DEVRİMCİ İŞÇİ

Sayı 33 | 1 Ağustos 1987 | 2.- DM

HALK ÜZERİNDEKİ YASAKLAR KALKMALIDIR

BU REFERANDUMDA TARAF OLUNAMAZ

Türkiye'de 6 Eylül'de yapılacak olan referandum karşısında nasıl bir tavır alınacağı sağ'cı ya da sol'cu bütün siyasi odaklar için önemli bir sorun haline geldi. Bunun temel bir nedeni, bu referanduma kendi çapından daha büyük bir anlamın yüklenmiş olmasıdır. Bu ise, Türkiye'nin siyasi gündeminin çarpıklığından ve bir çok sorunun içiçe geçmiş olmasından kaynaklanmaktadır.Siyasi arena öylesine karmaşık bir durum göstermektedirki, hangi çözüm şeklinin ne tür sorunlara ve alanlara ait olduğu neredeyse belirsizleşmektedir. Bu durumun yarattığı toz-duman ortamında neyin doğru, neyin yanlış olduğu ise zaman zaman ayırdedilemez bir hal almaktadır.

Bilindiği gibi referandum, halk kitleleri üzerindeki yasaklar için değil, egemen sınıf ve zümrelerin eski ve yeni siyasi temsilcileri arasındaki sorunlardan birisini çözmek için yapılmaktadır.

Referanduma, hangi sorunun çözümü amacıyla başvurulduğu kadar referandumun hangi şartlarda yapıldığı da önemlidir. Ülkemizdeki şartları kısaca şöyle özetlemek mümkündür:

- *12 Eylül'den sonra tamamen terörcü, baskıcı ve yasakçı hale getirilen devlet bütün özellikleri ve kurumlarıyla kalıcılaştırılmaya çalışılırken; vergileriyle bu devleti ayakta tutanlara,yani emekçilere devlet ve ülke yönetimiyle ilgili ve kendi yaşam tarzlarıyla ilgili hiç bir şekilde söz ve karar hakkı tanınmamaktadır.*
- *Burjuvazinin egemenliğini değişik şekillerde sürdürmek amacındaki program ve düşüncelere her türlü kolaylık gösterilirken; işçi sınıfı ile emekçilerin ve Kürt halkının kendi bağımsız seçeneklerini oluşturmaları engellenmekte; halklarımız kötülerden birisini seçmeye zorlanmaktadır.*

Devamı 2. sayfada

GERÇEK YASAKLILAR DİRENİŞTE

● Malatya E Tipi Cezaevi ile Sağmalcılar'daki 270 siyasi tutuklu Açlık Grevi'nde.

● Metris, Çanakkale, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep Cezaevleri'ndeki tutuklular Açlık Grevi'ni destekleme direnişi yaptılar.

● Avrupa'nın çeşitli ülke ve şehirlerinde Açlık Grevleri'yle dayanışma eylemleri örgütleniyor.

Haberi 3. sayfada

Ali Alfatlı Yasin Ketenoğlu M. Ali Yılmaz Bülent Forta'nın dilekçeleri

9. sayfada

İÇİNDEKİLER:

Birlik Sorunu Konusunda Kimi Tartışma Noktaları Sayfa 7-8

Referandum Hangi Sorunları Çözecek? Sayfa 12-13

Türkiye'de Gençlik Hareketi Konusunda Devrimci Gençlerin Görüşleri Sayfa 14-15

Anadil ve Kültür Eğitimi Sayfa 20-21

DİSK Gecesi ve Düşündürdükleri Sayfa 18

Baştarafı 1. sayfada

BU REFERANDUMDA TARAF OLUNAMAZ

□ Başta devlet iktidarı olmak üzere bütün burjuva kurum ve kişilerine sınırsız bir baskı kurma ve sömürme özgürlüğü tanınırken toplumun çok geniş bir kesimine hak arama özgürlüğü bile çok görülmektedir.

□ Yasaklı ya da yasaksız bütün burjuva odaklar her türlü gerici, sağcı, *faşist ideolojiyi ve şövenizmi* topluma kabul ettirmek için serbestçe faaliyet gösterir, kölelik ve kulluk ilişkileri bu kez Türk-İslam Sentezi adı altında pekiştirilirken; ilerici, solcu, devrimci fikirlerle aydınlık bir gelecek, özgür bir toplum isteyen güçler her türlü yöntemle ezilip susturulmaktadır.

□Türkiye'yi 12 Eylül'e getirenler böylece bugünkü zulüm düzeninin ön şartlarını hazırlayanlar serbestçe siyaset yapabilirken; ülkemizin yaşadığı sıkıntılarda ve bunalımlarda,12 Eylül öncesinin ve sonrasının olaylarında hiç bir payı ve sorumluluğu bulunmayan devrimci-demokratik güçler sistemli bir yasak zinciri ile kuşatılmıştır.

□ Halka silah çekmiş, kan dökmüş; aydınları, gençleri, kadın ve çocukları acımasızca katletmiş ne kadar cani varsa bunların hepsi resmi faşistlerin yanısıra ve şeriatçılarla yan yana önemli devlet görevlerine getirilirken sırf ilerici ve devrimci oldukları için 1,5 milyon kişi, (evet bir buçuk milyon kişi) sakıncalı ilan edilmiş ve bu kişilere devlet memuru, fabrika işçisi olmak, ya da ticaret yapmak yasaklanmıştır.

□ Yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmek amacıyla ABD, Alman, Arap kültürü ve yaşam tarzının topluma benimsetilmesi yönündeki çaba ve girişimlere her türlü kolay*lık gösterilirken; Kürt dili, kültürü* ve yaşam tarzı yasaklanmıştır, toplumumuzun kendi öz değerleri yozlaştırılmıştır.

□ Faiz, vergi iadesi, teşvik tedbiri, zam, emflasyon gibi yollarla tekelci sermayeye milyarlar akıtılırken, milyonlarca emekçiye bin liralık *ücret ve maaş artışı* bile çok görülmektedir. Türkiye'nin ve ülkemizde yaratılan tüm değerlerin gerçek sahipleri yoksulluğa terkedilmiş ve bu durum resmi *devlet politikası* haline getirilmiştir.

İşte referandum bu şartlarda yapılmakta ve bu şartların topluma benimsetilmesi için kullanılan araçlardan birisi haline getirilmiş bulunmaktadır.

———

Bu referandum Türkiye'nin mevcut siyasi-iktisadi sisteminde ve toplumsal sürecin gelişiminde köklü değişmelerin yolunu açacak mıdır? Soruyu şöyle sormak da mümkündür: Adı yasaklıya çıkmış gerçekte ise özgürce siyaset yapan eski politikacılar yeniden partilerinin başlarına geçseler ve hükümet olsalar, Türkiye'deki şartlar esaslı bir değişim gösterecek, halklarımızın sorunları çözüm yoluna girecek midir?

Bu sorulara verilecek cevap, hayırdır. Çünki referandum, Türkiye'de köklü değişmelerin yolunu açacak çatışma düzlemine ait bir olay değildir. Referandumla çözülmeye çalışılan sorun,bu soruna kaynaklık eden çatışma alanı toplumun temel sorunlarında,iktisadi-siyasi yapının temel karekterinde köklü değişmelerin yaratılmasına uygun özellikler taşımamaktadır. Şöyle ki: Bu referandumun sonuçları ilk elde ve doğrudan egemen sınıf ve zümreler arasındaki ilişki ve çelişkilerin seyrinde belirleyici bir etki yaratacaktır. Halklarımızla oligarşi arasındaki mücadele düzleminde referandum sonuçlarının etkisi oldukça dolaylı olacaktır. Ve bu etki, toplumsal güçler arasındaki temel ku-

da ve bu alanın kendisine has mücadelesinde tali bir önem taşıyacaktır.

Ancak, sömürücü sınıf ve zümrelerle bunların siyasi temsilcileri arasındakı ilişkiler ve bunların çözüm şekli salt bu güçleri ilgilendiren sonuçlar yaratmaz. Toplumsal ilişkilerin karmaşıklığının yanısıra, toplumsal süreci oluşturan çok çeşitli unsurların birbirlerini karşılıklı etkilemesi nedeniyle egemenler arasındaki sorunların etki ve sonuçları egemenler arasındaki ilişkilerle sınırlı kalmaz. Bu etkiler toplumsal ilişkilerin diğer düzeylerinde de kendilerini şu ya da bu şekilde ifade ederler.

Özetle, egemen sınıfların kendi aralarındaki mücadelenin biçimi ve sonuçları emekçi kitlelerin kendi talepleri için sürdürdükleri mücadelenin şekillenmesinde ve devrimci mücadelenin *sürdürülüşünde* temel doğrultu ve hedefler itibariyle olmasa da bazı yönlerden değişmeler yaratabilmektir. (Çarpık gelişmelerin bir hayli yaygın olduğu Türkiye gibi bir ülkede bu olguyu daha net görebilmek mümkündür.)

Böyle olmakla birlikte, devrimciler, stratejilerini ve çeşitli olaylar karşısındaki tutumlarını burjuva kampındaki çelişkilere göre değil, toplumsal sürece asıl damgasını vuran temel çelişmeye ve bu çelişmenin üzerine yükselen baş çelişmeye göre saptayıp geliştirirler. Ne varki bu doğru perspektiften kalkılarak,burjuvazi içindeki çatışmaların yada başkaca gelişmelerin toplumsal muhalefetin şekillenmesinde ve devrimci mücadelenin gelişimin de hiç bir önem taşımadığı sonucu*na ulaşılamaz.* Toplumsal sürecin gelişimini ve siyasi ortamının şekillenişini etkileyen küçük-büyük her olayın sınıf mücadelesinde belli bir önemi ve rolü vardır. Sınıf mücadelesini işçilerin ve diğer emekçilerin çıkarları yönünde etkilemek zorunda olan devrimciler bu tür olaylara *kayıtsız kalmazlar.* Devrimciler her hangi bir siyasi gelişmeyi (bu gelişme burjuvazinin kendi iç hesaplaşmasının bir sonucu olarak gündeme *gelmiş olsa* bile) kitle mücadelesinin yükseltilmesinde, emekçilere siyasi gerçeklerin açıklanmasında ve kendi temel siyasi görevlerinin şekillenmesinde bir faktör olarak değerlendirirler.

Bu yönlerden bakıldığında şunla*rı vurgulamak gerekmektedir:*

Referandum evetle de hayırla da sonuçlansa egemen sınıf ve zümreler arasındaki mücadele sona ermeyecek, belki de giderek kızışacaktır. Hem referandum sürecinin hem de sonuçlarının siyasi ortamda yaratacağı canlanma ve gelişmelerin halk güçleri tarafından değerlendirilme imkanları daha da genişleyecektir. Şüphesiz bu imkanların gerektiği şekilde kulanılabilmesinin önemli bir şartı ve güvencesi, devrimcilerin bir siyasi güç haline gelmiş olmalarıdır. Devrimci bir hareket yoksa, devrimci-demokratik muhalefet odakları dağınıksa, mevcut sistemin açmazlarını halk muhalafetinin geliştirilip yetkinleştirilmesinde ve iktidar hedefine yönlendirilmesinde değerlendirmek çok güç olacaktır. (82 Anayasa oylaması, 6 Kasım 83 Genel Seçimleri ve daha sonraki yerel ve ara seçimler sırasında olduğu gibi.)

Kitleleri dolaylı şekillerde de olsa etkileyen bir takım gelişmeler ortaya çıktığında, eğer o sırada devrimci bir siyasi hareket yoksa, devrimciler söz konusu gelişmenin yarattığı imkanları kitle çalışması ve muhalefeti içinde bir devrimci hareket yaratma görevi çerçevesinde değerlendirirler. Devrimci-demokratik muhalefet odaklarının dağınıklığı

burjuvazi arasındaki iç hesaplaşmada taraf olunmasını haklı ve meşru göstermez.

Eski politikacılar üzerindeki yasakların kalkması durumunun halk ve sol üzerindeki yasakların kalkmasına da yol açacağı varsayımından hareket edilerek referandumda taraf olunması benimsenemez. Çünkü halk üzerindeki yasakların kalkması eski politikacıların yasaklarının kalkması olayına otomatik olarak bağlı bir şey değildir. Kitleler üzerindeki yasaklarla eski politikacılara ilişkin yasakları birebir ilişkilendirmek ve bunları birbirine bağlamak mümkün değildir. Demirel'in, Ecevit'in ve *diğerlerinin yasağının* kalkmasını toplum üzerindeki yasakların kalkmasının bir önkoşulu olarak değerlendirmek yanlış bir mantıktır.

İnsan haklarını savunmak, demokratik hak ve özgürlükler için kararlıca mücadele etmek tıpkı dün olduğu gibi bugün de devrimci-demokratik güçler için vazgeçilmez bir görevdir. Ne var ki, böyle bir görevi benimsemek adına, yasak görüntüsü arkasına gizlenmiş bulunan *egemen güçler arasındaki* çatışmada şu veya bu şekilde taraf olunamaz. Kendisini ve faaliyetlerini evet-hayır ikilemi arasına hapsetmeyen bir tutum ancak bağımsız ve devrimci bir tutum olabilir. Devrimci-demokratik güçler böyle süreçlerde, örgütsüz ve dağınık bile olsalar, kendi tutumlarını bulanıklaştırıcı davranışlar içerisine girmezler; her ikisi de anti-demokratik olan seçeneklerden birisini olumlu gösterecek faaliyetlerde bulunmazlar.

Devrimciler esas olarak bu perspektiften hareket etmektedirler. İzlenebildiği kadarıyla devrimciler, referandum sürecini, halklar üzerindeki yasakların kalkması, demokratik hak ve özgürlüklerin fiilen kullanılması ve kazanılması, cezaevlerindeki yaşam koşullarının düzeltilmesi ve genel bir affın çıkarılması, kitlelerin kendi sorunlarına *duyarlığının yükseltilmesi, kitle örgütlenmelerinin* geliştirilmesi, devrimci-demokratik seçeneğin yeniden canlandırılması, devrimci güçlerin birliğinin sağlanması gibi amaçlar doğrultusunda değerlendirmeye çalışmaktadırlar.

Diğer güçlerin tutumlarına gelince:

ANAP'ın dışındaki diğer tüm düzen partileri ve güçleri, evet oyu kullanılmasını önermektedirler. Türk-İş'in yanısıra bazı meslek kuruluşları da (Ziraat Odaları Birliği, Esnaf ve Sanaatkarlar Konfederasyonu vb.) üyelerine ve topluma referandumda evet oyu kullanmaları çağrısında bulunmaktadırlar.

Bunlara ilaveten bazı aydın çevre*lerle solun* çok geniş bir kesimi farklı gerekçeler ve motiflerle de olsa referandumda evet denilmesini savunmaktadırlar.

Görüldüğü gibi burjuva siyasal odakları tarafından dayatılan evet-hayır ikileminin bir kutbunda solun geniş bir kesimi de yer alabilmektedir. Bu ilginç buluşmanın ardında şüphesiz ciddi bir ideolojik-siyasi çizgi yanlışlığı ve bunun üzerine oturan hatalı tutum alışlar yatmaktadır. Sol görünümlü çeşitli akımların yıllardır sergiledikleri sağ anlayış bu süreçte bir kez daha somutlanmaktadır: Egemen sınıf ve zümrelerin bir kesiminden demokrasi beklemek. Bu anlayış, 70'lerde Ecevit'ten, 80'lerde ise Demirel'den demokrasi kurmasını beklemiştir. Örnekler çoğaltılabilir. Ancak konumuz bu olmadığı için şimdilik bunları bir yana bırakarak, referandum sürecinde somutlaşan kutuplaşmanın anlamı ile hayırcıların ve evetçilerin gerekçeleri üzerinde kısaca durmak yararlı olacaktır.

EVET ve HAYIR'A YÜKLENEN ANLAMLAR YANLIŞTIR

ANAP, kendi konumunu pekiştirmek için ısrarlı bir şekilde 12 Eylül şantajı yapmakta ve toplumu çeşitli yollarla hayır oyu verilmesi yönünde *"ikna"* etmeye çalışmaktadır. Örneğin ANAP'ın kırsal alanda, yol, su, elektrik, gibi sorunları bir tehdit aracı olarak kullandığı, evet oyu veren köy ve kasabalara hizmet götürülmeyeceğini propaganda ettiği, bunun da oldukça etkili olduğu görülmektedir. ANAP'a göre, hayır oyları, kendi yönetimlerinin ve 12 Eylül döneminin onaylanması anlamına gelecektir.

Diğer düzen güçleri ise, farklı gerekçe ve amaçlarla evet oyu verilmesi için uğraşmaktadırlar. Bunların hepsi, 12 Eylül tartışmasına girmekten özenle kaçınmakta ve evet oylarına, *"Özal'a hayır"* anlamı yüklemektedirler. Evet oyuna bu anlamı yüklemeyen sadece Türkeş ve ekibidir.

Bazı aydın çevreler ve sol gruplar daha da ileri giderek evet'in *"demokratlık"* hayır'ın ise *"dikta yanlısı"* anlamına geldiğini savunmaktadırlar. Soldaki genel kanı, evet oylarının doğrudan ya da dolaylı şekilde *"12 Eylül'e hayır"* anlamı taşıyacağı şeklindedir.

Bu mantıkla hareket edenler, 12 Eylül'e karşı olmakla referandumda evet oyu kullanmak arasında doğrudan bir bağ kurarak evet oyunu 12 Eylül'e karşı olmanın bir ölçüsü ve isbatı olarak sunmaktadırlar. Yine aynı çevrelere göre hayır oyu da 12 Eylül'ü ve sonrasını onaylamak anlamına gelecektir.

Bu mantık doğru olamaz, çünkü referandum sürecinde şekillenen evet-hayır kutuplaşması esas olarak yukardaki anlamlarla yüklü değildir.

Referandumun evetle sonuçlanması otomatik olarak 12 Eylül öncesinin onaylandığı ya da kitlelerin 80 sonrası döneme karşı 80 öncesini tercih *ettiği* anlamına gelmez, gelmeyecektir. Hayır oylarının çok çıkması, seçmenlerin çoğunluğunun bilerek ve doğrudan Evren-Özal *faşizmini benimsediği şeklinde* yorumlanamaz, yorumlanmayacaktır. Şüphesiz kullanılan oylar arasında bu tür mesajlar içeren oylar olacaktır. Ancak, evet ya da hayır oylarının tamamının bu şekilde yorumlanması hem mümkün değildir, hem de doğru değildir.

Her şeyden önce bu referandum yasaksız bir ortamda yapılmadığı için seçmenlerin özgürce tercih belirtemiyecekleri bir gerçektir. Eski *dönemlere göre şimdiki evrede,* seçmen iradesinin özgürce şekillenmesinin önüne sayısız barikat dikilmiş bulunmaktadır. Oyların şekillenmesinde baskı ve tehditlerin, burjuva odakların şartlandırmalarının ve daha bir çok faktörün *rol oynayacağı bilinmektedir.*

Bu referandumda kitlelerin çok değişik kaygılarla ve etkilerle oy kullanacakları açık bir şeydir. Eski liderlere fanatik bağlılığın ve vefa duygusunun, mağdur olduğu zannedilenlere acımanın yanısıra zamlardan ve hayat pahlılığından bıkmış olmanın, çaresizliğin, Özal'ın yarattığı hayal kırıklığına duyulan tepkilerin, sarsılan ekonomik dengelerin yarattığı huzursuzluğun vb. faktörlerin evet oyu verilmesinde etkili olacağı çok açık bir gerçektir. Şüphesiz, evet oyu kullananlar arasında, bugünkü duruma göre nisbeten daha özgür bir düzen isteyenler de olacaktır.

Hayır oylarında ise, burjuva siyasetçilerinin rekabetinden bıkmış olmanın, huzur ve istikrar arayışının, köşe dönme imkanlarını kaybetmeme çıkarcılığının, eski partilerin geçmiş dönemlerde yarattıkları umutsuzluk ve güvensizliğin, siyasi iktidarın tehditlerinin, referandum sonucunun belirsizlik yaratacağı endişesinin vb. faktörlerin rol oynayacağı besbellidir. Süphesiz, hayır oyu kullananlar arasında, 12 Eylül faşizmiyle oluşturulan yeni siyasi işleyişi benimseyenlerin de bulunması doğaldır.

Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda, evet oylarının tamamının demokrasi; hayır oylarının tamamının da diktatörlük isteği şeklinde yorumlanmasının saçmalığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Görüldüğü gibi, her ne kadar Demirel, üstü kapalı ve çok dolaylı bir şekilde, evet oylarıyla 12 Eylül öncesi arasında; Özal ise açık bir şekilde hayır oyuyla 12 Eylül dönemi arasında paralellikler kurmaya çalışsalar da seçmenlerin çoğu, referandum sırasında başka kaygılarla hareket edeceklerdir.

Kaldı ki, evetle hayır arasında yukardaki gibi çekilen ayrım sahte bir ayrımdır. Çünkü, 12 Eylül öncesinin demokrasi, 12 Eylül sonrasının da diktatörlük, (faşizm ya da başka tür bir diktatörlük, Bonapartizm, Elitizm, Askeri Diktatörlük vb.) olduğu şeklindeki tanımlama ve ayrım hiç bir zaman gerçeğe uymamaktadır. 12 Eylül öncesiyle 12 Eylül sonrasını bu *şekilde ve* bu mutevada kutuplaştırmak ve tasnif etmek mümkün değildir. 12 Eylül öncesinde gerçek bir demokrasi yoktu, şimdi ise hiç yoktur. Hayatın katı gerçekleri bu sahte kutuplaşmanın yarattığı yanılsamaların bedelinin çok ağır ödendiğini kanıtlamaktadır. Bi*linçleri bu sahte kutuplaşma tara*fından karartılmış olanlar 83 Genel Seçimleri sırasında MDP'ye kaşı ANAP'ı demokrasi temsilcisi olarak sunup desteklemişler; fakat Türkiye gerçeği, böylelerinin düşünce dünyalarını paramparça edecek sonuçlar yaratmıştı. Ne yazık ki böyleleri, bu sonuçlardan hiç etkilenmemiş olmalılarki hala aynı yanılsamanın ürünü olan yaldızlı hayallerle avunmaktadırlar. Bunlar tıpkı geçmişte yaptıkları gibi, burjuva güçler arasındaki mevcut kutuplaşmayı faşizmle demokrasi arasında bir kutuplaşma olarak görmekte ve buradan hareketle de referandumda evet oyu verilmesinin demokratlık olduğunu savunmaktadırlar.

Bu tür mantıklar ve ikilemler doğru değildir ve kabul edilemez.

Demirel, İnönü, Ecevit gibileri, 12 Eylül'e duyulan tepkileri, 24 Ocak ekonomik kararlarının yarattığı huzursuzlukları ve emekçi halklarımızın devrimci-demokratik taleplerini *kendi iktidar stratejilerinde* bir basamak olarak kullanmaktadırlar. Referandum bu politikanın somutlandığı bir olay haline gelmiştir. Bu kişiler demokratik muhalefeti, bu muhalefetin içeriği ve talepleri ile hiç bir ilgisi olmayan kanallara akıtma çabası içindedirler. Kendilerine konmuş yasakların kalkması ile demokrasinin gelmesi arasında doğrudan bir bağ olduğunu savunan burjuva politikacıları 7 *Eylül'de ülkemizin demokrasiye geçeceği hayalini yaymaktadırlar.* Oysa, *evet oylarının çok çıkması ve* böylece Anayasa'nın geçici 4. maddesinin yürürlükten kalkmasıyla demokrasiye geçilmiş olunmayacaktır. Çünkü Türkiye'de, anti-demokratizmi kurumlaştıran geçici 4. madde değildir. Ülkemizde, her türlü demokrasi dışı yönetim anlayışını ve faşizmi kurumlaştıran bizzat anayasanın kendisidir, bu yasayla oluşturulan ve yeni odaklarla takviye edilen devlet iktidarıdır.

Demokrasi isteyen, yasaksız bir siyasi düzen isteyen herkes bu nedenle doğrudan anayasaya ve anayasada çerçevesi çizilen devlete karşı çıkmak zorundadır. Şurası mutlak bir gerçek ve doğrudur ki faşizmin, sınıfsal-ideolojik kuramsal bütün ögelerine ve dayanaklarına karşı çıkılmadan,12 Eylül'ün bütün sonuçları reddedilmeden, bu dönemin her hangi bir uygulamasına karşı çıkmanın bir değeri ve anlamı olmaz. Halk kitlelerinin çıkarları, talepleri ve özlemleri noktasından bakıldığında burjuva politikacıları için getirilen sınırlamalar tali bir öneme sahip olsa bile bunların 12 Eylül rejiminin bir parçası olduğu gözardı edilemez. Bütünün temel dayanağı durumundaki değil tali bir ögesi durumundaki bir uygulamaya tavır almak bütünün kendisine karşı olmak anlamına gelmez.

❯

TÜRKİYE'DE NE YAPILIYOR, YURTDIŞINDA NE YAPILMALI?

Referandum Türkiye'de yapılıyor olsa bile bu olayın gelişimi ve sonuçları yurtdışındaki Türkiyeliler'i de ilgilendirmektedir. Ayrıca, yeni yapılan bir yasal düzenleme ile yurtdışında yaşayanların sınır kapılarında oy kullanabilmeleri sağlanmıştır. Her iki olgu, referandum sürecinde yurtdışında da bazı görevleri ortaya çıkarmaktadır.

Ne var ki, bu noktada asıl önemli olan bu görevlerin neler tarafından belirlendiğini doğru tesbit etmektir. Bize göre bu görevlerin muhtevasının referandum süreci karekteriyle bu süreçte Türkiye'deki devrimci güçlerin önlerine koydukları politikalar belirleyip şekillemelidir.

Referandum sürecinin karekterine, halk oylamasına sunulan sorunun hangi düzleme ait olduğuna ilişkin dergimizin bu sayısında bazı çözümlemeler yapılmıştır. Ayrıca bu yazıda Türkiye'deki devrimcilerin bu sürece yaklaşımları ana çizgileriyle vurgulanmıştır. Her iki olgu, yurtdışında izlenmesi gereken politikaların oluşturulmasına yeterli bir zemin yaratmaktadır.

Türkiye'deki devrimcilerin tutumlarını bir kez daha hatırlatırsak: Özetle, devrimciler, bu süreçte, devrimci-demokratik seçeneği yeniden canlandırmayı, işçi sınıfının bağımsız devrimci çizgisini yaratmaya, halklarımız üzerindeki faşist yasak zincirinin kırılması mücadelesini geliştirmeye, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin ekonomik-demokratik mücadelesini onlarla birlikte örgütlemeye ve bütün bunları devrimci bir hareket yaratma temel görevi ile bütünleştirmeye çalışmaktadırlar.

Gerçekten de yasaksız ve özgür bir toplum isteyen herkes, ister Türkiye'de ister yurtdışında bulunsun referandum sürecindeki tutumunu bu doğru anlayış gereğince belirlemelidir.

Mücadelesinin merkezine işçilerin, köylülerin, memurların, aydınların, gençlerin ve Kürt halkının üzerindeki tüm yasakların kalkmasını ve bu güçlerin kendi iktidarını yaratma hedefini koymayan,bu günden bu hedefin gerektirdiği küçük-büyük bir yığın görev için seferber olmayanların bu referandumda evet oyu kullanmasının bir değeri ve anlamı olmayacaktır.

Bu referandumun halk üzerindeki, ilerici-devrimci güçler üzerindeki yasakları unutturmasının önüne geçmenin biricik yolu, halk üzerindeki yasakları ısrarla öne çıkarmak, kendi üzerindeki yasakların kalkması mücadelesine kitlelerin fiilen ve insiyatif sahibi olarak katılmasını sağlamaktır.

Ve bu yönde bir mücadele ülkemizde başlamış bulunmaktadır. İşçiler, gençler, aydınlar, devrimci ve sosyalist güçler hem 12 Eylül faşizminin hem de bu rejime 80 öncesi düzenden devredilen yasak zincirinin halkalarını kırmaya yönelmişlerdir. Sınırlı da olsa bu yönde atılan adımlar ve kazanılan mevziler, üç-beş eski burjuva siyasetçisinin yasağının kalkmasından çok daha önemli, çok daha haklı ve çok daha meşrudur.

Bizlere düşen görev, işte bu mücadeleyi yurtdışında yaşayan Türkiyeliler'e de malederek, halk üzerindeki yasakların kalkması yönünde mücadele eden devrimci-demokratik güçlerle en geniş dayanışmayı gerçekleştirmektir. Referandum süreci boyunca, girilen her ilişkide yer alınan her faaliyette Türkiye'de asıl yasağın emekçiler ve devrimciler üzerinde olduğu ve asıl bu yasağın kalkması gerektiği savunulmalıdır. Bütün çabalar bu yönde yoğunlaştırılmalıdır.

12 Eylül rejiminin temel özelliği, faşizmi devlet iktidarının tamamı haline getirmiş olmasıdır; temel uygulaması ise devrimci-demokratik halk muhalefetini uzun süreli bir yasak ve baskı zinciri altında tutsak etmiş olmasıdır. Eski partiler üzerindeki geçici yasak uygulaması, 12 Eylül'ün bu temel hedeflere ulaşabilmesinde başvurulan bir savaş hilesi idi ve bu hile siyasi yapının tali bir ögesi-mekanizması olarak şekillenmişti.

Bu bakımdan bugün asıl karşı çıkılması gereken şey bizzat 12 Eylül'ün kendisidir ve böyle bir rejime kapı aralayan eski siyasi yapıdır yani 12 Eylül öncesidir.

Bu yasakların 12 Eylül'ün bir parçası olmasından hareketle 12 Eylül öncesi dönem hiç bir şekilde aklanıp olumlu gösterilemez. Hala yürürlükte bulunan 12 Eylül faşizmine göre daha az baskıcı ve yasakçı olmasına bakılarak 80 öncesi düzen savunulamaz, kitlelere bir çare olarak 12 Eylül öncesi yapı önerilemez. 12 Eylül öncesinin asıl suçlularının bu şekilde aklanmasına sol'dan asla destek olunamaz.

Söz konusu yasakların kalkmasıyla toplumun özgürleşmesinin yolunun açılmayacağı, burjuva demokrasisinin, hatta 12 Eylül öncesine benzer bir işleyişin gündeme gelmeyeceği açık değil midir?

Kendisini ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist olarak görenler bu süreçte 12 Eylül sonrasına da 12 Eylül öncesine de temelden karşı çıkan, bu dönemlerden birisini diğerine karşı tercih etmeyi reddeden bir tutumu benimsemek zorundadırlar.

12 Eylül öncesinin de sonrasının da gerçek mağdurlarının ve yasaklılarının Türk ve Kürt halkları ile devrimci-demokratik güçler olduğu hiç bir zaman unutulamaz. Gerçek anlamda yasaklı olanlar halen ya cezaevindedir, ya da dışarıda olduğu halde baskı ve denetim altındadır. Halkla ve devrimcilerle ilgisi bulunmayan bir referandumda kitlelere burjuva güçlerden birisini tercih etmesi önerilemez. Solculuk ve devrimcilik adına bu hiç yapılamaz.

Hangi kaygıyla verilmiş olursa olsun evet oylarının sonuçta *"Özal'a tepki ve uyarı"* anlamına geleceğine ve evet oylarının çok çıkmasının moral bir üstünlük yaratacağına bakılarak evet oyu verilmesi doğru bir politik tutum olarak savunulamaz. Buna karşılık, eski ve yeni tüm burjuva politikacılarına karşı olma doğru tutumundan hareket edilerek referandumda hayır oyu kullanılması benimsenemez. Bu yolla Özal'ın çizgisine paralel bir konuma düşülmesi halinde bu durumu her hangi bir gerekçe ile açıklamak ve savunmak mümkün değildir.

HALKLARIMIZ KENDİ ÜZERİNDEKİ YASAKLARI KIRACAKTIR

GERÇEK YASAKLILAR DİRENİŞTE

Sağmalcılar cezaevinde 9 Temmuz, Malatya E Tipi cezaevinde ise 13 Temmuz günü başlayan Açlık Grevleri devam ediyor. Toplam 270 siyasi tutuklunun başlattığı direniş, Türkiye'deki diğer cezaevlerinde kısa süreli eylemlerle destekleniyor. Bu arada, Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde tutukluların haklı taleplerini kamuoyuna iletmek için çeşitli eylemler örgütlendiriliyor.

Malatya E Tipi Cezaevi'ndeki devrimci tutuklular 13 Temmuz günü Açlık Grevi'ne başladılar.

Büyük bir çoğunluğunu, cezası kesinleşmis devrimcilerin oluşturduğu Malatya Cezaevi'ndeki hükümlüler, dayağa ve onur kırıcı davranışlara, Tek Tip Elbise uygulamasına son verilmesi ve cezaevindeki sağlık koşullarının iyileştirilmesi talepleriyle başlattıkları açlık grevini, talepleri yerine getirilmezse ölüm orucuna çevireceklerini açıkladılar. Hükümlüler gizlice dışarı çıkardıkları bir açıklamada, (bu açıklama Devrimci İşçi'den temin edilebilir.) kötü beslenme yüzünden çeşitli hastalıklara yakalandıklarını, kendilerine günde bakanlıkça 325 Lira'lık,(Alman parasıyla 60 fenik) yemek parası ayrıldığını, dışarıdan yemek getirmelerinin yasaklandığını vurgulamaktadırlar. Temiz havayla ilişkilerinin kesildiğini, ancak 15-20 günde bir banyo yapabildiklerini, suların akmadığını açıklayan tutuklu ve hükümlüler, bazı azılı faşist katillerle aynı koğuşlarda kalmaya mecbur bırakıldıklarını açıklamışlardır. Hergün birkaç defa yapılan sayımın işkence haline ve dayak yeme gerekçesi haline getirildiğini vurgulayan hükümlüler, yönetimin kendilerine hala Tek Tip Elbise giydirmekte ısrar etmesine anlam veremediklerini belirterek, *"sadece alnımıza mahkumsunuz diye yazılmadığı kalmıştır."* demektedirler. Cezaevlerinde radyo dinlemenin yasak olduğunu, gazete ve dergi izlemenin ise çok kısıtlı olduğunu belirten devrimci tutuklular, açık görüşlerin düzenli olmasını, bunların kısıtlanmamasını istemektedirler.

Bu sorunların çözümü için Açlık Grevi'ne başlayan hükümlü ve tutuklular talepleri kabul edilmezse eylemlerini ölüm orucuna dönüştüreceklerini açıklamışlardır.

Malatya E Tipi Cezaevi'ndeki hükümlülerin aileleri yaptıkları basın toplantısında,(bu basın toplantısının tam metni Devrimci İşçi'den temin edilebilir.) Malatya Cezaevi'nin şimdiye kadar bir kapalı kutu olduğunu, burada olupbitenleri kimsenin bilmediğini vurguladıktan sonra çocuklarının ve eşlerinin taleplerini sonuna kadar destekleyeceklerini açıklamışlardır. Tutuklu yakınlarının Devlet ve Adalet Bakanları ile görüşme talepleri reddedilmiştir.

İstanbul'daki Sağmacılar Cezaevi'nde benzer gerekçelerle 9 Temmuz'da Açlık Grevi başlatılmıştır.

Malatya ve Sağmacılar'daki Açlık Grevleri'ni desteklemek amacıyla çeşitli cezaevlerinde direnişler gündeme gelmiştir. İstanbul Metris Cezaevi'ndeki devrimci tutuklular 22 Temmuz'da başladıkları destekleme Açlık Grevi'ni bir hafta sürdürmüşlerdir. Gaziantep, Diyarbakır, Bursa cezaevlerinde de Malatya Açlık Grevini desteklemek amacıyla üç günden bir haftaya kadar değişen sürelerde direnişler yapılmıştır.

Bu arada İnsan Hakları Derneğinin Genel Merkezinde 27 Temmuz günü Mamak'taki tutuklu aileleriyle birlikte bir basın toplantısı düzenleyen Malatya ve Sağmacılar'daki tutuklu ve hükümlülerin yakınları Cezaevlerindeki yaşam koşullarını protesto ederek sonuna kadar tutuklularla dayanışma içerisinde olacaklarını açıkladılar.

Enschede'deki Açlık Grevi'nden bir görüntü.

AÇLIK GREVLERİYLE AVRUPA'DA DAYANIŞMA EYLEMLERİ ÖRGÜTLENİYOR

Malatya ve Sağmacılar'daki devrimci tutuklu ve hükümlülerin Açlık Grevleri'yle dayanışmak amacıyla Avrupa'nın çeşitli ülke ve şehirlerinde eylemler düzenleniyor.

— 25 Temmuz'da Hollanda'nın Enschede şehrinde 10 kişilik bir grup Açlık Grevi'n başladı. 1 hafta süren Açlık Grevi'ne Devrimci İşçi, HK,DHB,TKEP taraftarları katıldı. Geniş ilgi gören Açlık Grevi 31 Temmuz günü Devanter TC Konsolosluğu önündeki kalabalık bir mitingle sona erdi. Amsterdam'dan da Devrimci İşçi taraftarları ile diğer bazı grupların açlık grevi yapma hazırlığı içinde olduğu öğrenildi.

— 27 Temmuz günü Köln'de bir grup devrimci açlık grevine başladı. Bir hafta süren bu eyleme A.Dev Genç, Partizan, HK taraftarlarının katıldığı öğrenildi.

— 1 Ağustos günü ise Almanya'nın Bielfeld şehrinde Türkiye'de cezaevlerindeki direnişle dayanısmak amacıyla bir gece düzenlendi.

— İsveç'te Devrimci İşçi taraftarlarının yanısıra çeşitli anti-faşist güçlerin de cezaevlerindeki direnişleriyle dayanışmak amacıyla çeşitli eylem hazırlıkları içinde olduğu öğrenildi.

— İsviçre'den dergimize ulaşan haberlere göre bu ülkenin çeşitli şehirlerinde yaşayan devrimciler Türkiye'deki Açlık Grevi'yle dayanışmak amacıyla bazı eylemlilikler düzenlediler. Aralarında Devrimci İşçi'nin de yer aldığı çeşitli gruplar, bu eylemlilikler sırasında cezaevlerindeki durumları İsviçrekamuoyuna ileterek siyasi tutuklularla geniş bir dayanışma örgütlemeye çalışmaktadırlar.

Dergimizin baskıya girdiği 1 Ağustos tarihine kadar Devrimci İşçi'ye ulaşan bilgilere göre Avrupa'nın çeşitli ülke ve şehirlerinde Türkiye cezaevlerindeki haklı direnişlerle dayanışma eylemleri hazırlıkları yapılmaktadır.

Gerçek yasaklı durumundaki devrimcilerin ve halklarımızın bir parçası durumundaki cezaevindeki tutukluların başlattıkları Açlık Grev'leriyle Avrupa'da en geniş dayanışmanınörgütlenmesi bugün son derece önemli bir görevdir. Devrimciler, geniş bir eylem birliği anlayışıyla hareket ederek ve Malatya Cezaevi'ndeki Açlık Grevi'nin ölüm orucuna dönüşme ihtimalini gözönünde bulundurarak cezaevlerindeki direnişlerle en geniş kamuoyunun dayanışmasını sağlamak için çaba harca malıdır.

Burjuvazinin sahtekarlık ve demogojisinin bolca sergileneceği referandum sürecinde, Türkiye'deki tutuklu ve hükümlülerle işçilerin başlattıkları eylemlerin bütün Avrupa kamuoyuna iletilmesi ve bu direnişlerle dayanışma eylemlerinin örgütlenmesi son derece önemli bir görev olacaktır.

ZULMÜN KAR ETMEDİĞİ ZİNDANLARDA DİRENİŞ SÜRÜYOR-SÜRECEK

YAŞASIN DEVRİMCİ TUTUKLULARIN DEVRİMCİ DİRENİŞİ

CEZAEVLERİYLE DAYANIŞMAYI YÜKSELTELİM

DEVRİMCİ İŞÇİ
*
Impressum:
V.i.S.d.P.: S. Soylu
c/o. Karolinen Str. 12
2000 Hamburg 6
*
Yazışma Adresi:
Devrimci İşçi
c/o. R. Öncan
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91
*

ÖDEMELER:
Stadtsparkasse Hannover
G. Kurban
Konto Nr.:253 07 096
BLZ: 250 501 80
*

Fransa	6.- ff
İsviçre	2.- sfr
Hollanda	2.50 hlf
Avusturya	15.- s.
Belçika	35.- bfr.
İsveç	5.- skr.
Danimarka	6.50 dkr.

TÜRKİYE'DEN

Aşağıda okuyacağınız yazı Türkiye'deki cezaevleri ve hastalık konusunu ele alan belge mahiyetinde bir yazıdır. Yazı, Türkiye'deki bir arkadaş tarafından Ahmet Çetin'in ölümü üzerine kaleme alınmıştır. Cezaevi-hastalık ilişkisini kapsayan bu yazının Dayanışma Hareketi çalışmaları çerçevesinde yararlı olacağını düşünerek tüm ilerici-demokrat ve devrimci kişi ve kuruluşların bilgisine sunuyoruz.

Devrimci İşçi

AHMET ÇETİN KİMDİR?

Onu yakından tanıyanların deyişiyle; "iyi bir insan, yiğit bir kişi, inatçı, dayanıklı, korkunç bir öğrenme arzusu olduğunu göstermiş çok iyi bir dost".

Denizli'nin Buldan ilçesinin Derbent köyü-1952 doğumlu Ahmet Çetin, " yaşamın üçte birinden fazlasını demir parmaklıklar gerisinde geçirmiş ancak, gönlü hep aydınlıklar içinde, pırlanta dünyasıyla hep özgürlükten yana olmuş; yaşamının en zor günlerinde iyiden-güzelden ve doğrudan yana çarpan çoşkulu yüreğiyle, yaşam sevdasını ve geleceğe olan umudunu hiç bir zaman yitirmemiştir. Cezaevlerinde çoğu günleri sürgünden sürgüne, hücrede bodrumlarda geçtiğinden bir çok kez *ziyaretçileri kabul edilmemiştir. Bu yüzden ve de uzak yerlerde* olmasından dolayı, ortaokuldaki biricik oğlu kendini yakından görme fırsatı bulamamış; onu sadece mektuplardan ve fotoğraflardan tanımakla kalmıştır. Buna karşın birçok yakınının ve dostlarının olduğu kadar, yazdığı esin kaynağı mektuplarıyla oğlunun da gönlünde taht kurmuş ve bilincine kazınmıştır. Geride onu sevgiyle çoşkuyla hatırlayan ve hep hatırlayacak olan Çetin yürekler bırakmıştır. Ve onurlu yaşamıyla gurur duyan bir yığın dost... Oğlu, "Ona layık olacağım " diyor. Ne mutlu... Yakın bir dostu, içtenlikli sohbetinde onun için böyle söylüyordu.

"İnsanların insanlaşması yaşamın her alanında toplumsal yükümlülüklerini omuzlamalarına, dolaysıyla da inanmış oldukları felsefeden ödün vermemelerine bağlıdır" Yakınlarına gönderdiği bir fotoğrafın arkasına bu mısraları yazmıştı Çetin. Umut ve sevgi çiçeği olan sıcak dostluk esintili mektup ve kartları, özgün şiirlerle doluydu:

Öfke rüzgarları fırtınaya dönünce
Kızaran ufuklarda bulut kalmayacak
Tükenecek elbet karanlıkların ömrü
Şafaktan sonra gece olmayacak

Yüreğimiz kokladı umut çiçeklerini
Umut çiçekleri artık kanamayacak

CEZAEVİ GERÇEĞİ VE DÖNÜŞÜ OLMAYAN YOL

HASTAHANELERDE KAPANAN SON PERDE...

"Ölen hükümlü için Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde açlık grevi..." 19 Mart 1987 tarihli Cumhuriyet'te yer alan haber şöyle devam ediyordu. "Böbrek yetmezliği çeken Ahmet Çetin adlı hükümlü, Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde olaylara yol açtı. Arkadaşlarının tedavisinin kasıtlı olarak geciktirildiğini öne süren bir bölüm hükümlünün açlık grevine başladığı öğrenildi"

Ankara Kapalı Cezaevinde bulunan siyasi tutuklu ve hükümlüler, arkadaşları Ahmet Çetin'in 16 Mart pazartesi gecesi Hacettepe Hasthanesi Dahiliye servisinde ölmesi üzerine, 18 Mart çarşamba günü basına açıklama yaparak açlık grevi kararı almışlardı.

Denizli ve Sinop Cezaevleri başta olmak üzere, 12 yıl çeşitli cezaevlerinde yatmış olan A. Ç etin, en son Burdur cezaevinden tedavi olmak üzere, Ankara Kapalı Cezaevine getirilmişti. Böbreklerinden rahatsız olan Ç etin'in durumu bir hayli ağırlaşmış, zaman zaman komaya giriyor ve hastahaneye kaldırılması savsaklanıyordu. İhmale gelmeyen durumuna karşın, 15 gün cezaevi revirinde tutuluyor, İnsan Hakları Derneği başta olmak üzere yapılan başvurular sonunda hastahaneye yatırılması ancak sağlanıyordu.

Hastahaneye sevk edildiğinde,böbreklerinin ikiside işlevini yerine getiremeyecek şekilde çürümüş ve"iflas etmiş" durumdaydı.

Nihai çözüm için böbrek transferleri gerekiyordu. Konulan teşhise göre, böbrek değişimine kadar geçen sürede, "dializ yapılması ve benzeri müdahaleler zorunluydu"Ancak, 'öylelerine 'bir yer olan Numune Hastahanesinde ne "dializ makinası", ne de doğru dürüst-hele de mahkum hastalarla-ilgilenebilecek bir doktor vardı. İlgililerin söylediğine göre, böbrek tedavisinde gerekli ilaçlarda yoktu. Tedavisini ise dahiliyeci bir Dr. yürütüyordu.

Esas tedavisinin yapılması içinse, elverişli yer olan" yüksek ihtisas" veya benzeri bir hastahaneye yatırılması gerekiyordu. Bu ise"oralarda mahkum koğuşu olmadığı" bahanesiyle mümkün olmuyordu. Bunu Numune'deki Dr. Oktay Oymak şöyle ifade ediyordu."Mahkum koğuşunun olmaması yanında, üresi olduğundan bir hayli uğraştırıcı hastalık. Bu tür hastalarla pek ilgilenmek istemezler. Oraya alınmaması birazda bundan kaynaklanıyor..." Ç etin üresinin yükselip, krize girdiği bazı günlerde yüksek ihtisas hastahanesine götürülmüş, kabul edilmeyerek gerisin geri Numune Hastahanesi mahkum koğuşuna getirilmişti. Acilen gerekli ilk dializse, ısrarlı başvurular üzerine Y. İhtisastan getirilen dializ makinası ve bir ürolog tarafından yapılmıştı.

Gerekli ilaçların sağlanması ise ayrı bir sorundu. Bir yandan sık sık komaya girerken, ilaç yokluğu bahanesiyle günler geçiyor, bir türlü dializ yapılmıyordu. Görevli dahiliye doktoruna, " hala neden müdahale edilmiyor? " denildiğinde; "ilaç alınması gerekiyor. Bizde yok" diyordu. Sonunda Avukatı Musa Aytimur ve yakın çevresinin yoğun çabalarıyla, her bir seans için toplam (dializ ve sonrası için) 270 bin küsür Lira tutan ilaçlar sağlanıyor ve onca koşuşturmadan sonra ilk dializ yapılıyordu.

Söylediklerine göre iki haftada bir dializ yenilenmesi gerekiyordu. Gerek bu nedenle ve gerekse esas tedavi için başka bir hastahaneye sevk raporu hazırlanacaktı. Ne varki bu son günlere kadar bir türlü sonuca bağlanmamıştır. Bugün yarın derken üzerinden haftalar geçmiştir. " O halde neden hala rapor çıkarılmıyor? " denildiğinde ise, " Hastanın bır dilekçe yazıp iki fotoğrafla birlikte başvurması gerekiyor. Ama fotoğrafı yokmuş." deniliyordu. Sonuçta, üzerindeki boy fotoğrafından yarım boy çekim yaptırılıp, çoğaltarak bu da sağlanıp başvuru gerçekleştiriliyor.

Günlerden 13 Mart Cuma. " Bugünlerde ikinci dialize girmesi gerekiyordu. Zamanı geçmiş olmasın? Hastanın durumu tekrardan ağırlaşmak üzere. Şişlikleri ise henüz daha inmemiş. Mutlaka yapılacak bir şeyler olmalı" dendiğinde ise; yine bir reçete yazılarak, " Hayır, şu an dialize gerek yok. Reçetedeki ilaç alınırsa, durum normale döner" deniyordu. Yeterli olduğu söylenen 130 bin liralik ilaç (Human Albünüm) tekrar alınarak, teslim ediliyor. İlaveten, " Raporun kesin bir iki gün içinde çıkacağı ve muhtemelen Hacettepe'ye sevk edileceği" de belirtiliyordu.

"Yaşamın yol olduğu dünyada" Ç etin için son geçiş istasyonu olan Numune'de, raporda hazırlanmış maalesef işe yaramamıştır.

Numune Hastahanesi nasıl bir yerdir ve gösterilen ilgi nedir? Bunu, sık sık götürüldükleri için hastane koşullarını yakından bilen mahkumların açıklamalarından aktaralım. Yapılan basın açıklamasında; "... Mahkumların kaldığı özel bölümün, bir hastaneden çok hapishaneye benzediği, bu bölümle sürekli ilgilenen bir doktorun olmadığı, sabah viziteden sonra doktorların bir daha buraya uğramadıkları öne sürülerek... Numunede dializ makinası olmamasına rağmen, Hacettepe'ye, Yüksek İhtisas'a nakli 1 ay savsaklanmıştır. Numune Hastahanesi ilaçları vermemiş ilaç tedariki avukatı tarafından sağlanmıştır. Ancak komaya girmesi üzerine, yüksek ihtisasa kaldırılmış ve geç kalınmıştır. Numune hastahanesi kurumu, öteden beri siyasi suçlulara karşı basmane bir tutum içinde olan bir eziyet müessesidir.' denilerek, sorumlular hakkında soruşturma açılması isteniyordu.."(18 Mart'ta 2000'e Doğru dergisine yapılan açıklama.)

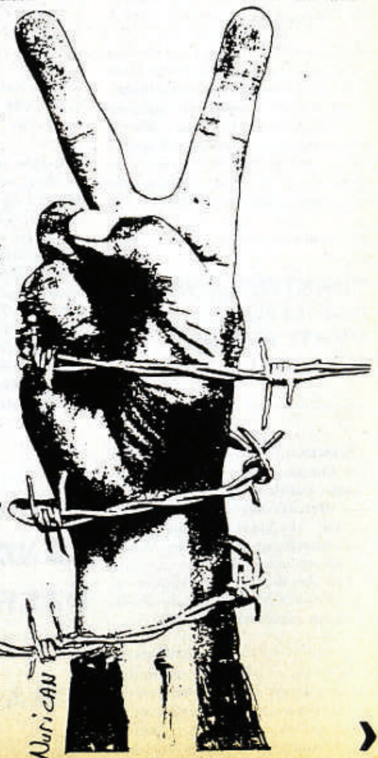
Ahmet Çetin'i Anakara *Kapalı Cezaevi revirinde* yattığında tanıyan bir arkadaşı ise şöyle anlatı*yor:*

"3.3.87 günü... Numune hastahanesi mahkum koğuşuna yattım. Mahkum koğuşunda kaldığım 3 gün zarfında Çetin'in hasta ve bitkin durumu devam ediyordu. Gittiğim ilk gün Çetin koma halinde olduğu için konuşma fırsatı bulamadım. 2.gün kendine geldiğinde, bana söylediği ilk söz, 20 gündür doktorların yanına gelmediği ve kendisinin ölüme terk edildiği şeklindeydi. Yanında yatan mahkum hastalarda, doktorların uzun süre Çetin'le ilgilenmediğini söylediler. Doktorlarla arasında geçen bir olayı ise bizzat kendisi şöyle anlatmıştır: - Doktorlar bir ay önce yanıma geldiklerinde, o esnada, mahkum koğuşundan sorumlu yüzbaşıda orada bulunuyordu. Doktorlarla geçen tartışmaya görevli yüzbaşıda şahit oldu. - Tartışma konusuna gelince; Ç etin doktorlara kendisinin neden ölüme terk edildiğini sormuş. Doktorlarsa hiçbir cevap vermeyerek susmuşlardır. Ç etin bu arada görevli yüzbaşıya dönerek, kendisinin devrimci olduğu için tıbbi müdahalenin yapılmadığını ve kasıtlı olarak ölüme terk edildiğini söylemiştir. Görevli doktorlarsa her zamanki gibi hiçbir müdahalede bulunmadan odayı terk edip gitmişlerdir.

Zaten Ahmet Ç etin'in mahkum koğuşunda yatması başlı başına bir cinayettir. Koma halindeydi ve vücudu devamlı olarak şişiyordu. Buna karşılık ölümle pençeleşen bu arakadaşa hiç bir müdahale yapılmamasına bizzat bende tanık oldum. İnsan hayatının bu kadar ucuz ve değersiz olduğunu ilk kez görüyordum. Durumu gittikçe ağırlaşıyordu.... Gereken tıbbi müdahale yapılmış olsaydı, günümüzde tedavisi mümkün olan bir hastalık olduğu için, şu an Ahmet Çetin yaşıyor olacaktı. "

Ç etin ölümüne iki gün kala hala Numunedeydi. Gösterilen çözüm ona "ilgiyle", birde hafta sonunun Cumartesi pazarı eklenmişti. Mesai günlerinde ite-kalka yapılan bakımlar, bu sefer nöbetçi doktorların 'insafına' kalmıştı.

Pazar günü durumu iyiden iyiye ağırlaşan Ç etin, yanında görevli bir hemşireden başka hiçkimsenin bulunmadığı geceyi koma halinde geçirmiştir. Durumun giderek daha ciddi bir hal alması üzerine Yüksek İhtisas Hastahanesine kaldırılmış. Orada hiç bir tıbbi müdahale yapılmadan İbni Sina Hastahanesine, ... Vakfına, ora-

›

da almayınca, sonunda ambulans içinde geçen saatler sonra pazartesi öğle sonu ancak Hacettepe'ye yatırılabilmiştir.*

Dializ uygulamasına geç kalındığından, Hacettepe'de de gece tekrardan girdiği komadan çıkarılamamış, annesi ve kardeşi her ne kadar böbrek vermeye hazır olsada, buna zaman kalmamıştır. 16 Mart 1987 pazartesi gecesi "Yaşamın adeta ölümü çağrıştırır olduğu" yerlerde (diyardan) "emin eller" de Çetin'de özgürlüğü soluyamadan gitmiştir.

Son perde kapanırken ki durumu birde Numunedeki Doktoruyla ölümü üzerine yapılan görüşmeden aktaralım:

- Oktay bey... tanıdız mı?

- Tanıdım... Hoşgeldiniz. A. Ç etin evet... Başınız sağ olsun. Allah rahmet eylesin.

-Evet, kaybettik. Bir türlü inanasım gelmiyor. Nasıl oldu anlatsanıza? o gün (13 Mart) nelerin gerektiğini sorup, yazdığınız ilacı alıp bırakmıştım. Durumun iyi olduğunu, fazla endişe edilecek birşey olmadığını söylemiştiniz. Ne varki sonuç hiçte öyle olmadı. Umutlarımızın tersi oldu. Bunun bir açıklaması olmalı. " Emin ellerde" gitti maalesef.

-Durumu iyiydi. Biliyorsun rapor üzerine uğraşıyorduk. Cuma günü o ilacı verdik. Sevk raporuna mütakip, Yüksek İhtisas'a, İbni Sina'ya, Vakıf'a götürülüyor. Almıyorlar. Daha sonra Hacettepe'ye yatırılmış. Orada dializ sırasında kalbi durmuş.

-İkinci bir dialize sokuluyor mu?

-Evet... Üresi yükseliyor. Dializ diyorlar, o esnada gidiyor. periton dializ aslında riskli bir iş...

-Fakat bir ihmal olduğunu sanıyoruz. Ç oğunlukla intibalar sanılar bu yönde.

-Burada öyle bir durum yok. Elimizden geleni yapmaya çalıştık...

-Örneğin Cuma'dan sonra, Cumartesi Pazar hafta sonu ve sevk sırasındaki oyalama ve gecikmeler... Sizce bu ihmal değil mi?

-Evet. Hafta sonu ben yoktum. Sanıyorum buradaki diğer arkadaşlar (nöbetçi doktorlar) benim gibi gereken ilgiyi göstermemişler. Öte yandan ambulans v.s. şeyler. Sevk konusunda ki bürokratik işlemler uzamış olabilir. Onu bilemiyorum. Fakat kesinlikle ikinci dialize girmişti.

-Ben girmedi diye duymuştum. Araştırılacaktır.

-Bu arada basına açıklama yapılmış. Cumhuriyet ve Ulus'ta çıkmıştı. Cezaevinde protesto etmek için açlık grevine gidilmiş. Siyasi mahkum olduğundan kasıtlı ihmal olduğu söyleniyor. Bunun olduğunu sanmıyorum. Cezaevinde ihmal edildiğide yazılmış.

-Zaten herşey orada başlıyor. Cezaevlerinin kötü yaşam koşulları ve oralarda yıllarla ifade edilen ihmaller var. Fakat bunun ötesinde hastahanede ihmal olduğu sanılıyor. Birde siyasi eğilimi söz konusu... varsa eğer bu da açığa çıkacaktır.

-Biz elimizden geleni yaptık. Açık söylemek gerekiyorsa, bu tür hastalıklar zengin hastalığı ! Bu durumda yapacağımız bir şey yoktu! Hatta izin raporu hazırlamıştık.

-Salıverilmesi için mi yani?

-Evet, üç aylık izin raporu.

-Öyle ise bile işe yaramadı. Verdiğiniz bilgiler için yine de sağolun.

27.3.87 'deki konuşma böyle bitiyordu.

*Adı geçen Numune, Yüksek İhtisas, İbni Sina ve Hacettep Hastanelerinin arasındaki mesafe o kadar uzak ki; birindeki bir hasta "ah" çekse diğerinde duyulacak neredeyse! Ya da binaların gölgesi birbirine düşecek kadar uzakta ! Ne varki bürokrasi ve oyalama sonucu en acil durumda ve "Hızır Servislerle" bir güne yakın zamanda ancak ulaşılabiliyor!

SONUÇ: "TAKİPSIZLİK KARARI- TABİİ NEDENLİ ÖLÜM" VE YANIT BEKLEYEN SORULAR

Son yolculuk noktalanırken, "1,75 cm boylarında, 75 kg ağırlığında,... kumral saçlı, kızıl bıyıklı, beyaz tenli..." şeklinde başlayan 20.4.1987 tarihli otopsi raporunda böbreklerle ilgili olarak, "... her iki böbreğin normale göre küçük yapıda ve haşlanmış et manzarasında olduğu tesbit edildi."

Otopsi sırasında beyin, akciğer, karaciğer, kalp ve her iki böbrekten alınan parçalar mikrobik tetkik için histopatoloji labaratuvarına gönderildi.

Histopatoloji labaratuvarının 16.4.87 tarih ve 1987/15 sayılı raporunda; akciğerde bronş dallarında epitel ve iltihap hücreleri, alveollerede anfizem hali, böbreklerde kronik pyelonefrit tesbit edildiğinin kaydedildiği görüldü." dendikten sonra şu sonuca varılıyordu: "1. Kişinin ölümü pyelonefrite bağlı böbrek yetmezliği sonucu meydana gelmiş olduğu, 2. Yapılan otopside travmatik-patolojik bir bulgu tesbit edilmediği, ölümün tabii nedenlerden ileri geldiğini bildirir rapordur."

Sadece bu raporla sınırlı olduğu anlaşılan soruşturma yapılıyor ve " Takipspizlik kararı" veriliyordu. Cumhuriyet Savcı yardımcısı Osman Sabit Gökmen - 16-5 imzalı, 24.4.87 tarihli takipsizlık kararı ise şöyle:

"Olay günü Hacettepe tıp fakültesi hastahanesinde vefat eden 33 yıla mahkum, Ahmet Ç etin'in cesedi üzerinde yapılan otopside, şahsın ölümünün kronik...böbrek yetmezliği sonucu... meydana gelmiş olduğu...ve ölümün tabii nedenlerden ileri geldiği... anlaşılmış olmakla, olay hakkında kamu adına takibata ve tahkikata mahal olmadığına ...karar verildi".

Varılan sonuç, "tabii nedenlerden ileri gelen ölüm ve takipsizlik kararı".

Başkaca hiçbir nedeni yokmuşcasına hazırlanan "rapora" ve "karar'a göre her şey normal bir seyir içinde olmuştu!

Oysa gerçekten "tabi" nedenlerden ileri gelen "bir ölüm müydü? "Kronik böbrek yetmezliği" ibareli rapor her şeyi açıklıyormuydu? Neydi o halde ? Daha yolun yarısında yaşamın ölümle noktalanması "kaderin bir cilvesimiydi" yoksa? "Eceliyle ölüm olmaz. Nedensiz ölüm olmaz " gerçeğine parmak basan Tıp Bilimine göre gerçek açıklaması bu olabilir mi? Yada neden olarak belirtilen 'kronik'pyelonefrite bağlı böbrek yetmezliği' denen şey kendiliğinden mi ortaya çıkmıştı?

O halde varılan sonuç ve soruşturmanın hepsi bu olabilir mi? Değilse neden soruşturulmadı, soruşturulmuyor?

Benzeri sorular bir kez daha sorulmuştu. ..."Ahmet Ç etin cezaevine girdiğinde daha yirmilerinin ilk yarısındaydı. Böbrekleri birdenbire mi çürümüştü? Ankara'ya geldiğinde her şey yapılmış bile olsa, daha önce müdahale edilemezmiydi? Bu güne kadar yattığı cezaevlerinde kaç kez doktora çıkmış duruma ne teşhis konmuştu? Ahmet Ç etin'in ölümü ardından açlık grevine gidenler, Türkiye cezaevlerindeki insanlık dramına ilişkin bu ve benzeri soruları kaçınılmaz olarak akla getiriyordu."
(2000'e Doğru dergisi Sayı 12)

İnsan Hakları Derneği Başkanı Nevzat Helvacı 19 Mart tarihli Cumhuriyet gazetesine yaptığı açıklamada, ölümün "ihmal"den kaynaklandığını öne sürerek, "Çetin zamanında tedavi ettirilseydi ölmeyecekti" diyor ve Ç etin cezaevine girdiğinde hiçbir rahatsızlığının olmadığını öğrendiklerini belirterek, olayın cezaevlerinde yaşanan drama bir örnek oluşturduğunu kaydediyordu.

O halde gerçek nedenlere parmak basmalı. Basılmalı ki, bir daha böylesine zamansız gidişler önlensin.

Çünkü Ahmet Çetin'in son günlerindeki olup bitenler, yıllar öncesinden başlayan ve giderek dönüşü olmayan bir noktaya gelen yolculuğun son anıydı. Bir kez daha yaşanmış olan dramın son perdesinin kapanan son sahnesiydi.

Dönüşü olmayan yolculuk nasıl başlamıştı? Neydi bu dramın adı?

CEZAEVLERİ VE SİNOP GERÇEĞİ

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'nun "Cezaevlerinde işkence olmaz. Burası artık devletin savcıların kontrolündedir. Doktorlar vardır." (1 Mayıs 87 Cumhuriyet) açıklamasına karşın yaşanmış olan ve bundan böyle yaşanmayacağının ise garantisi olmayan Cezaevleri ve Sinop gerçeği!

Karadeniz'in nemli havasını olduğu gibi içinde yatan hükümlülerin ciğerlerine dolduran, Sinop Cezaevi koşulları sonucu ölmüştü Çetin. Bunu arkadaşlarına gönderdiği mektuplarda, "Sinop'ta uzun süre kalmam sağlığımı altüst etti" diye yazarken; bir arkadaşı ise onunla ilgili mektuplarında,"Sinop onu yemiş bitirmiş. Sağlığını orada bırakmış. O 1984'ün 2.ci ayında uğradığı işkencede, bu ölüm yolculuğunun biletini alıyor..." diyordu.

Bunu Ahmet Çetin'le epey bir süre Sinop cezaevinde yatan ve yine onunla birlikte aynı gün (22.9.86'de) Sinop'tan sevk olan Mehmet Teğel ise, Denizli cezaevinden yazdığı 3.4.87 tarihli mektubunda şöyle anlatıyordu:"Bizler burada şimdilik birşey yapamamanın huzursuzluğu içindeyiz. Aslında elimde epeyce malzeme var,

Ahmet Çetin (sağda), İzmir-Şirinyer Askeri Cezaevi'nde

ancak buradan bir şey olmuyor.Kayınpederine de tel çektim henüz gelmedi. Bazı yerlere avukat göndermelerini istedim,henüz oralardan da cevap gelmedi.Ahmet'in durumu geçmişe dayanır.Kendisiyle fazlasıyla ilgilenilmesinin sonuçları!"

İşte Mehmet Teğel'in "aslında elimde epeyce malzeme var..." dediği şey, Sinop gerçeği ve ona ölüm yolculuğunun biletini aldıran işkencede kaldığı günlerdi.

Aynı gerçeğe tanık olan Erol Girgin'se şu anda Uşak Kapalı Cezaevinde bulunuyor. Erol Girgin'de M. Teğel gibi Ahmet Ç etin'le Sinop'un bodurumlu, hücreli ve işkenceli ürpertici uzun günlerini beraberce yaşamış ve daha sonra birlikte sevk olmuştu.

Ç etin bir arkadaşına yazdığı başka bir mektupta, "Böbrekler tüm anlamıyla iflas etmiş, Sinop'un bizde bıraktığı izler" derken, yine Sinop günleri başkaca mektuplarda şöyle dile getiriliyordu:

"Ahmet arkadaştan biraz bilgi verelim sana. Geçen yazdığımda Ahmet hastahaneydi. O zaman dört gün yattı geri geldi. kendisini tekrar Samsun'a havale etmişlerdi. O ara bayram geldi çattı... Bayramdan sonra ayın 13'de Samsun'a götürdüler ama ne yazıkki gece yarısı bir baktık geri geldi. Buradan direkt Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hastahanesine götürmüşler, adamlar orada muayene etmiş; "Sende yüksek tansiyon var, git bunu düşürsünler öyle gel" demişler! Ne güzel konuşmuşlar değil mi? Dahası var. "Muayene olabilmen için kayıt olup dosya açtırman gerekiyor, bunun içinse dört bin Lira yatırman gerekiyor" demişler. Ahmet'de Mahkum olduğunu bu kadar parayı nereden bulabileceğini sormuş. Tabi onlarda para yoksa bakımı da yok demişler... Sonuç olarak parayı bulup vermiş onlarda muayene etmişler ve "sende yüksek tansiyon var önce bunun düşürülmesi gerekir. Bunuda biz burada yapamayız, seni Sinop'a göndereceğiz sonra gelirsin, tekrar bakacağız. Gözlerin duman olmuş. Neden zamanında gelmedin v.s. v.s.- Görüyorsun ya verilen cevapları, sorulan sorulara. Adam sanki mapus değilde, altında mercedesi durmadan Bağdat caddesinde turalıyorda, git gel diyor. Bilmiyor ki, üç aydır oraya gelmek için neler çektiğini... Hele 'neden zamanında gelmedin' denmesi yokmu, bu söz bütün heyheyleri başıma topluyor... Oradan gelince o gece kaldı. Dün ayın 14'de tekrar acil olarak hastahaneye yatırdılar" 16.6.86-Sinop)

Daha bir yıl öncesinden acil olarak hastahaneye kaldırılıyor Çetin. Öylesine göstermelik muayene ve oyalamalarla aradan bir yıla yakın zaman geçiyor. Oysa Tıp Dünyasının böylesi hastalıklar için altını çizdikleri bir şey var: Bu türlü hastalık en az 1,5-2 yıl önceden kendini belli eder. İhmali ise dönüşü olmayan yola açılan bir kapıdır. Ve nitekim öyle de olmuştur.

Ahmet Ç etin Denizli Cezaevinin "bodrum sefalı" yıllarından sonra Sinop cezaevine, orada da 5 yıl kaldıktan sonra "iflas etmiş"bir bünyeyle 1986 Sonbaharında Burdur Cezaevine gönderiliyordu. Ölüm yolculuğunun biletini önceden almış olarak... Bir yıl sonra ise tedavi amacıyla oradan Ankara'ya getiriliyor. Ankara Numune Hastahanesinde eğer Dr. Oktay Oymak'ın söylediği doğru ise, son günlerinde 3 aylık tahliye izin raporu hazırlanmıştı. İşe yaramayan rapor... Raporlar.

Kendisinden 4 gün önce (12 Mart 1987) ölen Muammer Özdemirde Çanakkale cezaevinin kötü yaşam koşulları sonucu siroz olmuş; onun içinde 6 aylık takviye raporu hazırlanmış, dışarı salıverilmiş. Hatta Almanya'ya kadar gitmiş, geç kalındığından yapılan ısrarlı müdahalelere karşın kurtarılamamıştı. Onun da raporu ise işe yaramamış, son yolculuğu son nefesle noktalanmıştı. Özdemir'in yakın bir dostu bu konuda ilginç bir noktaya parmak basarak; "Azizim cezaevlerinde önce mahvediyorlar. Sonra hastahaneye gönderiyorlar. Hatta rapor verip dışarı da salıyorlar. Fakat bunu hastayı kurtarmak için değil, kurtarılmayacağını bildiklerinden, sorumluluk telaşına düşüp, kendilerini kurtarmak için yapıyorlar" diyordu.

Sonuç Ahmet Ç etin için de ister istemez aynı şeyi akla getiriyor. Benzer bir ifadeyle Ç etin'in yakın bir dostu şöyle diyordu:"Çetin'in cezaya değil tedaviye ihtiyacı vardı. Cezaya ihtiyacı olanlar, onun bu duruma düşmesine yol açıp, son nefesine kadar bırakmak istemeyenlerdi. Bunu herkes bilmeli..."

O halde Ahmet Çetin'in ölümü ne denli "tabii nedenlere" dayalı olabilir? Bunun yanıtı ancak başta Denizli Cezaevinde bulunan Mehmet Teğel, Uşak Cezaevinde bulunan Erol Girgin tanık olarak dinlenip Sinop Cezaevinde yaşanmış olan dramatik gerçeğin aydınlatılmasıyla mümkündür.

Diyelim ki, "meşru olmayan" hiç bir ceza ve kötü yaşam koşullarına insanlar terk edilmesin. Ve herkes içeride dışarıda, her yerde insanca muamele görsün, görebilsin. Yetkililer tarih ve toplum karşısında sorumlu kalmak istemiyorlarsa eğer, "meşru olmayan" ölümlerin nedenleri iyi araştırılıp, üzerine gidilsin ve sorumlulardan hesap sorulsun. Cezaevlerinde yaşanan insanlık dramı tekrar tekrar sahnelenmesin.

...VE TEPKİLER

Birçok soruyu geride bırakarak, son çeyreği cezaevlerinde geçen anlamlı yaşamdan sonra "emin ellerde" bir yanıyla dostlarından ayrılan Ç etin'in ölümü hiçte doğal karşılanmamış, çeşitli tepkilere neden olmuştu.

Öncelikle,"bugün ona yarın bize" diyen Ankara Kapalı Cezaevinde bulunan onlarca hükümlü ve tutuklu, basına açıklama yaparak 3 günlük açlık greviyle olayı protesto etmiştir.

Aynı günlerde İnsan Hakları Derneği adına "ihmal"den kaynaklandığına ilişkin basına açıklama yapılmış. Ulus ve Cumhuriyet Gazeteleri, 2000'e Doğru dergisi soruna duyarlılık göstererek, habere ve açıklamalara yer vermiş. Ayrıca Yeni Gündem'de Ç anakkale ve Sinop cezaevine ilişkin Muammer Özdemir ve Ahmet Ç etin'le ilgili gönderilen bir açıklama yayınlanmıştır.

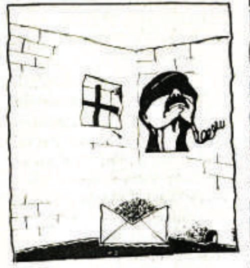
Ve telegraflar ..."Ahmet Ç etın'ı kaybettik acımız büyük" Dostlarının gönlünü kazanmış Ç etin'in haberi bir anda dört bir yana yayılıp, acıların paylaşıldığı biraz buruk ama daha çok öfkeli satırlarda, sohbetlerde yankılamıştır.

"Dünden beri moralim nasıl bozuk bir bilsen... Telgrafı aldık, önce inanmadık. İkinci geldi o zaman biraz doğrudur demeye başladık. Üçüncüsü ise bugün geldi. Yine bugün Muammer'in öldüğünü duyduk. Şok şok üstüne... Bu iki dostumuzun ölümü kadar başka çok az şey beni sarsmıştır."

" A.Çetin ölmüş öyle canım sıkıldı ki sorma...İnanasım gelmiyor...Denizli'de bodruma atıldığımızda laf lafı açmış konuşuyorduk. S. Martin'-

TÜRKİYE VE T. KÜRDİSTANI'NDAKİ POLİTİK TUTUKLULARA YARDIM KOMİTESİ

Türkiye ve Türkiye-Kürdistanı'ndaki Siyasi Tutukluların Yavaş Yavaş Katledilmesini Engelleyelim.

CEZAEVLERİ İLE DAYANIŞMAYI YÜKSELTELİM

Muammer Özdemir'in ölümünden önceki süreçte Muammer örneğinden hareketle Türkiye ve T. Kürdistanı cezaevlerindeki siyasi tutukların sağlık durumlarını ve kötü cezaevi koşullarını kamuoyunda yeniden gündeme getirmek amacıyla Hannover'de *"Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki Politik Tutuklularla Dayanışma Komitesi"*'ni kurduk. *"Politik tutukluların yavaş yavaş katledilmelerini engelleyelim"* kampanyasını başlattık. O günden bu yana yukardaki çerçevede bir takım faaliyetlilikleri gündeme getirdik ve bunlardan bir kısmını başardık.

Örneğin:

-Belli bir sayıdaki siyasi tutukluya ve yakınlarına düzenli olarak maddi yardım yapıyoruz.

- Ve yaşamları tehlikede olan siyasi tutukluların hemen tıbbi müdahaleye tabi tutulmalarını sağlamak için Kenan Evren'e ve Adalet Bakanı Mahmut Oltan Sungurlu'ya yüzlerce mektubun gönderileceği ve gönderildiği bir kampanya örgütledik. Yaşamları *tehlikede olan* tutuklulardan sadece bir kaçını Yadigar Adıgüzel, Pamuk Akkız (kalp hastası) Şamil Batmaz (ayak kısalması ve körlük), Hasan Bayrak (beyin sarsıntısı) oluşturuyor. Bu kampanyamız Mayıs ayında Kassel'de gerçekleştirilen "4. *Sağlık Günü*"nde başladı ve halen Almanya'nın çeşitli yerlerinde sürmektedir. Şu ana kadar binlerce insan bu kampanyamıza katılmıştır. Gönderilen binlerce protesto mektubuna rağmen yetkililer tarafından şu ana kadar olumlu bir adım atılmamıştır. Bu bile bu kampanyayı güçlendirmemiz için yeterli ve zorlayıcı bir sebeptir.

BAZI YANLIŞ ANLAYIŞLAR VE DOĞRU TUTUM

Komitemiz cezaevlerindeki benzeri insanlık dışı uygulamaların engellenebilmesinin Türkiye'nin yanısıra Avrupa'da da geniş bir kamuoyunun yaratılmasından geçeceğine inanmaktadır. 6 aylık faaliyet dönemimizin bize öğrettiği cezaevleri ile dayanışma görevinin uzun soluklu ve sabırlı bir çalışmayı gerektirdiğidir. Fakat bunun yanısıra faaliyetlerimizin kamuoyunda hedeflenen yankıyı bulmamasında iki önemli faktör de büyük rol oynamıştır.

Birincisi: Türkiye'deki 12 Eylül sonrası gündeme gelen somut siyasi gelişmelerin ilerici-demokratik Alman kamuoyunda Türkiye'de demokrasiye geçildiği yönünde yanlış bir imajı doğurmuştur. Başta bizler olmak üzere tüm Türkiyeli Sol güçler Alman kamuoyunda oluşan bu yanlış imajı kırmaya yönelik güçlü faaliyetlilikleri örgütleyememişlerdir.

İkincisi: Türkiyeli Sol grupların büyük bir kesimi işkence, idamlar ve cezaevleri konularında yürüttükleri faaliyetlere dar pratikçi bir bakış açısı ile yaklaşmışlar, dar grup çıkarları çerçevesinde dayanışma faaliyetini kendi gruplarının Türkiye'deki elemanlarına yardımla sınırlamışlar ve böylelikle doğru ilkeler çerçevesinde etkin ve güçlü bir Dayanışma Hareketi'nin oluşumunu bilinçli yada bilinçsiz engellemişlerdir. Oysa Türkiye'de yüzlerce devrimci uygulanan akıl almaz işkence metodları sonucu hayatını kaybetmiştir. Yine yüzlercesi bugün işkencelerin, elverişsiz cezaevleri koşularının ve yetersiz beslenmenin sonucu olarak bitkin ve hasta bir konuma mahkum edilmişlerdir. Tahliye edilen devrimcilerin büyük bir bölümü işkencelerin psikolojik ve fiziksel etkisi sonucu önemli tıbbi müdahalelere gereksinim duymaktadırlar.

Bizler Dayanışma Komitesi Hannover olarak, siyasi tutuklularla dayanışma çerçevesinde cereyan eden bu yanlış ve eksik yaklaşımların en kısa zamanda ortadan kaldırılmasını tüm siyasi tutuklular için hayati önem taşıdığına inanıyoruz.

İŞKENCE NEDİR VE NEDEN YAPILMAKTADIR?

Bugün dünyanın yaklaşık 98 ülkesinde tutuklulara işkence yapıldığını uluslararası kuruluşların rapor ve verilerinden anlamak mümkündür. Yine bunun yanısıra işkencelerin gündemde olduğu ülke hükümetlerinin uluslararası düzeyde işkence yapanları yeren protokollere imza atıyor olmaları, hiç bir şekilde ülkelerindeki işkenceleri durdurdukları anlamına gelmemektedir. Yukardaki söz konusu raporlar bunu kanıtlamaktadır. İşkencelerin tek tek işkencecilerin sadist duygularından kaynaklanmayıp devletin bizzat resmi politikasının bir parçası olduğu dünyanın bir çok ülkesinde tartışmasız kabul görmektedir. Yani bugün işkenceler muhalefeti bastırmanın ve devlet güvenlik anlayışının bir parçası olup kendisinin askıda, elektrik şoklarında ve hücrelerde somutlamaktadir.

İşkencelerin amacı ve mantığı şudur: Aşağılama, psikolojik baskı, ruhsal yıkım sağlama ve fiziksel acıyla bilgi edinmek, hem kişinin kendisini hem de yakınlarını sindirmek. Bugün Türkiye'de de işkence hakim sınıfların çeşitli siyasi ve toplumsal direniş odaklarını bastırmalarının ve sindirmelerinin birer aracı olarak kurumsallaşmıştır. Başlıca muhalefet odaklarını bastırma araçları mevcut devlet mekanizmasını koruma görevini üstlenmiş devlet güvenlik güçleridir. (Ordu, Polis, MİT v.b.) Bir noktaya değinmekte yarar var: Özellikle son yıllarda yeni-sömürge ülkelerde CİA'nin bizzat akıl hocalığını yaptığı örgütler ve kurumlar oluşturuldu. Kontr-Gerilla ve özel işkence timleri, Türkiye'de DAL bunların örnekleridir.

Bizler işkenceye karşı ve cezaevlerindeki siyasi tutuklularla dayanışma faaliyetini cunta dönemleriyle sınırlamayı doğru bulmuyoruz. Uzun vadeli bir Dayanışma Hareketi'nin söylemleri olmalıdır bunlar.

NE YAPMALI?

Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki *siyasi tutuklularla* dayanışmanın en iyi örneğini cezaelerinde insancıl yaşama uygun koşulların hayata geçirilmesini zorlayacak bağımsız bir komisyonun kurulması ve T.C'-nin bu komisyona uymasını sağlayacak çalışmaların en kısa zamanda yapılması teşkil edecektir. Bunun için *her demokrat-devrimcinin* görevi bulundukları yörelerde bu hedefe hizmet edecek komiteleri *kurmaktır. Bunun yanısıra her kişi*, grup veya komite cezaevlerindeki *politik tutuklularla ilişkiye geçmeyi* zorlamalı, maddi ve manevi desteği göstermelidir.

Yapılacak küçük bir dayanışma dahi politik tutukluların direnme güçlerini artıracaktır.

Dayanışma Komitesi
Hannover

İlişki adresi

Dayanışma Komitesi Hannover
c/o Bürger Initative-Raschplatz Lister Meile 4
3000 Hannover 1
Buluşma yeri ve zamanı:Her Cuma saat 18.00
Oda nr.6 Pavillion- Tel. 0511 312444

Bağış hesap numarası

BfG Hannover-Konto nr. 1521 140 400
BLZ 250 101 11.
'Hilfe für die Opfer der Folter'

HILDESHEIM

Tutuklularla Dayanışma Komitesi Kuruldu

12 Eylül Askeri darbesinden sonra egemen güçlerin emekçi halkımıza yönelik saldırıları daha da artmış ve barizleşmiştir.

Egemen güçler işlemez hale gelen düzenlerinin suçunu halkımıza ve halkımızın kopmaz bir parçası olan devrimci-demokratik güçlere yüklemeye çalışmışlardır.

Kemer sıkma politikasına uygun olarak her geçen gün emekçi halkımızın ekmeğine, aşına, suyuna, namusuna el konulmuştur. Bütün bu haksızlıklara, el koymalara karşı yiğitçe direnen halkımız üzerine egemen güçler akla hayale gelmedik bir terör estirmişlerdir.

Egemen güçler "anarşist" veya "terörist avı" adı altında sürdürdükleri operasyonlarda yüzlerce devrimci ve demokratı sokak ortasında kurşunlayıp öldürmekten, asmaktan işkenceden ve binlerce insanı cezaevlerine tıkmaktan geri kalmamışlardır.

1983 seçimlerinden sonra sözde "demokrasi"ye geçildiği naraları atılırken diğer taraftan baskı-terör -idam ve işkencelere devam etmişlerdir.

Bugün aradan 7 senelik bir süre geçmesine rağmen özellikle hapishane koşullarında hiçbir değişiklik olmamıştır. Politik tutukluların ve bu arada ölümcül hastalığa yakalananların dahi bir tıbbi müdahaleden geçirilmemesi egemen güçlerin bilinçli bir politikasıdır.

Cezaevlerinde; kötü yaşam koşulları, işkence ve tıbbi bakımsızlıklar nedeniyle artan ölüm olayları, bugünkü rejimin gizli idam politikasına yöneldiğini ve uygulamaya koyduğunu göstermiştir.

Özellikle Muammer Özdemir'in ölmeden önce yapmış olduğu açıklamalar bugün bizlere Türkiye ve T.Kürdistan'ındaki cezaevlerinde bulunan politik tutuklularla dayanışmanın gerekliliğini ve acilliğini bir kere daha gündeme getirmiş ve bizlere görevlerimizi bir kere daha hatırlatmıştır. Bu amaçla bizler geçte olsa (özeleştirimiz niteliğindedir) Hildesheim ve çevresinde bulunan arkadaşları bir araya toplayarak TÜRKİYE VE T.KÜRDİSTA'NIN-DAKİ POLİTİK TUTUKLULARLA DAYANIŞMA KOMİTESİ'*ni kurduk*. Komitemiz ilk defa şehrimizde yapılan Hildesheim-Sölte *Fest'te bir info-masası açmıştır.* info masamıza ilgi duyup gelenlere Türkiye ve Kürdistan'daki politik tutukluların durumlarıya ilgili -(işkence, kötü yaşam koşulları, tıbbi bakımsızlık) bilgiler verildi.

Cunta şefi K. Evren'e ve Adalet Bakan'ı Sungurlu'ya hitaben hazırlanmış protesto mektup kampanyası büyük ilgi gördü. 23 Türkiye'linin katılımıyla yaklaşık olarak 543 protesto mektubu imzalandı. Mektuplar gerekli yerlere postalandı.

Bu veya buna benzer kampanyalarımız olumlu sonuçlar alıncaya kadar devam edeceğiz.

Bizler, Türkiye ve T. Kürdistan'ındaki Politik Tutuklularla Dayanışma Komitesi olarak Muammer Özdemir arkadaşın ölmeden önce yaptığı çağırıya katılıyor ve onun taleplerini tüm ilericilere, partilere, kiliselere, sendikalara, demokratik kuruluşlara duyuruyor, sizleri bizim çabalarımızı desteklemeye çağırıyoruz.

TÜRKİYE VE T.KÜRDıSTAN'IN-DAKİ POLİTİK TUTUKLULARIN YAVAŞ YAVAŞ KATLEDİLMESİNİN ENGELLEME Ç ABALARINA KATIL !
GİZLİ İDAMLARI ENGELLEME ÇABALARINA KATIL!

İlişki Adresi: **Solidaritat Komitee Goethestr.30 (hinterhaus bei Asyl e.V.)**
3200 Hildesheim
Bağış hesap nr: ***SSK/Hildesheim***
Konto Nr. 1000 72 354
BLZ: 259 500 01
"Hilfe für die Opfer der Folter"

Dayanışma Komitesi adına:
U. Özen

Cezaevi Gerçeği ve Dönüşü Olmayan Yol

...den hemen sonraydı. A. Çetin bana, "üzülme ölümün en şereflisi onunkisi, keşke bizde onun gibi ölebilsek. Hasta yataklarda, trafik kazalarında ölmekte var." İstemediği şekilde öldü..."

"Sevgili Ahmet'imizi yitirdik. Acım gerçekten büyük... Ahmet kendini alabildiğine kendini yetiştirmiş olgunlaşmış bir dosttu" Şiir olmuştu:

Yaşamın yol dünyada/Bir Ahmet Çetin vardı/ Öğneyip geçmek istediler/ leşcil ayaklarıyla/ Yine var. Zora Sayrılığa direnciyle şarkı söyler gibi/ insan sevgisiyle dolu çetin yürek/ iyiden güzelden yana umutlu yaşayan can/ Mikrobik bahçede işkenceden sürgüne/ Ne mutluki 'ben gidersem/ Arkamda ağıt duvarı ... la/ Yokluğumu aratmasın sevenlerim' diyordu.

Onu sadece mektuplarından fotoğraflarından tanıyan ortaokuldaki oğlu:" Babama layık olacağım. Cezaevindeki devrimciler hep böyle midir? Ne iyi şeyler yazar sevindirirdi".

Dostları:"Selam Ahmet Çetinlere onurlu yaşamıyla kalbimizde olacak"

Çelengine yazıldı, doğum 1952
Tire(...) değerli insan
Ahmet Çetin yazıyor
16 Mart, söylesene Cahit
Yaş 35 yolun neresi eder?
Burası bizim başkent Ankara
Karlı bir günde düştü çiçeklendi
Elden ele, dilden gönüle
açar mapusun gülü
Özgürlük dalgasıdır denizimizde
Sevdalandırasıya bir yanık hava

Başta Türk ve Kürt işçileri ve emekçileri olmak üzere tüm toplumsal muhalefet güçlerinin demokratik eylemliliğinin canlanmaya başladığı bir döneme girilirken Türkiye devriminin ideolojik-politik sorunlarının yanısıra kitle hareketinin sorunlarına yaklaşım konusunda çeşitli tartışmalar sürmektedir. Benzer bir tartışma, yurtdışı görevleri bağlamında, yabancıların demokratik kitlesel birliğinin sorunları çerçevesinde Devrimci İşçi içinde de yapılmaktadır. Devrimci perspektif ışığında önümüze koyduğumuz görevler hayat buluncuya kadar konuya ilişkin tartışmalar çeşitli biçimlerde sürecektir.

Böylesi bir görevin bugünden-yarına ya da sadece soruna bakış düzeyindeki bir-iki yazı ve tartışma ile yerine getirilebileceği beklentisi içinde olmamak gerekmektedir.

Bu yazıda Devrimci Birlik kapsamındaki kimi sorunlar üzerinde durulacak; gelecek sayılarda ise kitle hareketine yaklaşım bağlamında - yabancıların (özellikle Türkiye'lilerin) demokratik kitlesel birliği sorunları üzerinde durulacaktır.

Türkiye'de kitle hareketinin ivme kazandığı, işçi grevlerinin ve gençlik mücadelesinin yeni boyutlar kazandığı, bastırılan toplumsal dinamiklerin filizlenerek boy atma aşamasına girmiş bulunduğu bir evrede solda yeni bir ayrışma ve saflaşma eğiliminin içiçe geçtiği bir süreç yaşanıyor. 12 Eylül sonrası başlayan ayrışma-çözülme devam ediyor. Her grubun en az bir kez bölündüğü, kimilerinin ise bunu birkaç kez yaşadığı herkes tarafından biliniyor.

Bir yanda 70'li yılların ürünü siyasal yapılarda bölünmeler sonucu ciddi daralmalar meydana gelirken, (hatta bazı gruplar yeni bir bölünme üretemeyecek şekilde daralırken) öte yanda ise çeşitili grupların yanısıra grup yapılarından kopan kimi sol kadrolarda farklı ideolojik arayışların etkili olduğu yeni bir saflaşma eğilimi gözlenmektedir.

Bu gelişmeyi 80'li yılların koşullarında yaşananların ışığında doğal karşılamak gerekiyor. Bunu doğal kılan önemli sebeplerden birisi, 80 öncesi dönemde sol'un saflaşmasında etkili olan ideolojik arenanın eksik ve tek yanlı oluşma şeklidir. Pek çok sol grup, SBKP, Ç KP ve AEP çizgileri arasındaki ideolojik çatışmanın ürünü olan motifler etrafında saflaşmıştı, bu nedenle ülkede cereyan eden sınıf mücadelesinin dinamiği üzerine oturmayan ve bu dinamiğin ürünü olmayan yapay ve sahte gruplaşmalar meydana gelmiş ve kırk parçalı sol tablosu oluşmuştur.

Politik çizgisini esas olarak sınıf mücadelesinin dinamikleri üzerine oturtan Devrimci Hareketimiz ile çizgisini varolan sosyalizmlerin oluşturduğu kamplaşmada bir tarafın takipçiliğini yapmak üzerine oturtan diğer sol grupların ağırlığında şekillenen sol siyasal arena, 1980'den sonra başka ideolojik oluşumların (liberalizm,dönüşümcülük,Troçkizm,anarşizm vb.)taarruza geçmesiyle birlikte yeniden şekillenme sürecine girmiştir.

Sol yeniden saflaşırken, bu saflaşmanın devrimci doğrultuda gerçekleşmesini sağlamak üzere devrimcilere önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin başında; doğru devrimci politik çözümler etrafında, solun saflaşmasına müdahale etmek; yapay ve sahte saflaşmaların önüne geçmek gelir.

Bilindiği gibi 70'li yıllarda hatalı politikalar temelinde saflaşan sol'da sahte gruplaşmalara meşruiyet kazandıran bir zemin oluşmuştu. Bu da anti-faşist potensiyelin harekete geçirilmesinin önünde büyük bir engel oluşturuyordu.-Sol'daki bölünmüşlük görüntüsü emekçi halklarımızın devrimci harekete yönelmesinin önünde ciddi bir engeldi. Yakın geçmişin bu acı tecrübeleri bizlere, bugün yeniden gündeme gelen solun saflaşmasına yaklaşımda ışık tutmalıdır.

BİRLİK SORUNU KONUSUNDA KİMİ TARTIŞMANOKTALARI

Sol'un devrimci bir temelde saflaşmasını gerçekleştirmeye çalışırken, geçmişteki yapay ve sahte gruplaşmaların önüne geçmek , böyle bir gelişmeye izin vermemek, buna meşruiyet kazandırıcı her tür sahte çabayı deşifre etmek vazgeçilmez bir görevdir. Bu konuda yakın geçmişin lüksünü yaşamaya kimsenin hakkı olmamalı (ya da bu bir hak olarak kimseye tanınmamalı). Devrimci çözümler etrafında en geniş güçlerin birliğini sağlamak ve bu yöndeki çabaları bölücü-parçalayıcı girişimlerin önüne geçmek bugün kavranması gereken önemli bir görev halkası olmalıdır.

BİRLİK KAVRAMININ İÇERİĞİ DOLDURULMALIDIR

Türkiye solunun tartışma gündeminin önemli konularından biri "birlik" sorunudur. Sol'da birlik tartışmaları, SODEP ve HP'nin birleşmesinden güç alarak önce sivil-toplumcu -sol liberal çevrelerde gündeme gelmiş ve daha sonra çeşitli biçimler alarak diğer sol kesimin gündemine girmiştir.

Birlik konusunu yeniden tartışma gündemine getiren pek çok etkenden söz etmek mümkün. Yukarıda bu etkenlerin bir bölümüne değinirken, 70'li yılların ürünü siyasal saflaşmayı derinden etkileyen ve bu saflaşmanın kimi temel unsurlarını geçersiz hale getiren ve yeni saflaşmaları dayatan nedenlerden sözetmiştik.

Görülüyor ki, sol'da birliğin temellerinin alabildiğine tahrip olduğu dönemler aynı zamanda birlik konusundaki tartışmaların da önem kazandığı dönemler olmaktadır. Bunun böyle olmasında birlik olayının dar bir kapsamda algılanmasının rolü vardır. Birlik sorunu her bir kesimin kendi grupsal yapısını oluşturması sorunu olarak kavrandığı sürece başka türlüsü zaten beklenemez. Bu konu grup yapılarının çöktüğü her durumda yeniden gündeme geliyor.

Son 15-20 yıllık tarihte sürekli bölünme doğrultusunda doğurganlık gösteren sol bugün artık bu doğurganlığını sürdüremeyecek kısırlık noktasına geldi dayandı. Bu nokta bir yanıyla olumsuz gidişin tepe noktasıdır, ama bir başka yanıyla da olumsuzu olumluya dönüştürme şansının yüksek olduğu bir noktadır. Peki sol, bugün bu şansı kullanma basiretini gösteriyor mu (ya da gösterebilecek mi?) Ne yazık ki, bu soruya bütünüyle olumlu yanıt verilemiyor. Zira bu sorunun olumlu ya da olumsuz yanıtını verebilmek her şeyden önce bu alanda devrimcilerin yapabileceklerine, (başarı . ve başarısızlıklarına) bağlı olacaktır.

"Birlik",kimsenin kolayca rededemeyeceği önemli bir kavramdır.Bir bakıma herkes bir biçimiyle birlik yanlısıdır, birlikçidir. Bu da *"birlik yanlısıyım"* demenin anlamsızlığını ve her şeyden önce belli bir birlik anlayışının olması gerektiğini ortaya koyar.

*"Birlik"*kavramı, içeriği doldurulmadıkça insana hoş gelen bir sözcük olmaktan öteye bir anlam ifade etmez.

"Birlik" kavramının anlaşılır hale gelmesi için bu kavram içeriğiyle birlikte sorgulanmalıdır. Kime karşı birlik? Ne için ve nasıl bir birlik? Hangi güçlerle hangi temelde birlik? Birliğin programı ve organik şekillenmesi nasıl olacak? vs. gibi sorular sorulabilir. Benzeri sorularla sorgulanmayan birlik tartışmaları kalıcı ve ilkeli birliklerin oluşmasına hizmet etmez. Birlik, eğer insanların aritmetik bir toplamından başka bir şey olmak durumu ise -ki öyledir- o halde konu içeriği bakımından ele alınmalıdır.

En genel tanımıyla birlik belli bir işi gerçekleştirmek üzere,o işin öznelerini bir araya getirme,bir biçimiyle bunların gücünü birleştirme ve aynı yönde hedefe doğru harekete geçirme durumudur. Basit ve geçici olanından kalıcı, karmaşık ve yüksek düzeyde organik birliklere kadar çeşitli biçimlenişlerinden söz etmek mümkündür.

Devrimci güçlerin gündemindeki birlik konusu, sınıf mücadelesinin çeşitli düzeylerdeki faaliyetlerinin mücadelesinin farklı düzeylerde ve farklı koşullarda sürmesi, bu mücadelenin organizasyon şekillerinin çeşitli biçimler almasının maddi zeminini oluşturur.

Devrimcilerin gündemindeki birlik problemini genel anlamda iki ana başlık altında toplamak mümkündür. 1. İşçi sınıfının-siyasi mücadelede birliği anlamında-devrimci birliği (yani parti birliği). 2. İşçi sınıfının ve müttefiklerinin oluşturacağı demokratik muhtevalı birlikler.

Sınıf mücadelesinin farklı düzeylere ait görevleri ve birlik biçimlerini birbirine karıştırmadan ele almak gerekir. Zira her düzeyin kendine özgü koşulları ve biçimlenişleri olacaktır. Farklı düzeylere ait olaylar kendi özgülünde ve bağlantıları içinde incelenmelidir.

Sınıf mücadelesinin ideolojik, politik ve ekonomik-demokratik olmak üzere üç ana düzeyde devam ettiği bilinmektedir. Politik düzey ile ekonimik demokratik düzeyin mücadelesi farklı içerikte birlikleri gerektirir. Bu farklılık siyasi örgüt ile kitlesel örgüt ayrımına tekabül eder.

Siyasi birlik özünde işçi sınıfının siyasi eylemliliğinin organizasyonu anlamında-partisini yaratma sorunudur. Devrim öncesi süreçte siyasi iktidar mücadelesinin sürdürülüş biçimine göre oluşması ve şekillenmesi gereken siyasal birlik sorunu, partileşme sürecinin sorunları çerçevesinde incelenmesi gereken bir konudur. Bu konuda Devrimci hareketimizin bize ışık tutacak çözümlemeleri mevcuttur. Bu görev sınıf mücadelesinin pratiği içinde devrimcilerin bilinçli ve iradi çabalarıyla yerine getirilecektir. Bu görevin layıkıyla yerine getirilebilmesi için bugün gerekli olan şeylerden biri, devrimci birlik perspektifinin ne olduğuna ilişkin bir açıklığın sağlanmasıdır.

BİRLİK – AYRILIK DENKLEMİ DOĞRU KURULMALIDIR

Devrim mücadelesini başarıyla sürdürebilmek için doğru bir ideolojik-politik çizgiyi benimsemenin yanı sıra doğru bir birlik anlayışına da sahip olmak son derece önemlidir. Özellikle yeniden bir ayrışma ve saflaşma sürecini yaşamaya aday görünen Sol'da, sağlıklı ve anlamlı bir saflaşmanın gerçekleşmesi ancak doğru bir birlik anlayışının benimsenmesiyle mümkündür.

Türkiye Sol'u; Sınıf mücadelesi açısından anlamlı saflaşmaların yanı sıra yapay bölünmeler ve saflaşmalara da son derece yatkın alduğunu son yirmi yıllık süreçte sayısız örnekleriyle kanıtladı. Solun yaşamaya devam ettiği bu zaaftan kurtulması (ya da kurtarılması) gerekmektedir.

Bilindiği gibi, bütün bir 70'li yıllardan günümüze kadar sol hareketler birlik yanını değil, hep ayrılık yanlarını ön plana çıkartan, neden birlik olmak gerektiğini değil, neden ayrı olmak gerektiğini tartışan bir konum sergiledi. Burada *" birlik olmanın yolu ayrılıkları tartışmaktan geçer"* denebilir. Böyle bir saptama teorik olarak doğrudur da. Zira, ayrılıkların üstüne gidilmeden sağlıklı birlikler yaratılamaz. Bütün bunlar doğru. Ancak, bu genel doğrulardan hareketle Sol'da bolca örneği yaşanan yapay saflaşmalara meşruiyet kazandırılamaz. Birlik için ayrılıkların üstüne gitmek yöntemi, işçi sınıfı hareketini bölüp-parçalama ve etkisiz kılmanın yöntemi haline getirilemez. Aynı şekilde çoğu kez kariyerizmin ve her türden küçük burjuva hesapçılığının ürünü olan ayrılıkçılığın, hizipçiliğin ideolojik meşruiyet sağlamak amacıyla bu ilkeye sarıldığı sıkça görülmüştür. Doğru bir önerme hatalı tutumların gerekçesi olabilir - mi? olabiliyorsa ne yapmak lazım?

Eğer doğru bir önerme yanlış sonuçlar elde etmenin gerekçesi haline getiriliyorsa yapılması gereken elbetteki doğru önermeden vazgeçmek ve tersini yapmak değildir. Örneğin; *"birlik olmanın yolu ayrılıkları tartışmaktan geçer"* ilkesi yerine *"birlik için ayrılıkları tartışmamak"* şeklindeki bir düşünce savunulamaz. Ayrılıkların üstünü külleyen bir birlik anlayışı ancak her an dağılmaya mahkum, işe yaramaz kof birliklere yol açar.

O halde her iki hatalı duruma yol açmamak için ,birlik ve ayrılıklar çelişkisinde belli bir dengenin tutturulması gereklidir. Ne sadece birlik yanını,ne de sadece ayrılık yanını ön plana çıkartan anlayışlar değil; birlik. ve ayrılık noktalarını her ikisini bilince çıkartan ve birlik dengesini doğru saptayan bir bakışa sahip olmak gerekiyor.. Birlik dengesinin kurulacağı noktanın tesbiti son derece önemlidir. Bir devrimci hareket için zorunlu olan birlik noktaları ile birliğin önünde engel oluşturmayan ayrılık noktalarının belirlediği bu denklemin sınır çizgileri ne olmalıdır? Sınıf mücadelesi sürecinde anlamlı bir saflaşmayı gerçekleştirmek için diğer bazı ideolojik-politik gereklerin yanısıra bu denklemi de yerinde kurmak gerekir.

Türkiye solunda aynı ideolojik-politik zemini paylaşan birden fazla siyasal gruplaşmanın ortaya çıkması, nerede farklı olduğu çoğu kez anlaşılamayan ve ağırlıkla benzer şeyleri savunan yapay gruplaşmaların varlığı ve bu grupların incir çekirdeğini doldurmayan kimi ayrıntı konularda fırtınalar kopartan ve ortalığı kırıp-döken tartışmalar yaparak sürekli bölünmeler üretmesi göz önünde bulundurulursa bu dengenin hiç de yerinde kurulmadığı anlaşılır.*(Dipnot 1)*

Bugün yeni bir saflaşmanın sancılarını yaşayan sol'da, dün olduğu gibi birliğin temellerini her bir detaya indirgeyecek birlik denklemini toptancı bir ideolojik temel üzerine oturtan anlayışlar bütünüyle ortadan kalkmamış olmakla birlikte, birliğin temellerini daha esnek ve geniş bir çerçeve üzerine oturtan bir eğilim giderek ön plana geçmektedir. Böyle bir eğilimin doğmasında etkili olan faktörler içinde özellikle birinden sözetmek gerekir. Yapay bölünmelere belli bir meşruiyet zemini sunan süreç artık tamamlanıyor. Süreç tamamlanırken, bu çıkmaz yolu tepetepe kullananlar çoktan bu yolun son sınırına gelip, dayandılar. Yeni adımlar atılmasına artık olanak tanımıyan bu tıkanma noktasında yeni yolların aranışını doğal karşılamak gerekiyor.

Bugün solda, düne kadar yapay ayrılıkçılığa zemin sunan,birligin temellerini herbir detaya indirgeyerek birlik denklemini toptancı bir ideolojik temel üzerine oturtan anlayışa tepki niteliğinde bir başka hatalı eğilim gözlenmektedir. *"Sosyalist Parti"* tartışmaları sürecinde açıkça görüldüğü gibi kimi "eski şöhretler" mevlana tavrına bürünerek *"kim olursan ol, gel"* çağrıları çıkartarak sol'u temelsiz ve ilkesiz birliğe davet etmektedirler. Bu davetler de gösteriyorki birlik sorununu gündemine alan kimi revizyonist-reformist sol çevreler, birlik denklemini eski hatalı mantık çizgisinin ters ucunda kurma çabasındadır. Siyasi birliğin teorik temellerini ortadan kaldıran ve bu temeli geçersiz hale getiren hatalı bir anlayış uç vermektedir. Bu bakış, bir bakıma, devrimcilerin (sosyalistlerin) birliği sorununu, adı "sosyalist"e çıkmış kişi ve çevrelerin aritmetik toplamına indirgemektedir. Birliğin belli bir politikaya, bu politikanın da sağlam bir teorik temel üzerine oturtulması bu çevreleribirinci dereceden ilgilendirmiyor. Anlı-şanlı "sosyalist şöhretler" önce bir araya gelmeye karar vermeliydi; bir araya gelenlerin ne tür bir politik çizgi benimseyeceği sonra belirlenecek bir konuydu; eğer politikada birlik mümkün olmazsa, birliği bozmadan(!) herkes kendi yolunda yürüyebilecekti! v.s. Bu son garantiyle birlikte böyle bir toplama usulüyle birlik oluşturmak belki mümkündür; ama bu toplama içinde yer alan güçlerin eylemini organik bir yapı içinde ortak bir amaca ve hedefe yöneltmenin nasıl mümkün olacağı belirsizdir.

Geçmişin dar-grupçu ve sekter bakışını aşmanın yolu nedir? Ya da gevşek, yaygın ve işlevsiz yapılarla -bu yapılar ortak bir politik eksen etrafında hareket etseler bile- bu tür birliklerle yol alınamayacağı ve egemen güçlerin politikaları karşısında yetersiz kalınacağı tarihte yaşanan sayısız deneyle sabit olduğuna göre yorgun ve başarısız pratiklere yönelmekle geçmişin sekter eğilimleri aşılabilir mi? Elbette ki aşılamaz.

KISACA DEVRİMCİ BİRLİĞİN TEMELİ ÜZERİNE

Devrimcilerin birlik anlayışı; hem yapay gruplaşmalara zemin hazırlayan sekter ve toptancı anlayışları hem de birliğin ideolojik temellerini hafife alan "mevlana"cı anlayışları reddeder.

Devrimcilerin birlik anlayışı; devrimci dünya görüşünün belirlediği bir zeminde, devrim programının temel felsefesinde, yani temel hedefte ve bu hedefe ulaşmanın temel yol ve yöntemlerinde ifadesini bulan bir birlik anlayışıdır.

Bir devrimci hareket içinde ideolojik birliğin asgari gerekleri bu ana çerçevede aranmalıdır. Siyasal birli-

(

ğin ön koşulu olan ideolojik birlik; irili-ufaklı, önemli-önemsiz her bir detaya indirgenerek fabrikasyon benzerliğinde bir fikir birliği durumuna kadar uzatılamaz. İdeolojik birliğin sınırlarını bu derece yaymak, birlik olayının kendisini ortadan kaldırmakla, küçük ve çok sayıda birliklere yönelmekle aynı anlama gelir. Bir devrimci harekette ideolojik birlik,devrim proğramının ana felsefesinde ve bu proğramın hayata geçirilişinin temel yol ve yönteminde aranmalı, her bir detayda değil. Politik mücadelenin sürdürülüşü önünde engel oluşturmayan ve devrim proğramının ana dokusunu işlevsiz hale getirmeyecek bir fikir çeşitliliği; hareket içinde canlılığı, derinliği ve zenginliği sağlayan birer olgu olarak görülmelidir. Bir siyasi programa sığdırılması mümkün olan ve aynı zamanda farklı politik pratiklere yol açmayan fikir çeşitliliğinden hareketle ayrılık ilan edilmesi doğru ve meşru bir tutum olamaz. 70'li yıllarda ve kısmen günümüzde kendisine maddi bir temel bulabilen bu tür yapay ayrılıkların önüne doğru bir birlik anlayışıyla mutlaka geçilmesi gerektiğine inanıyoruz. Hedef, devrimci potansiyeli büyük ve güçlü birimler halinde örgütlemek olmalıdır. Burada sözünü ettiğimiz sadece sayısal büyüklük değildir, politik planda da etkili ve güçlü oluşumların yaratılmasıdır. Bu anlamda şunu da belirtelim ki, ilkesiz, kuralsız ve teorik temeli olmayan birliklerle de bu hedefe varılamaz. Bir siyasi programda bağdaştırılması, mümkün olmayan ayrılıkları önemsiz sayan bir tutum da benimsenemez. Söz gelimi, devrimci teori ile bürokratik sosyalizm geleneğini (modern revizyonist akımları) ya da Avrupa Komünizmi çizgisini (ya da "yeni sol" çizgileri) bir program ve bir hareket çatısı altında tutmak mümkün değildir.

Güçlü ve anlamlı birliklere ulaşmanın yolu nedir?

Revizyonist ve reformist teorilerin ortalığı kapladığı, ideolojik keşmekeşin ve belirsizliğin egemen olduğu bir dönemden geçilmektedir. Devrimci saflardaki bu olumsuz tablonun değişmesi ancak devirimci teori temelindeki bir ideolojik mücadele eşliğinde sınıf mücadelesinin canlı pratiği içinde mümkün olacaktır. Bu nedenle önerdiğimiz kapsamdaki bir birliğin bugün ve hemen oluşabileceği beklentisi içinde olmamak gerekir. Kapsamlı bir ideolojik mücadelenin yanı sıra sınıf mücadelesinin ortaya koyduğu karmaşık görevleri yerine getirme sürecinde devrimci birlikler oluşacak ve devrimci hareket olunacaktır.

Bugün, bizler açısından birlik sorunu devrimci bir hareket yaratma sorunundan bağımsız değildir. Dolayısıyla birlik sorunu, özünde sınıf mücadelesi pratiği içinde, kitlelerin eylemliliği ve dinamizmi arasında bir devrimci hareket yaratma sorunu olarak anlaşılmalıdır. Böyle bir hareketin oluşabilmesi için bugünden, pratiğe ışık tutan, kitlelerin öncü unsurlarının (devrimci kadroların) zihnini açan, onların faaliyetlerini siyasallaştıran, toplumsal sürecin karşı karşıya bulunduğu sorunların anlaşılıp çözümlenmesine yardımcı olan bir ideolojik mücadele sürdürülmelidir; bilimsel ve gerçekleşebilir bir toplumsal değişim teorisi etrafında işçi sınıfının ve halkın öncü güçleri arasında ideolojik birlik sağlanmalı; kitlelerin ekonomik-demokratik talepleri uğruna sürdürdüğü mücadeleyi siyasi iktidar mücadelesiyle birleştirip bütünleştirecek, toplumsal muhalefeti devrimci seçeneklere kanalize edecek devrimci halk hareketinin yaratılmasına çalışılmalı. Birliğin yolu bu görevlerden geçer.

Bu amaçla sözün, yetkinin, kararın ve iktidarın halka ait olacağı bir siyasal-toplumsal sisteme; Demokratik halk devrimci sosyalizme ulaşmak temel amacına sahip, bu amaç doğrultusunda kendisini kitle mücadelesi içinde, işçi sınıfının ve emekçi halkın en geniş kesimleri arasında şekilleyip organize edecek, halkın devrimci seçeneğini siyasal ve toplumsal arenada maddi bir güç haline yükseltecek bir devrimci hareket oluşturmak görevi devrimci güçlerin (sosyalistlerin) temel siyasi görevi olmalıdır.

Bugün ülkemizde, egemen güçlerin koyduğu yasaklar kuşatması altında kendiliğindenci bir karakterde yükselmeye başlayan işçilerin, öğrenci gençliğin ve tüm diğer halk kesimlerinin demokratik muhtevalı eylemliliğinin, dipten gelen dalgalar halinde yükselerek yasaklar zincirini birer birer parçalaması ve siyasi iktidar mücadelesiyle bağ kurarak ilerleyebilmesi ancak devrimci bir hareketin varlığı koşullarında mümkündür.

Böylesi bir hareketin oluşmadığı (ya da oluşturulmadığı) koşullarda temel siyasi görev bu hareketi yaratmak olacaktır. Devrimci bir hareket yaratma görevi tek yanlı bir görev olarak anlaşılmamalıdır. Bu görev ne tek başına devrimci kadroların siyasal birliğinin oluşmasıdır ne de sadece kitlelerin demokratik eylemliliğinde birliği sağlamakla sınırlı bir çabadır; Bu görev her iki alana ait görev bütünlüğü olarak anlaşılmalıdır.

Bu görevlerin bir bütünlük içinde ele alınması bunlar arasında temeltali ayrımın yapılmasına engel teşkil etmez. Sözkonusu bütünlük içinde esas tayin edici olan işçi sınıfının siyasi birliği anlamında devrimci birliktir. Devrimci hareketin dağınıklığının devam ettiği günümüz koşullarında bunun anlamı şudur: Devrimciler bir yanda dağınıklığa müdahale ederek devrimci hareketin dağılan birliğini sağlamak ve işçi sınıfının siyasi eylemini birleştirmek için bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunda sistemli ve örgütlü bir mücadele içine girecek, öte yanda ise işçilerin, gençlerin, köylülerin ve ulusal zulüm altında nefes almaz hale getirilen Kürt halkının demokratik eylemliliğinde yığınsal birliği gerçekleştirmek için mücadele edecektir.

Anlaşılacağı gibi burada devrimci birlik ve demokratik birlik ikili görevler şeklinde diyalektik bir bütün oluşturur. Devrimci siyasi birlik uğruna mücadele her türden birlik çabası içinde devrimciler için vazgeçilmez temel görevdir. Devrimcilerin siyasi birliğinden neyin kastedildiğide açık olmalıdır.Bu birlik geniş anlamıile işçi sınıfının siyasi eylemliliğinin birliği olarak anlaşılmalı ; dar anlamda ise devrimci kadroların bir siyasi program çerçevesinde şekillenen ve belli bir teorik temel üzerinde yükselen birliğidir. Hayatın değişik alanlarında ve her tür mücadele içinde devrimcilerin ideolojik-politik birliğini sağlamaya yönelik çabalar esastır, Başka bir deyişle, devrimciler, geniş kitle çalışması içinde dar kadro çalışmasını esas alarak, bu şekilde hem, işçi sınıfının siyasi birliğini hemde yığınların demokratik mücadelesinin birliğini sağlamaya çalışırlar.

Ne var ki, fikir planında bu mantığın benimsenmesi tek başına yeterli değildir. Bu düşüncenin pratikte-eylemlilikte somutlanması gerekir. Aksi halde doğru ama soyut bir fikir olmaktan öte bir anlam ifade etmez.

Devrimci siyasal örgütlenme olmadan kitle mücadelesini devrimci kanallara akıtmak zordur. Kitle hareketini devrimci kanallara akıtmak ancak doğru devrimici siyasete sahip siyasi bir örgütlenmenin varlık şartlarında mümkündür. Bu nedenle marksizmi kavramış, politik yaratıcılığı yüksek ve inisyatif sahibi siyasi kadroların kitle hareketini içten etkileyerek yönlendirip yönetme yeteneğini gösterebilmesi tayin edici öneme sahip bir konudur. Eğer hayatın değişik alanlarında ve de her biçimde kitle mücadelelerine öncülük yapacak onun motor gücünü oluşturacak kadrolara sahip siyasi bir örgütlenme yaratılamazsa kitlelerin kendiliğinden hareketinin kuyruğuna takılmak kaçınılmaz hale gelir. Bu tehlikenin önüne geçmenin en geçerli yolu, her bir birim ve alanda kitle eylemlerine önderlik yapacak yetkin kadrolara sahip siyasi ilişkileri geliştirmek,siyasal örgütlenme seviyesini yükseltmektir.

DEVRİMCİ MÜCADELE DOĞRU BİR ÇALISMA TARZINI ZORUNLU KILAR

Bir devrimci hareketin teorik temeli ne kadar doğru ve sağlam olursa olsun, eğer çalışma tarzı eksik ya da hatalı ise bu hareketin gelişmesi, güçlenmesi mümkün olmaz.

Burada sıkça rastlanan iki hatalı eğilimden bahsetmek gerekiyor.Birincisi kadrolaşmayı esas almayan kitle çalışması anlayışıdır. İkincisi, ise kadrolaşmayı kitle çalışması içinde ele almayan,kitle eylemliliğinden kopuk kadro anlayışıdır.

Her iki hatalı eğilimin temelinde ortak bir bakış yer alır; birindeki gelişmeyi ötekinin gelişmesi önünde engel gören idealist bakış her iki mantığın ortak paydasıdır. Oysa diyalektik mantıkta durum hiçte böyle değildir. Kadro ve kitle çalışması, değil birbirinin gelişmesini engellemesi, aksine birbirini tamamlayıp bütünleyen bir çalışma tarzını şart koşar.

Devrimci bir hareketi insanın vucuduna benzetirsek vucüdun ayakta dik durabilmesi için sert ve sağlam bir maddeden (kemikten) oluşan bir iskelete ve bu iskeleti organik olarak sarıp sarmalayan yumuşak ve esnek dokulardan oluşan organlara ve bu organların organik bir birlik ve koordinasyon içinde uyumlu hareketi gereklidir.

Kadrolar devrimci faaliyetin bedeninde bunu ayakta tutan ve temel hedefe yönelten, farklı organlar arasında organik birliği sağlayan temel bir işleve sahiptirler. Kadrolar bir yönüyle her tür alandaki eylemliliğin içinde sert ve sağlam çekirdeklerdir. Karşı-devrimin baskıları altında kırılmayan dökülmeyen, her şart altında ayakta kalmayı başaran çekirdeklerdir. İnsan iskeleti yumuşak dokulardan arındırılınca nasıl ki korkutucu bir nesne olmaktan öteye birşey ifade etmiyorsa bu eylemlilikle bağ kurmayan bir kadrolaşma da kuru iskeletten fazla bir şey ifade etmez.

Aynı şekilde kitle eylemliliği içinde kadrolaşmayı temel almayan bir bakışın somutlanması bakımından örneğimizi tersinden ele alabiliriz; kadrolaşmayı içermeyen kitle çalışmasıda iskeletsiz bir beden gibidir. Egemen güçlerin rahatça etkileyebileceği böyle bir çalışma kendiliğindenciliğin girdabında dağılıp gitmeye mahkumdur.

Bu hatalı mantıkların ideolojik dayanakları üzerinde durmak gerekebilir. Kısaca söylemek gerekirse: Kitle çalışmasına ve kitlelerin eylemlilik sürecinde doğrudan inisyatif kazanmasına gereği kadar değer vermeyen ve herşeyi emir-komuta zinciri içinde halletmeye çalışan mantığın aynı zamanda "*bürokratik sosyalizm*"e kapıyı aralayan bir felsefeden beslendiğini söylemek gerekiyor.Öte yanda, kitle popülizimi yaparak kitlelerin kendiliğinden eylemliliğini her şeyin odağına koyan öteki mantık ise ideolojik gıdasını iktidarsız sosyalizm anlayışlarından (sol liberalizmden dönüşümcülüğe ve anarşizme kadar uzanan bir yelpaze) almaktadır.

Çalışma tarzına ilişkin her iki hatalı eğilimin ideolojik dayanaklarına kısa bir vurgudan ve bu konunun Devrim ve sosyalizm anlayısıyla çok yakından ilişkisi olduğunu hatırlattıktan sonra tekrar konumuza dönerken altını çizerek belirtilmesi gereken diğer bir husus şudur; Kadrolaşma ve kitleselleşme aynı süreçte birlikte ele alınması gereken görevler bütünlüğü olarak kavranmalı ve kadrolaşmanın tayin edici misyonu gözardı edilmemelidir. Öte yanda, geniş halk kitlelerinin örgütlendirilmesinde kullanılacak örgüt biçimleri ile devrimcilerin (kadroların) örgütlenmesinde kullanılacak örgüt biçimlerinin birbirinden farklı olduğu; kapsamları, programları ve organik ilişkileri bakımından bunların farklı özelliklere sahip oldukları unutulmamalıdır.

Her sürecin kendine özgü temel siyasi görevi olacaktır. Bunun anlamı süreçte esaslı olanla-olmayanın, süreçteki gelişmeyi belirleyenle-belirlemeyenin ayırd edilmesi durumudur. Devrimciler, hiç bir zaman hedefi ve amacı olmayan bir çalışma tarzı içinde olamazlar. Devrimciler içinde yer aldıkları alanın özgüllüğünü gözardı etmeden her bir alandaki eylemliliğin sürecin temel siyasi göreviyle bağını kurmak ve onu merkezi siyasete tabi kılmakla yükümlüdürler.

Burada "*tabi kılmak*" sözcüğünden neyin anlaşılması gerektiğini doğru kavramak gerekiyor. Çünkü çoğu kez bu dialektik bağlamın ilkel bir basitliğe indirgenerek algılandığına tanık olunmaktadır. Farklı düzeylerde seyreden hareketlerin (mücadelelerin) bütün düzeylerini içeren bir başka bütünlülük içindeki organik ilişkisini tanımlamak ve bütünlülük içinde yer alan kuvvetlerden hangilerinin belirleyen ve belirlenen olduğunu ayırd etmek için kurulan bağımlılık (tabiiyet) ilişkisi mekanik ve düz mantıkla kavranamayacak kadar karmaşıktır.

Farklı görevler ve mücadele alanları arasında temel tali ayrımı yapmak ve birini ötekine tabi kılmak mekanik bir doğurganlık ilişkisi olarak kavranamaz. Farklı alanlar arasında diyalektik ve dolaylı bir ilişki sözkonusudur. Bundan, bir alanın mücadele yöntemini ve ilişki tarzını diğer bir alana olduğu gibi aktarma sonucu çıkarılamaz.

Ne toplum ne de onun içinde cereyan eden sınıf mücadelesi tek düze bir ilişkiden ibaret değildir. Hayatın bütün karmaşık ilişkileri sınıf mücadelesinin şekillenmesinde etkilidir. Karmaşık görevler ancak bunu kapsayan karmaşık ilişki ve kombinezonlarla yerine getirilebilir.

Yaşanan deneylerde, özellikle kitle mücadelesi ile kitle örgütleri içinde yer alan devrimci kadroların, siyasal düzeyin çalışma ve ilişki tarzının bir benzerini kitlesel örgütlülüklere taşıma eğilimine gereğinden fazla yatkın oldukları görülmüştür. Bu hatalı eğilimin üstüne geçmişte yeterince gidilemediği içindir ki, kitle örgütleri ile siyasi örgütlülükler arasındaki ayrım çizgileri pratikte inatlaşarak belirsizleşebilmiştir.

Bu hatalı eğilim, gücünü, sadece kavrayış eksikliğinden almıyor, bununla birlikte uğruna mücadele edilen ve hedeflenen yeni toplumsal ilişkiler sistemine yönelik hatalı bir bakışın da rol oynadığını söylemek gerekiyor. Temel olana gereğinden fazla, tali olana da gereğinden az misyon yükleyen bir anlayış ne kadar hatalıysa, bunu tersine çevirerek savunmak da o kadar yanlış olacaktır. Kitle çalışmasının siyasi çalışmaya tabi olması, kitle çalışmasında siyasi çalışmanın mücadele ve örgüt yöntemlerini aynen devreye sokmak demek değildir. Her düzeyin, her çalışma alanının kendine özgü koşulları ve farklılıkları olacaktır. Bu özgül koşulları dikkate almayan bir çalışma biçimi başarılı olamaz.

Geçmişin deneyleri ve tecrübeleri bize siyasi örgütlenme ile kitlesel örgütlenmeler arasında doğru bir ilişkinin kurulması gerektiğini öğretiyor. Bu da her şeyden önce, her iki düzey arasındaki ilişkinin biçimine, işlevine doğru bir bakışı gerektirir.

SİYASAL DÜZEYLE KİTLESEL DÜZEY ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sınıf mücadelesinde siyasi mücadelenin temel olması, bu düzeyin sınıf mücadelesinin temel problemlerinin nihai çözüm alanı oluşundan ileri gelir. Burjuvazinin siyasi egemenliği döneminde siyasi düzeyin mücadelesi, iktidar mücadelesi ana ekseni etrafında şekillenir. İktidar mücadelesinin temel örgütsel biçimi partidir. Devrim sonrası aşamada ise siyasi mücadele esas olarak hedeflenen toplumsal sistemin kuruluşu sürecine göre biçimlenir. Bu süreçlerin birbirini tamamlayacak şekilde kesintisiz bir süreklilik içinde devam etmesi gereklidir. Bu süreçler tamamlanıncaya kadar siyasi düzey, gelişmelerin belirleyeni olacaktır. Bu düzeyde sürdürülecek mücadelenin temel organizasyonu öncü parti olacağından bu partinin gerçekleşebilir ve bilimsel sosyalizm temeline dayanan bir toplumsal değişim teorisine sahip olması zorunludur. Öncü partide ideolojik birlik bu teori üzerinde; devrimin temel problemlerine ışık tutan stratejik çizgisi üzerinde sağlanmalıdır. Bu temel teori, toplumsal sürecin çeşitli konjönktürlerinde meydana gelecek somut gelişmelerin anlaşılıp kavranmasına hizmet edecek ve her bir konjönktürde takip edilecek politik çizgiye ışık tutacaktır.

Bu konuda daha fazla detaya girmeden esas tartışmak istediğimiz noktaya gelelim; bilindiği gibi işçi sınıfının mücadelesi sadece siyasi mücadeleyle sınırlı değildir. İdeolojik düzey ve ekonomik-demokratik düzey şeklinde ifade edilen biçimlerinin olduğu daha önce de belirtildi. İdeolojik mücadele esas olarak burjuvazinin her tür ideolojik faaliyetine ve bu faaliyetin sol'daki yankılarına, türevlerine ve çeşitlemelerine karşı hayatın her alanında işçi sınıfının ideolojisi temelinde sürdürülen fikir mücadelesidir. Bu mücadelenin iki ana cephesi vardır, bunlardan biri burjuva kampının doğrudan ideolojik cephesidir; ikincisi ise burjuvazinin ideolojik etkilemesi altında işçi hareketi içinde ortaya çıkan, bu hareketi amacından ve hedefinden saptıran her türden sapkın akımdan oluşandır. Devrimci güçler ideolojik mücadele sürecinde her iki cepheden esen —çoğu kez birbirini tamamlayan— ideolojik rüzgârları etkisiz kılmak için hayatın her alanında uygun araçlar kullanarak mücadele etmek durumundadır.

Sınıf mücadelesinin üçüncü düzeyinin ekonomik-demokratik mücadele olduğunu söylemiştik. Şimdi bu alanın kendine özgü durumunu ve siyasi düzeyle olan bağının niteliği konusunu açalım.

İşçi sınıfının öncü partisi, devrim proğramının asgari hedeflerini gerçekleştirmek üzere, bu asgari hedefler doğrultusunda birleşebileceği bütün güçlerle birleşmesini sağlayacak, harekete geçebilecek bütün güçlerin harekete geçmesini sağlayacak politikaları üretmek,bu politikaların hayata geçirilişine uygun düşecek örgütsel araçları yaratmak zorundadır. İşçi sınıfının öncü güçleri, henüz sınıf bilincini kazanmamış işçilerin yanısıra diğer emekçi kesimlerle demokratik kitlesel platformlarda ilişkiye geçerek bağ kurmak, işçilerin, gençliğin, köylülüğün ekonomik-demokratik mücadelesi içinde yer alarak bu mücadeleyi içten etkileyerek siyasi iktidar mücadelesiyle birleştirmek, bu müca-

Devamı 23. sayfada

Ali Alfatlı, Yasin Ketenoğlu, Bülent Forta, M.Ali Yılmaz:

«12 EYLÜL, TERCÜMAN GAZETESİNİN GÖRÜŞLERİNİN RESMİ DEVLET GÖRÜŞÜ OLARAK BENİMSENDİĞİ BİR DÖNEMDİR.»

4. Kolordu Komutanlığı 1. nolu Askeri Mahkemesi Devrimci Yol Heyeti Başkanlığına

Askeri yönetim döneminde, 12 Eylül öncesi olayları üzerinde tek yanlı ve çarpık bir propaganda yürütüldü. Bu propagandayla ülkemizin bütün ilerici, solcu, demokrasiden yana güçleri suçlandı. 12 Eylül öncesi olayların ve ortamın sorumluları olarak gösterilip, en ağır cezalarla, idam cezalarıyla cezalandırılmaları istendi. Bu amaçla hazırlanan iddianamelerde, demokrasiden yana derneklere, sendikalara "anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkışmak" suçlamaları yapılıyorken; ve yığınların, derneklerin, sendikaların demokratik haklarını kullanmaları suçlanıyorken, faşistlerin cinayet ve katliamlarından söz edilmedi. Maraş'lar, Çorumlar unutturulmaya çalışıldı. 12 Eylül öncesinde faşist terör çetelerini" devletin yardımcı güçleri" ilan edip arkalayan Tercüman Gazetesi ve sağcı çevrelerin görüşleri, askeri yönetim döneminde resmi devlet görüşü haline dönüştürüldü. MHP'lilerin cinayetleri mahkemelerde bu doğrultuda değerlendirildi. Cinayet ve katliamların kimlerce ve ne için gerçekleştirildiği sorularına somut bir yanıt verilmeksizin, soyut bir "terör" edebiyatı kullanılarak, kafalar bulandırılmaya, faşist güçlerin sorumlulukları gözlerden kaçırılmaya çalışıldı.

Hakkımızda hazırlanan iddianamede de dönemin egemen çarpık görüşleri etkili oldu. İddianame, bizlerin, "THKP-C'cileri" toparlayıp, uygun koşulları yaratarak, " halk savaşı" ile iktidarı ele geçirme çabası içinde olduğumuzu, AYÖD ve DEV-GENÇ' i de bu amaçla kurduğumuzu ileri sürüyordu. İddianameye göre, bu derneklerin faaliyetleri ülkemizde "anarşik ortamın" oluşmasına, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün ortadan kalkmasına neden olmuştur. İddianamenin sunduğu bu tabloda ne MC'ler, ne faşistler ne de onların ülkeyi teslim almayı amaçlayan eylemleri, cinayetleri vardı.

12 Eylül öncesinin Türkiye gerçeği böyle miydi? Yoksa gerçekler 12 Eylül döneminde gösterilmeye çalışıldığından çok daha farklı mıydı?

Söz konusu olan çok yakın geçmişimiz olmasına ve herkesin bu olayları şu veya bu boyutta yaşamış olmasına karşın, bellekler silinmeye, gerçekleri dile getirmesi engellenmeye kalkışıldı. Biz, bugün hâlâ, 1974-80 Türkiye' sinde yaşanan olaylara ilişkin olarak mesnetsiz ve haksız suçlamalara maruz kalıyoruz. Israrla, bir dönemin hesabı, çarpık ve taraflı bir yaklaşımla bizden sorulmak isteniyor. Biz, söz konusu 1974-80 sürecini, sıkça suçlanan AYÖD ve DEV GENÇ olarak yaşadık. Bir anlamda, bu süreç boyunca, üniversite ve gençlik dünyasının tümüyle içindeydik. Bu nedenle sürekli çarptırılmaya çalışılan yakın dönemi ve AYÖD-DEV-GENÇ gerçeğini ortaya koymayı gerekli görüyoruz.

Ülkemizde, yaygın deyimiyle " gençlik olayları" olarak anılan ve giderek ülke düzeyinde yaygınlaşıp "anarşi" ve " terör" olayları olarak tanımlanan olaylar, 1974 yılında başladı. 12 Mart ara döneminde sol yoğun baskılara uğramış ve dağıtılmıştı. Devrimci gençliğin tüm örgütleri sudan nedenlerle kapatılmış, yöneticilerinin ve üylerinin çoğu cezaevlerine doldurulmuştu. 12 Mart yönetimi faşist güçlere dokunmamış, üstelik devlet içinde kadrolaşmalarını sağlamıştı. 12 Mart öncesinin cinayetlerini işleyen Ülkü Ocakları kapatılmadığı gibi, üniversite ve yüksek okullarda örgütlenmesini geliştirmişti. 12 Mart ara dönemi sona erdiğinde durum buydu. Bu koşullarda sol'un ve devrimcilerin "devrim yapmak için" saldırıları başlattıkları iddiası bütünüyle mantıksız ve gerekçelere aykırıdır. Ara dönemin sona ermesinin hemen ardından faşistler ilk defa silah kullandılar ve izinli bildiri dağıtan öğrencileri kurşunladılar. 1974 yılı sonlarında ise, 12 Mart sonrasının ilk cinayetini işlediler. Yıldız Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi Şahin Aydın İstanbul'da faşistlerce kurşunlandı. Bunu Ankara'da Turizm Ticaret Yüksek Okulu öğrencisi Veli Yıldırım'ın, İstanbul'da Vatan Mühendislik Yüksek Okulu

Ali Alfatlı

Öğrencisi Kerim Yaman'ın öldürülmesi izledi. Saldırıya uğrayıp, kurşunlanan öğrencilerin, faşistlere karşı olmak ve okuluna devam etmekten öte bir özelliği yoktu. Faşist çetelere boyun eğmeden okumak kaygısı gençliği bir arayışa itti. Artan saldırılar karşısında, yüksek öğrenim

> ***"12 Eylül 1980'den önceki dönemde MC (Milliyetçi Cephe) Hükümetleri Türkiye'nin siyasal yaşamında bir dönüm noktasıdır. MC, bir iç savaş hükümetiydi."***

gençliği demokratik haklarını kullanarak dernekleşmeye yöneldi ve okullarda, ülkenin çeşitli yörelerinde gençlik dernekleri kurulmaya başladı. 1975'de MC'nin kurulmasıyla da gençliğin can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü sorunu ülkemizin başlıca sorunlarından biri haline geldi.

MC Türkiye'nin siyasal yaşamında bir dönüm noktasıdır. Amerikancı egemen çevrelerin, TÜSİAD'ın, Aydınlar Ocağı'nın yoğun çabalarıyla kurulan MC, bir iç savaş hükümetiydi. Onun bu niteliğini en iyi karakterize eden olgu da, faşist MHP'nin hükümet ortağı yapılmasıdır. MC ülke çapında bir cepheleşmeye yöneldi. Demokratik güçlere, devrimcilere karşı başlattığı saldırı kampanyasıyla ve "komünizm tehlikesi" umacasını kullanarak, egemen sınıfları ve sağcıları kendi iktidarı etrafında toparlanmaya zorladı. Bu durum doğal olarak ülkede politik gerilimi artırdı. MC, bu politikaların gereği olarak faşist saldırıları kışkırtıp, destekledi. Faşistler MC'nin sağladığı geniş olanaklarla daha çok inisyatif kazanıp, cüretlendiler. Nitekim, MC ile birlikte faşist saldırı ve cinayetler hızla tırmanmaya başladı ve giderek, ülkenin tüm yüksek öğrenim kurumları işlemez duruma itildi. Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü kalmadı. MC'nin mimarı Başbakan Süleyman Demirel, faşist cinayetler karşısında "bana milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyerek, adeta yeni cinayetlere davetiye çıkardı. Olaylara ilişkin olarak da, 61 Anayasası'nın sunduğu demokratik hakları ve devrimcileri suçladı. 2,5 yıldan fazla süren MC döneminde izlenen politikalar, giderek ülkemizi bir içsavaş ortamına itti. Faşistlerin devlet içinde kadrolaşması bu dönemde ileri boyutlara vardı. Bu güçlerin egemen olmak için en yoğun çabayı sarfettikleri kurumların başında da eğitim kurumları geliyordu. Bu anlamda, MC'nin uygulamaya koyduğu politikalar, açıkça eğitimin faşistleştirilmesini ve gençliğin teslim alınmasını amaçlıyordu.

MC'nin gündeme getirdiği bu politikalar kavranılmadan 1974-80 döneminin olayları, özellikle de "gençlik olayları" anlaşılamaz. Tabii bu noktada da, AYÖD—DEV/GENÇ gibi

Mehmet Ali Yılmaz

gençlik derneklerinin ne olduğu, nasıl bir ihtiyacın ürünü olduğu da anlaşılamaz.

MC'nin Gençlik, Eğitim, Üniversite ve Yüksek Okullar üzerindeki bazı uygulamaları:

1. MC hükümeti kuruluncaya kadar üniversiteler gibi merkezi yerleştirme sınavı ile öğrenci kabul eden M.E.Bakanlığı'na bağlı iki ve üç yıllık eğitim enstitüleri için merkezi sınavdan ayrı olarak sözlü sınav zorunlulugu getirildi. Eğitim Enstitülerinin yönetim ve eğitim kadrosu, yeni atamalarla MHP'lileştirildi. Sözlü sınavlar da bu MHP'li kadrolarca yapıldı. Bu sınavlarda neler sorulduğuna, o günün basınında yer alan haberlerden birkaç örnek verelim: " Alpaslan Türkeş'in doğum tarihi nedir? "32 farzı sayınız' 9 Işık nedir? " v.b. İş tabii ki, bununla kalmadı. MHP yetkililerinden getirilen bir tavsiye mektubu ya da Ülkü Ocakları üyelik kartı, bu okullara girebilmek için yeterli oldu. Tüm bu partizanlıklar, usulsüzlükler basında sergilendi. Kamuoyunda güçlü tepkiler yükseldi, davalar açıldı. Sonuçta MC sınavları iptal etmek zorunda kaldı. Ancak yeni sınavlarda da aynı usulsüzlükler ve partizanlıklar yinelendi. M.E.Bakan'ının yönlendirilmesinde, MC hükümeti iki ve üç yıllık eğitim enstitülerini MHP'lileştirme siyasetini sürdürdü. Bir yıllık uygulama sonucunda 60'ın üzerinde Eğitim enstitüsüne, yukarıda bellirttiğimiz özel sözlü sınavlarla 72.000 öğrenci yerleştirildi. Bu öğrencilerin çoğu MHP'liydi. MHP'li olmayanlarda bir yüksek okula girebilmek amacıyla MHP'lilere yanaşmak, onlardan olmak zorunda kaldılar.

Özerkliği olmayan bu okullara 72 000 öğrencinin yerleştirilmesi kolaylıkla başarıldı. Ancak, ortaya önemli bir sorun çıktı. Bu okullara devam eden eski öğrenciler ne olacaktı? Bu öğrenciler MHP'li değildi. MC açısından onun da çözümü bulundu. Özel olarak okullara yerleştirilen MHP'liler eski öğrencilere saldırıları başlattılar; giderek bu okulların okul ve yatakhane binalarını işgal ederek, eski öğrencileri okullarına almamaya başladılar. Kamuoyunun desteğine, toplu okula gitme çabalarına, ailelerin ve basının girişimlerine, gençlik derneklerinin, özellikle de DEV-GENÇ 'in uğraşlarına karşın, kısa sürede 60 000'nin üzerinde eğitim enstitüsü öğrencisi okula gidemez duruma geldi. Okullarına gittikçe, dayak yiyip, kurşunlanıyorlardı. Aralarında ölenler, yaralananlar oldu. Neticede hepsi sokakta kaldı. MC tarafından MHP'lileştirilmiş okul yöneticileri ise devamsızlık gösterdikleri gerekçesiyle bu 60 000'nin üzerindeki öğrencinin kaydını silerek, okullarıyla ilişkilerini kestiler. Kredi Yurtlar Kurumu da devreye girerek, bu öğrencilerin kredilerini kesti.

MC'nin bu politikasının başarıya ulaşmadığı tek okul olan Diyarbakır Ziya Gökalp Eğitim Enstitüsü ise, MC tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeksizin kapatıldı. MC'nin ve Milli Eğitim Bakanlığının bu pervasız girişimleri, o güne değin hiç bir olayın yaşanmadığı Eğitim Enstitülerini, en

> ***"12 Eylül'den sonra Türkiye'de kurulan anayasal düzenle sosyal ve siyasal yapılar, 75-80 sürecinde yaşanan olayları çok daha anlaşılır kılmaktadır. MC'nin izlediği politikalarda bu bütünlük içinde yerli yerine oturmaktadır."***

fazla olayın yaşandığı okullar haline getirdi. Bu okullar, faşistlerin kontrolündeki "saldırı karargâhlarına" dönüştürüldü.

Sokağa atılan 60 000'nin üzerindeki öğrenci kitlesi mücadeleyi bırakmadı. Gençliğin o dönemdeki merkezi örgütü olan DGDF-DEV-GENÇ'in ve diğer gençlik derneklerinin girişimleri ile oluşturulan danışma ve hukuk büroları kanalıyla, öğrencilik haklarının korunması için yasal yollara başvuruldu. Özellikle Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri ve onu izleyen diğer okulların öğrencileri Danıştay'a, öğrencilik kayıtlarının silinmesini durdurmak için, yürütmeyi durdurma davası açtılar. Kredi ve bursların kesilmesini engellemek içinde gene Danıştay'a başvurdular. Tüm öğrenciler Danıştay davalarını kazandılar.

MC'nin Milli Eğitim Bakanı, Danıştay kararlarını uygulamaya koymadı. Bu defa öğrenciler, Ali Naili Erdem hakkında tazminat davaları açtılar. A.N. Erdem bu davaları da kaybetti. MC ile öğrenciler arasındaki bu mücadele MC hükümeti süresin-

❯

❮

ce devam etti. Devlet can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünü sağlamakla yükümlü iken, bunu sağlamadı, üstelik ortadan *kaldırdı. Öğrencileri okulla*rından etti. Öğrenciler burslarını, kredilerini ancak Danıştay kararları gereği alabildiler.

1978 başlarında CHP hükümeti kuruldu. Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin sorunu, M. E. Bakanlığı'nın ilk sorunuydu. DGDF-DEV-GENÇ, Eğitim Ensitüsü öğrencilerinin okullara devamını sağlamasını, Danıştay kararlarının uygulanmasını, okullara MC döneminde usulsüzce yerleştirilen MHP'lilerin okullardan uzaklaştırılmasına ve bu okulların MHP'lileştirilmiş bulunan yönetim-öğretim kadrosunun değiştirilmesini Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'dan istedi. Bu amaçla yürütülen kampanya, kamuoyundan geniş destek gördü. İstanbul ve İzmir'den Eğitim Enstitüsü öğrencileri Ankara'ya yürüdü. Öğrenci temsilcileri, DGDF-DEVGENÇ yöneticileri bakanla görüşerek sorunlarını anlattılar. Necdet Uğur, MC'nin Eğitim Enstitülerini MHP'leştirdiğini kabul ederek, eski öğrencilerin haklarının iade edileceğini, okullarda öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanacağını ve yapılan usulsüz sözlü sınavların iptal edileceğini açıkladı. Gençliğin öğrenim özgürlüğü mücadelesi 2 yılın sonunda da olsa meyva veriyordu.

Bülent Forta, 1976 yılında Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde

Ancak, "toplumsal barış-olayları tırmandırmama" ve benzeri gerekçelerle CHP'li Milli Eğitim Bakanı da, sorunu tümüyle çözmeye yanaşmadı. Kamuoyuna usulsüz ve yasadışı olduğunu ilân ettiği halde, sözlü sınavlarla okullara alınan MHP'lileri, okulda tutma kararı aldı. Bu, açıkça olaylara davetiye çıkarmak, MHP'nin tehdidine boyun eğmekti. Eski öğrenciler okullarına dönünce saldırılarla karşılaştılar.

Daha önceki AP hükümetleri döneminde başlatılan İmam Hatip Liselerinin sayılarının artırılması ve bu okulların mezunlarına üniversiteye girme hakkının tanınması, ortaöğrenimin gericileştirilmesi uygulamalarının başlangıcını oluşturmuş ancak sorunun çözümü için yeterli olmamıştı. Bunun için geniş öğretmen kitlesinin gericileştirilmesi gerekiyordu. Eğitim Ensitüleri öğretmen yetiştiren okullar olduğundan, MC bu sorunu, bu kurumları faşistleştirerek köklü bir çözüme kavuşturmaya çalışmıştır.

Bugün, ortaöğrenim kurumlarında ve üniversitelerde, gericiliğin alabildiğine yaygınlaştığını görüyoruz. Durumun bu noktalara gelmesinde, AP ve *MC hükümetlerinin bu kurumlar üze*rinde uyguladığı politikaların önemli rolü olmuştur. Ama, bugün hiç kimse, bir *Eğitim Enstitüleri dosyası aç*madı. Hiç kimse, İmam Hatip Okullarının sayısı neden bu kadar artırıldı demedi. Eğitim Enstitülerine giriş sınavında yapılan usulsüzlükler hiç bir soruşturmanın konusu olmadı.

2. MC hükümetinin, eğitimin faşistleştirilmesi politikasında ikinci önemli noktayı, Kredi ve Yurtlar Kurumu ve *buna bağlı yurtlar oluşturur. MC hükümetinin kurulmasıyla bera*ber, K.Y.K. Genel Müdürlüğü MHP'lilerin konrolüne verildi. Bu uygulamanın *bir sonucu olarak da*, K.Y.-Kurumuna bağlı yurtlara, MHP yandaşı aşırı sağ görüşlü öğrenciler özel olarak yerleştirildi. Doğal olarak da, o güne değin huzur içerisinde olan yurtlar, hızla bir kaos ortamına itildi. Yurtlara yerleştirilen MHP'liler, yurtların eski öğrencilerine saldırıp, yurtlarda tahaküm kurmaya başladılar. Bu saldırılar polisin yanlış tutumuyla yoğunlaşıp, gelişti. Neticede, MHP'liler, kendilerinden olmayan binlerce öğrenciyi yurtlardan zorla attılar.

Doğrudan K.Y.K'na bağlı olmayıp, üniversitelerin kendisine bağlı olan yurtların faşistleştirilmesi bu kadar kolay değildi. Bu nedenle, K.Y.K'nun MHP'li yöneticileri, söz konusu üniversitelere, yurtları K.Y.K'na devretmeleri ya da başka okulların öğrencilerine de kontenjan ayırmaları için baskı yapmaya başladılar. İsteklerini elde etmek için, üniversitelerin mali ve idari bir takım sıkıntılarını istismar edip, zorluklar yarattılar. Yer, yer bu baskılar sonuç verdi. Bazı üniversite yurtlarından kontenjanlar elde ettiler. Bunu başaramadıkları yerlerde, yurtları kapatmaya zorladılar.

MC'nin hüküm sürdüğü iki buçuk yıl boyunca, bu uygulamaların bir sonucu olarak, doğrudan K.Y.K'-na bağlı olan İstanbul'da üçbin öğrenci kapasitelik Atatürk Öğrenci Sitesi, bin öğrenci kapasiteli Edirnekapı Öğrenci Yurdu tamamen faşistleştirildi. Bu yurtların eski öğrencileri, MHP'lilerin saldırıları sonucu ya yurtları terketmek zorunda kaldılar ya da yurt yönetimlerinin disiplin yöneltmelikleri gereği yurtlardan uzaklaştırıldılar. Bu uygulamaların başarıya ulaştırılmadığı altıyüz öğrenci kapasiteli Site Öğrenci Yurdu ise, K.Y.K'ca kapatıldı. Ankara'da ise, bu uygulamaların bir sonucu olarak, ikibin öğrenci kapasitelik Atatürk Öğrenci Sitesi, sekizyüz öğrenci kapasitelik Yıldırım Beyazıt Erkek Öğrenci Yurdu tümden MHP'lilere teslim edildi. Keza, Emekte'ki sekizyüz *öğrenci kapasitelik kız yurdu* nedensiz olarak boşaltılarak, yurda MHP'li erkekler yerleştirildi. Ankara'da da, bu yurtların eski öğrencileri yurtlardan atıldı. A.Ü.Hukuk Fakültesi Öğrenci Yurdu kapattırıldı. Siyasal Bilgiler Fakultesine ait Cumhuriyet Öğrenci Yurdu'na ve Hacettepe Üniversitesine ait yurtlara el konulmaya çalışıldı. K.Y.Kurumu kontenjan almak için, bu okullara baskı yaptı. *MHP yandaşı öğrenciler bu yurtlara* kaydedildi. MHP'lilerin yerleştirilmesi için olaylar çıkartılarak, yurtlar kapatılmaya *çalışıldı*.

"Gerek AYÖD, gerekse DEV-GENÇ gençliğin faşizme boyun eğmeme çabasıdır. AYÖD ve DEV-GENÇ yığınlar adına bir avuç insanın tepeden inme gündeme getirdiği örgütlenmeler değildi. Her iki örgüt de, gençliğin demokratik iradesiyle oluşmuştur."

Bu politikalar çeşitli sorunlar çıkardıysa da MHP'liler bu yurtlara yerleşemediler. Bunun üzerine de, her vesileyle bu yurtlara bombalı silahlı saldırılar düzenlediler. Bazı öğrenciler bu saldırılarda yaşamlarını yitirdiler. Polis ise, MC politikaları gereği, sürekli bu yurtlara baskınlar düzenleyip, öğrencilere eziyet verdi, huzuru bozdu. Sudan bahanelerle öğrencileri gözaltına alıp dövdü.

Ankara ve İstanbul gibi üniversite ve yüksek okul öğrencilerinin çok yoğun olduğu kentlerde yurtlar, öğrencilerin başlıca kalacak yerleridir. Anadolu'dan, çoğu ailesinden ilk defa koparak gelen öğrenciler için yurtlar, tek barınaktır. Bu yurtların MHP'lilerin kontrolüne verilmesi, on-, binlerce öğrencinin MHP'lileştirilmesi için onlara teslim edilmesi anlamına geliyordu. Başka seçeneği olmayan bu öğrenciler, MHP'lilerin tahakümüne boyun eğmezlerse yurtlardan atılıyorlardı. Bu nedenle, birçok öğrenci öğrenimini sürdürebilmek için, baskıları sineye çekerek, yurtlarda *kalmak ve onlardan olmak ya da* onlardan görünmek zorunda kalmışlardır. Ayrıca yurtlar, yalnızca yeni taraftarlar toplamaktan öte olanaklara da *sahiptiler. MHP'liler kontrol* altına aldıkları bu yurtları, eğitim ve saldırıları için karargâh olarak kul*lanmışlardır. Böylelikle* MHP'liler saldırı ve etkinliklerini yaygınlaştırabil*mişlerdir*. Tüm bu olup bitenler, MC ve onun M.E. Bakanı A. Naili Erdem-in bilgi ve yönlendirmesi altında olmuştur. Yalnız Ankara ve İstanbul'-la da sınırlı kalmamış, Erzurum, Trabzon, Elazığ, Malatya, Adana gibi kentlerimizde de etkinlikle bu politikalar uygulanmıştır. Erzurum Atatürk Üniversitesinin üç bin kişilik yurtlarına MHP'lilerin istemediği bir tek öğrenci sokulmamıştır. Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğrenci Yurtları, büyük ölçüde MHP kontrolüne sokulmuş; Elazığ ve Malatya'da benzeri durumlar yaşanmıştır.

Bunların nasıl gerçekleştirildiğini ve MC'nin tutumunu daha da somutlamak açısından bir örnek üzerinde duralım: Ali Naili Erdem'in atadığı K.Y. Kurumu müdürlerinden biri Esat Bütün'dür. Esat Bütün kimdir? Bu kişi, 1976'da Ankara Ülkü Ocakları Başkanlığını yapmıştır. Daha sonra, Ankara Tepecik Belediye otobüsünü silahla tarayıp, iki kişiyi öldürmekten sorumlu olarak tutuklanmıştır. 12 Eylül sonrasında da yargılanmıştır. Aynı kişi 1975 yılında da, Hacettepe Üniversitesi'nde Tıp Fakültesi öğrencisi Ayhan Yalın'ı ateş ederek ağır yaralamış ve bu olaydan dolayı tutuklanıp DGM'de yargılanmıştır. Suali ve siyasi kimliği bu kadar açık olan bir insanın, 1977'ler de K.Y. Kurumu müdürlüğüne getirilmesi, MC'nin yurtlar konusundaki tutumunu ortaya koyan çok açık bir örnektir. Bu kişinin, *diğer MHP'li* yandaşlarının yurtlarda huzur sağlaması mümkün müdür? Bu kişilerin kasıtlı ve partizanca uygulamalarının sonucu olarak, yurtların işgal altına girmesinin ve çıkan olayların sorumlusu MC ve onun M.E. Bakanı değil midir?

Tüm bunlar *kamuoyunun*, savcıların gözleri önünde olmuştur. MHP'lilerin üstüne gitmek isteyenler ise sindirilmek istenmiştir. Yalnız bı*rakılmaya çalışılmıştır. Nitekim, Ankara Atatürk* Öğrenci Sitesi:nde MHP lilerin faaliyetlerini saptayıp, soruşturma konusu yapmaya kalkıştığı *için Savcı Doğan Öz*, MHP'lilerce kurşunlanarak öldürülmüştür. Kamuoyunun tüm tepkisine karşın devlet, davasına bile layıklığıyla sahip çıkmamış; " devletin yardımcısı" ilân edilen MHP'li katiller cezasız kalmışlardır. Keza Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi 1961 Anayasasının demokratik kurumları, MC aleyhine verdikleri kararlardan dolayı, birkaç defa MHP'lilerce kurşunlanıp, bombalanarak sindirilmek istenmiştir. Bugün ise, geçmişin bu dosyalarını, kimse........... lamalarına ve faşist saldırılara karşı direnişe geçti. ODTÜ öğrencilerinin direnişi 9 ay sürdü. Bu direniş sırasında 9 ODTÜ öğrencisi öldürüldü. Son olarak 2 Aralık 1977'de üniversite bahçesinde toplanmış öğrencilerin üzerine rektörlük binasında bulunan faşistlerce bomba atıldı ve öğrenciler silahla tarandılar. Bu saldırıda İbrahim Baloğlu öldü, 34 öğrenci yaralandı. Bu direniş döneminde, faşistler, ODTÜ Öğretim üyeleri Derneği Başkanı *Prof. Yakup Kepenek'i öl*dürmeye teşebbüs ettiler. Gene, ODTÜ Akademik Konsey Başkanı *Prof. Cahit Arf'ın ve bazı diğer öğ*retim üyelerinin evlerini bombaladılar. 9 aylık direnişle *ODTÜ* öğrencileri M.C'nin saldırısını *püskürttü*. ODTÜ içerisinde tutunamayan faşistler saldırılarını üniversite dışında sürdürdüler.

Ankara'da Üniversite ve Yüksek *Okullarda yaşanan bu durum, diğer* kentlerde de yaşanıyordu. Özellikle İstanbul'da, Yıldız ve Vatan Mühendislik Yüksek Okulları bir çok faşist saldırıya hedef oldu ve faşistlerce işgal edildi. İstanbul Üniversitesi'-nin merkez binasında, Edebiyat ve Fen Fakülteleri'nde de benzer durumlar yaşandı. İstanbul Teknik Üniversitesi en fazla saldırıya uğrayan kurumlardan biri oldu. Bir çok İ.T.Ü'li öğrenci bu saldırılarda yaşamlarını yitirdiler. Ancak, başta İ.T.Ü olmak üzere bir çok okulda, kendilerine öğrencilerden bir destek bulamadılar. Trabzon'da K.T.Ü'de de, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü yoktu. Üniversitenin bazı bazı bölümleri ve yurtlar MC döneminde, MHP'lilerce işgal edildi. Saldırılarda bir çok öğrenci yaşamını yitirdi. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde durum daha da kötüydü. Bu üniversite tüm yurtlarıyla beraber MHP'lilerce işgal edilmişti. 1500 kadar ilerici öğrenci, okula devam etmek için ölüm kalım mücadelesi veriyordu. Öğrenciler şehirde bir otele sığınmışlardı. Ancak orada da can güvenlikleri yoktu. Vali ve polis öğrencilerin can güvenliğini sağlayacakları yerde okuldan vazgeçmelerini ve şehri terketmelerini istiyordu. MHP'lilerin silahlı saldırılarında Mahmut Yıldırım, Doçent Orhan Yavuz ve diğer bazı ilerici öğrenciler yaşamlarını yitirdiler. Polis tüm bu saldırılarda, MHP'lilerle işbirliği yaptı. *Elâzığ Fırat Üniversitesi'nde* de faşistler, yerel idarenin desteğiyle egemenlik kurmuşlardı. Malatya, Konya, Bursa ve *Eskişehir'deki* üniversitelerde de benzer olaylar yaşandı. Adana ve *İzmir'deki* üniversitelerde de durum pek farklı değildi.

Kısacası, MC'nin eğitimin faşistleştirilmesine yönelik politikaları, bir yıllık gibi bir sürede tüm üniversiteleri işle*mez duruma soktu. Bir sene* önce huzur içinde öğrenimini sürdüren bu okullarda can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü ortadan kalktı. MHP'liler, MC'nin sunduğu olanaklarla üniversite ve akademilerde inisiyatif sahibi oldular. Bunu başaramadıkları okulları ise, kapatmaya zorladılar. Çoğu kez çaresizliğe itilen okul yönetimleri de, okulları sık sık kapattılar. Üniversite ve Yüksek Okullar, polis-jandarma işgaline girdi ve her birinde karakollar kuruldu. Artık, fiilen özerklik işlemiyor, yönetimler işlevini yitiriyordu. Bu durum, üniversitenin ve gençliğin toplumdaki saygınlığını zedeliyor, belli çevreler de bu durumu istismar ederek gençliğe saldırıyordu. MC, ortaya çıkan bu durumdan memnundu. Kendi yarattığı tabloyu politik çıkarları doğrultusunda kullanıyordu. Sorunların kaynağının üniversiteler olduğunu, olayları solcuların çıkardığını ileri sürüyordu. Belli çevrelerin de desteğiyle, bir kısım basın ve TRT, MC'nin bu politikalarına çanak tutarak, gerçeği saptırmaya çalışıyorlardı. Bir kısım basın da, MHP'li saldırganları ve MC'nin politikalarını teşhir etmek yerine olayların "gençlik olayları", "sağ-sol çatışması" olduğunu savunarak, gerçeğin çarpıtılması çabalarına değişik bir boyutta yardımcı oluyordu. Bu yayınlar ve MC'nin sürdürdüğü tek yanlı propaganda, toplumsal gelişmeyi ve kutuplaşmayı artırıyor, kaos giderek yoğunlaşıyordu.

Sonraki CHP hükümeti döneminde, Başbakan Bülent Ecevit'in can güvenliğini sağlama konusundaki tüm iddialı sözlerine karşın, olaylar hızından hiç bir şey *yitirmedi. Bu* sefer, CHP hükümetinin de sorunları *çözemediği imajını yaratmak* ve hükümeti düşürmek için, *faşistler* saldırılarını daha *da yoğunlaştırdı*lar.

MHP'liler, CHP hükümeti döne*minde*, okullara yönelik saldırılarını tırmandırdılar ve katliamlara yöneldiler. Artık, tek tek öğrenci kurşunlamıyorlardı. Ölüler artık birer birer değil, beşer beşer sayılıyordu. 1978 yılında yoğunlaşan bu saldırılarda MHP'liler, İstanbul Üniversitesi öğrencileri üzerine bomba atıp, 6 öğrenciyi öldürdüler. Benzeri katliam girişimlerini, Ankara'da, Yükseliş'te tekrarladılar. Yükseliş öğrencileri üç defa bombalı saldırıya uğradı. Bu saldırılarda 3 öğrenci öldü, 100 civarında öğrenci yaralandı. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde benzeri saldırılar oldu. CHP hükümeti, faşistlerin bu gözdağı verme politikası karşısında, saldırıları kınamaktan öte, hiç bir şey yapmadı. Üstelik bu katliamları kınamak için yürüyüşler ve formlar düzenleyen onbinlerce genci suçladı. CHP hükümeti, faşist katillerin yakasına yapışmadı. MHP'ye yönelik ciddi bir soruşturma açmadı. MHP ve yan örgütleri; Ülkü-Bir'ler, Ülkü Ocakları, MİSK gibi kuruluşlar, rahatlıkla faaliyetlerini sürdürdüler. Polis içindeki MHP'li kadrolaşma sürdü, polis tarafsız duruma getirilemedi.

CHP hükümeti, gençliğin "can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü" talebine karşı da, okullardaki polis ve jandarma sayısını artırma yolunu seçti. Hatta şehir ve okullarında can güvenlikleri olmadığını belirtenlere, Erzurum Atatürk Üniversitesi öğ-

❯

rencilerine yaptığı gibi, okul ve şehirleri terketmek önerilerinde bulundu. CHP hükümeti, "Erzurum'da can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünü sağlayamayız, şehri terkedin" diyordu. Yükseliş öğrencilerine, okulda olay çıkmaması için okula gitmemelerini söylüyordu.

CHP hükümetinin Eğitim Enstitülerine yönelik politikası da, MC'nin yaptıklarını pek değiştirecek türden değildi. MC'nin bu okullara yerleştirdiği MHP'liler, CHP döneminde de varlıklarını sürdürdüler. Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda ve bağlı yurtlarda da , CHP ile birlikte önemli değişiklik olmadı. CHP hükümetinin "denge politikası" adına izlediği bu teslimiyetçi, ürkek politika, faşist güçleri daha da cesaretlendirdi. Faşist güçler, izledikleri saldırgan siyaseti sürdürdüler, tırmandırdılar. Giderek olayları ülke düzeyine yaydılar. Üniversite ve Yüksek Okullar'dan öte, mahalleleri, iş yerlerini işgale başladılar. Öğrencilerden başka toplumun diğer katmanlarından insanları kurşunlayıp, öldürmeye yöneldiler. Bir bütün olarak toplumun tümünü terör şokuna uğratarak, teslim olma çabalarına giriştiler. Artık kahveler taranıyor; otobüsler kurşunlanıyor; halktan onlarca insan öldürülüyordu. Mezhep kışkırtıcılığı körüklenerek, gericilik örgütlendirilip, şehirler işgal edilmeye çalışılıyordu. Malatya, Sivas katliamları gündeme getiriliyor, gazeteciler, yazarlar, avukatlar, öğretmenler kurşuna diziliyordu. CHP hükümeti artık tümüyle inisyatifini yitirmişti. Faşist güçler kendi yaptıkları saldırı ve katliamları ve bunun sonucu oluşan kaosu, solcuların üzerine yıkarak, "Vatan tehlikede" edebiyatı ile orduyu göreve davet ediyorlar, sıkıyönetim ilân edilmesini istiyorlardı. İşte bu koşullarda, MHP'li faşistlerin organize ve kışkırtmalarıyla, Kahramanmaraş katliamı gündeme getirildi. Yüzlerce insan, çoluk, çocuk katledildi. Olaylar karşısında aciz düşen CHP hükümeti, 13 ilde sıkıyönetim ilân etti. Böylece faşitlerin istediği bir ortama doğru, ülke, hızla yönelmeye başladı.

Bu tarihten sonra olayların nasıl bir seyir izlediği üzerinde durmayacağız. Biz, konunun gençlik boyutu üzerinde durduk, ancak bilindiği gibi, gelişmeler 12 Eylül 1980'le noktalandı. Bugün geriye dönüp baktığımızda, yaşanan süreci tüm çıplaklığıyla görüp, anlayabiliyoruz. zaten 12 Eylül'den sonra, Türkiye'de kurulan anayasal düzen, oluşturulan sosyal ve siyasal yapılar, 1975-80 sürecinde yaşanan olayları çok daha anlaşılır kılmaktadır. MC'nin izlediği politikalar da, bu bütünlük içinde yerli yerine oturmaktadır.

AYÖD-DEV-GENÇ'İN, YANİ BİR ANLAMDA BİZLERİN BU TABLODAKİ YERİ NEDİR?

AYÖD ve DEV-GENÇ, herşeyden önce, ülkede yaşanan bu koşulların ürünüdür. MC öncesinde başlayan, MC ile çok daha ileri boyutlara varan faşist saldırılarla ,eğitimi faşistleştirme çabalarına gençliğin tepkisi, yerel düzeyde ve ülke çapında örgütlenmek olmuştur.

Bu gelişmelerin doğal bir sonucu olarak, 1975 Mart'ında Ankara'da AYÖD, sonradan da DEV-GENÇ kurulmuştur. Bu anlamda, AYÖD ve DEV-GENÇ'in varlığını ve mücadelesini karakterize eden olgu, faşizme boyun eğmeme ve can güvenliğinin, öğrenim özgürlüğünün sağlanma çabasıdır.

Gerek AYÖD, gerekse de DEV-GENÇ , gençlik yığınları adına, bir avuç insanın, tepeden inme gündeme getirdiği örgütlenmeler değildir. AYÖD, Ankara'da onbinlerce yüksek öğrenim gençliğinin demokratik iradesiyle, seçimlerle belirlediği delegelerce kurulan bir gençlik örgütüdür. DGDF-DEV-GENÇ ise, 1976 Ağustos'unda AYÖD, İYÖD, EYÖD gibi yığınsal gençlik örgütlerinin demokratik iradesiyle kurulan ve ülke gençliğini temsilen oluşturulmuş bir örgüttür.

Bu örgütlerin temel uğraşı, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanması olmuştur. DEV-GENÇ , geniş gençlik yığınlarına, faşizme teslim olmamayı, direnmeyi ve okulları terketmemeyi önermiştir. O dönemin sloganı ile "**Bütün Yurtseverler Okullarına**" denmiştir. DEV-GENÇ , faşistlerin zorla egemen olmaya çalıştığı üniversite ve yüksek okulların öğrencilerini topluca okula gitmeye çağırmış ve bu uygulama geniş gençlik yığınlarınca benimsenmiştir. Ankara'da da Yükseliş'te, Gazi Eğitim Enstitüsünde , Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda , Dil Tarih ve Coğrafya, Veteriner Ziraat, Fen Fakültelerinde onbinlerce öğrenci, hergün faşistlerin kurşunlarına ve bombalarına göğüs gererek, ölümü göze alarak, toplu halde okullarına gitmişler, okullarını faşistlere terketmemişlerdir. Bir dönem faşistlerin işgaline uğrayan bu okullarda işgal böylelikle kırılabişmiştir. Elbette bu mücadele, devrimci gençliğe pahalıya mal olmuştur. AYÖD-DEV-GENÇ bu mücadelede salt Ankara'da onlarca üyesini faşist saldırılar da yitirmiştir.

DEV-GENÇ bu haklı mücadelesini, gençliğe ve kamuoyuna benimsetmeğe çalışmıştır. DEV-GENÇ'in panellerine,bildirilerine, afişlerine, damgasını vuran en temel olgu, gençliğin faşizme karşı direniş mücadelesi olmuştur. Faşizmin her saldırganlığı, onbinlerin gösterileriyle protesto edilmiş, işlenen cinayetlerin sorumlularının bulunup, cezalandırılması istenmiştir. Gerek AYÖD, gerekse DEV-GENÇ yöneticileri, doğrudan görüşme ya da basın aracılığıyla, defalarca yetkililerden, başta da Milli Eğitim ve İçişleri Bakanlığından, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanmasını talep etmiştir. Aynı amaçla, çocuklarının yürüttüğü mücadeleye destek için örgütlenen ailelerle ve kurdukları derneklerle ortak çalışmalar düzenlenmiştir.

Demokratik-Özerk Üniversite mücadelesi, AYÖD ve DEV-GENÇ 'in başlıca uğraşlarından biri olmuştur. Öğrencilerin üniversite yönetiminde temsil edilmesi, Kredi ve Yurtlar kurumundaki öğrenci temsilcilerinin etkinliklerinin artırılması; bu örgütlerce savunulmuştur. Bu konuda, ODTÜ'de ÖTK (Öğrenci Temsilcileri Konseyi) deneyinde olduğu gibi, belli mesafeler de katedilmiş, diğer üniversite ve fakülte yönetimleri ile de olumlu ilişkiler kurulmuştur. Özellikle de okullardaki öğrenci Temsilcilikleri ve birim dernekleri DEV-GENÇ 'in önderliğinde etkili çalışmalar yürütmüşlerdir.

Üniversite seçme sınavı sistemin eşitsizliğini vurgulayan DEV-GENÇ, "Herkese Yüksek Öğrenim Hakkı"-nın sağlanmasını savunmuş, bu doğrultuda orta öğrenim gençliğinin taleplerini kamuoyuna benimsetmeğe yönelik çalışmalar yürütmüştür. Bu amaçla, afişlemeler yazılamalar yapmış, toplantı ve gösteriler düzenlemiştir. DEV-GENÇ yüksek öğrenim gençliğinin akedemik sorunlarıyla da yakından ilgilenmiş, çeşitli sınav, ders notu, kontenjan, akedemik başarısızlık vb. sorunların çözümü için uğraş vermiştir. DEV-GENÇ . CHP hükümetinin, 1978'de hazırlık çalışmasını yürüttüğü "Üniversite Çerçeve Yasa Tasarısı" na alternatif yasa tasarısı hazırlamış bunu tartışmaya açmıştır.

Bu faaliyetlerin, iddianamedeki suçlamalarla bir ilgisinin kurulamayacağı açıktır. DEV-GENÇi " terör örgütü" THKP-C'cilerin örgütü" gibi göstermeye çalışmak; onun mücadelesini "halk savaşına hazırlık" diye suçlamak, aşırı sağın ideolojik propagandasının emrine girmekle eş anlamdır.

DEV-GENÇ'e yönelik "terör" suçlamalarını aydınlığa kavuşturmanın en doğru yolu, olaylara, cinayetlere bakmaktır. Askeri Savcılar nedense bu yolu hiç seçememişlerdir. Okullarda öğrenciler, öğretim üyeleri öldürülmüş, öğrenim özgürlüğü ortadan kaldırılmış,; peki ama bunları kimler yapmış? Öldürülenler, yaralananlar kimler? Bu sorulara verilecek somut yanıtlar konuyu aydınlatacaktır.

1974 yılından 1980 yılına değin, üniversite ve yüksek okullarda birçok öğretim görevlisi saldırıya uğramış, öldürülmüş ya da yaranmışlardır. Bunlardan saptayabildiklerimiz şunlardır;

1. 1976 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Doçent Orhan Yavuz (Öldürüldü).
2. 1977'de İstanbul Üniversitesi Şişli Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim üyesi Doçent Server Tanılli (öldürülmek istendi, ağır yaralandı)
3. 1978'de, Ankara Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Yalçın Sanalan (öldürülmek istendi, ağır yaralandı).
4. Aynı dönemde, Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Doçent Bedrettin Cömert (öldürüldü).
5. Istanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Bedri Karafakioğlu (öldürüldü)
6. İstanbul Üniversitesi Şişli S.B. Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Ümit Yaşar Doğanay (öldürüldü)
7. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Cavit Orhan Tütengil (öldürüldü).
8. Karadeniz T. Üniversitesi öğretim üyelerinden Yard.Prof.Necdet Bulut (öldürüldü).
9. ODTÜ öğretim üyelerinden Asistan Cevdet Aykanat (ağır yaralandı)
10. ODTÜ öğretim üyelerinden Prof. Yakup Kepenek (öldürülmeye teşebüs edildi.)

Bu öğretim üyelerinin tümü çevrelerince ilerici-demokrat kişilikleri ile tanınmışlardır. Saldırıya uğramalarının başlıca nedenide budur. Faşistlerce kurşunlanan bu öğretim üyelerinin katillerinden sadece Doçent Bedrettin Cömert ve Yrd.Prof.Nejdet Bulut-unkiler belirlenmiştir. Hepsi de Ülkü Ocakları üyesi olan katillerden Rıfat Yıldırım ve Üzeyir Bayraklı yurt dışına kaçmış, Almanya'da uyuşturucu kaçakçılığından tutuklanıp, mahkum olmuşlardır. Nejdet Bulut'un katillerinin bir kısmı yakalanıp, yargılanmış, bir kısmı da yurt dışına kaçmıştır. Diğer öğretim üyelerine yönelik saldırıların failleri ise, her ne hikmetse, bugüne değin belirlenip, yakalanmamışlardır. Bu olayların hiçbirisiyle, bugüne değin, hiçbir ilerici -devrimci suçlanmamıştır. Okullarda saldırıya uğrayan, öldürülen bir tek sağ görüşlü öğretim üyesi de yoktur. DEV-GENÇ'i "terör örgütü" olmakla suçlayanların bu açık gerçeği nasıl görmezlikten gelmeye çalıştığı, düşündürücüdür. Bu tutum, gerçekleri saptırmak, DEV-GENÇ'i ve bizleri mesnetsiz yere suçlamak değil de nedir?

Aynı olayları bir başka tabloyla daha somutlamaya çalışalım. 1974-80 döneminde, salt Ankara'da ve yine salt üniversitelere ve yüksek okullara yapılan saldırılarda, anımsayarak saptayabildiğimiz kadarıyla şu öğrenciler yaşamlarını yitirmişlerdir;

1. Turizm-Ticaret Yüksek Okulu: Veli Yıldırım, Gülali Bal.
2. Hacettepe Üniversitesi: Şükrü Bulut, Nuray Erenler, Fevzi Aslansoy Süleyman Akdağ.
3. Gazi Eğitim Enstitüsü: Eşari Oran, Mehmet Öner, Alpaslan Gümüş, Osman Özer, Gaffur ....
4. E.T.Y. Öğretmen Okulu: Zafer Boz, Yunus Ceylan.
5. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu: Kenan Dayıoğlu.
6. A.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi: Hakan Yurdakuler, Hakan Şenyuva, Mehmet Adil Olcay, Oğuz Bengi.
7. A.Ü. Hukuk Fakültesi: Mustafa Öztürk, Fikret Oranas.
8. A.Ü.Fen Fakültesi: Aydın Efetürk, Osman Günaydın.
9. A.Ü. Ziraat Fakültesi: Alişan Canpolat, Aynur Sertbudak.
10. A.İ.T.İ.A: Atilla Özkan.
11. Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu: İbrahim Bozkurt.
12. A.D.M.M.A-Yükseliş: Ahmet Deveci, Mehmet Emin Ece, Sami Ovaoğlu, Burhan Barın,Ozan Dadaloğlu, Mustafa Sarı, Ali Sami Demirci Adnan Şahingöz, Metin Arıkan, Hayrettin ....
13. ODTÜ: Semih Erbek, İbrahim Palaoğlu, Ertuğrul Karakaya, Ahmet Ağaoğlu.

Bu tablo, yalnızca Ankara'yla sınırlıdır ve oldukça eksiktir. Bu tabloda yer alan 40 öğrenciden, üçü hariç, tümü ilerici-devrimcidir ve hepsi faşist saldırılarda yaşamını yitirmiştir. Sağ görüşlü üç öğrenciden ikisi belirliyebildiğimiz kadarıyla, Gazi Eğitim Enstitüsü'ne ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'na faşistlerin giriştikleri saldırı sonucu meydana gelen toplu kavgalarda ölmüştür. Bu tabloya, lise ve orta dereceli okullarda saldırılar sonucu yaşamını yitiren yirmi civarındaki öğrenci de eklendiğinde, yalnız Ankara'da okullara karşı girişilen saldırılarda ölenlerin sayısı 60'ı bulmaktadır. Hatırlayamadıklarımızın da olduğu düşünülürse, sayının daha da kabarık olduğu açıktır. Ayrıca bu liste yalnız okullarla sınırlı olduğu için, okul dışında öldürülen yüzlerce devrimci öğrenci dahil değildir. Sayıları binleri bulan yaralıları belirtebilmek ise, mümkün değil.

Bugüne değin, bu saldırı ve öldürme olaylarının hiçbirisiyle ilgili olarak ilerici-devrimci bir kişi suçlanmamıştır. Çoğu o dönemde faili meçhul bırakılmış bu cinayetlerden bazılarının katilleri 12 Eylül sonrasında yakalanıp, mahkum olmuşlardır. Yakalanıp, mahkum edilen katillerin hepsi, MHP ya da Ülkü Ocakları üyesidir. O günün koşullarında, bu cinayetlerin bazıları ise faşistleri koruyup, kollayan polislerce işlenmiştir. Yukarıda ortaya koyduğumuz bu tablo, her kaynaktan araştırılıp, değerlendirilebilir. Bu tablo, 12 Eylül öncesinin Üniversite ve gençlik olayları gerçeğini açıklıkla ortaya koymaktadır.

Bu tablolar karşısında DEV-GENÇ'i "terör örgütü" olmakla suçlayanların, şu soruları yanıtlaması gerekmezmi?

Neden öldürülen üniversite öğrencileri hep ilericiler-devrimciler olmuştur? Neden sağ görüşlü, MHP'li öğretim üyelerinden hiç öldürülen olmamıştır. Neden sağ görüşlü öğrenciler öldürülmemiştir? Ve neden hiç bir DEV-GENÇ 'üyesi bu tür cinayetler işlemekle suçlanmamıştır?

Ancak, burada söz konusu olan ilerici devrimci gençlerin silah bulundurması ya da şu veya bu zorunlu nedenle kendini silahla koruyup, karşı koyması değildir. Önemli olan, vurgulanması gereken, silahlı saldırıları, cinayet ve katliamları kimlerin başlatıp sürdürdüğü, üniveristleri ve ülkeyi kimlerin kan gölüne çevirdiğidir. Yukarıda, tablolarla somutladığımız gibi saldırı ve cinayetlerin sorumlusu faşist MHP'lilerdir. Askeri Savcı, bu açık gerçeği gözardı ederek, gençliğin direnme hakkını kullanmasını suçlamıştır.

Evet, belki de devrimci-gençlik saldırılara karşı koyup, okullara gitmekte böyle diretmesiydi, okulları faşistlere terketseydi, o zaman faşistler okullarda bu cinayetleri işleyemiyeceklerdi. Peki, ya sonra ne olaçaktı? Okulları terkedince sorun çözülecekmiydi? Faşizmin iktidara yürüdüğü tüm ülkelerdeki deneyler, böyle bir davranışın nelere mal olduğunu ortaya koymuyormu? Devrimci gençlik, bu koşullarda direnmeyipte ne yapacaktı? Devrimci gençliğin direniş mücadelesini suçlayan askeri savcı, o koşullarda DEV-GENÇ 'e ne yapmasını önerirdi?

Dev-GENÇ elbetteki böyle teslimiyet politikasına " hayır" diyecekti. Ve bugün, gerçekte faşizm başta gençliği, sonra da ülkeyi teslim almadıysa, devrimci gençliğin direnişinin bunda büyük rolü olmuştur. Ve bir anlamda, bugün, DEV-GENÇ 'ten bu haklı direnişin hesabı sorulmak istenmektedir. İddianamedeki mantığı başka türlü değerlendirmek mümkün değildir.

Taleplerimiz:

Yukarıda anlattıklarımızı, DEV-GENÇ 'le AYÖD'ün mücadelesinin içeriğini, daha da somutlamak açısından, Mahkemenizden bazı taleplerimiz olacaktır. Bu taleplerin kabul ve incelenmesi halinde, AYÖD ve DEV-GENÇ gerçeğinin daha bir anlaşılır hale geleceğini ve suçlamaların mesnetsizliğinin ortaya çıkacağını sanıyoruz. Elbetteki bu durum, 12 Eylül öncesi olaylarına ve gerçek sorumlularına da ışık tutmuş olacaktır.

Söz konusu 1975-80 döneminde Eğitim Enstitüleri ve Kredi ve Yurtlar kurumunun nasıl MHP'lileştirilmeye çalışıldığını, yukarıda özetledik. Keza bu politikalar karşısında AYÖD ve DEV-GENÇ ' in mücadelesini anlattık. Bu olguların daha da somutlanması açısından aşağıdaki hususların mahkemenizce araştırılmasını talep ediyoruz.

" Ve bugün, gerçekte faşizm, başta gençliği, sonra da ülkeyi teslim alamadıysa, devrimci gençliğin direnişinin bunda büyük rolü olmuştur. Ve bir anlamda DEV-GENÇ'ten bu haklı direnişinin hesabı sorulmak istenmektedir."

Bu sorulara iddianamenin verdiği herhangi bir yanıt yoktur. Ç ünkü, DEV-GENÇ 'in mücadelesi somut olaylarla ortadadır. DEV-GENÇ herhangi bir silahlı saldırının ya da cinayetin içerisinde yer almamıştır. Şu da bir gerçektir! 1974'de başlatılıp, tırmandırılan silahlı saldırı ve katliamlar karşısında, devletin can güvenliğini sağlanmamasının bir sonucu olarak, geniş gençlik yığınlarında da silahlanma ve silahla korunma eğilimleri gelişmeye başlamıştır. Bu durum o günün koşullarının yarattığı doğal bir durumdur. Türkiye bütününde 500 civarında, salt Ankara'da 70-80 civarında üyesini faşist saldırılarda yitiren DEV-GENÇ'in üyeleri arasındada silahlanma ve kendini koruma eğilimleri gelişmesi, o günün koşullarının normal bir sonucudur. Nitekim, bu olgunun bir sonucu olarak, bazı DEV-GENÇ üyeleri de silahla yakalanmış ya da mahkum olmuş olabilir.

Ali Alfatlı, Yasin Ketenoğlu, Bülent Forta ve M.Ali Yılmaz, ortak dilekçelerinin bundan sonraki bölümünde, başta 12 Eylül öncesi dönemin Meclis Başkanı, Milli Eğitim Bakanları olmak üzere, çeşitli gazetecilerin ve tüm demokratik kitle örgütü yöneticilerinin mahkemeye tanık olarak çağrılmasını talep etmektedirler. Tanık olarak dinlenilmesi istenenler arasında 80 öncesinde üniveriste ve fakültelerde rektörlük ve dekanlık yapmış kişilerle Veli Derneklerinin yöneticileri de yer almaktadır. Arkadaşlarımız, ayrıca, öldürülen tüm ilerici ve devrimci gençlerin katillerinin kimler olduğunu ve bunların yakalanıp yakalanmadığının araştırılıp açıklanmasını istemektedirler.

Daha sonra öğrendiğimize göre, mahkeme bugüne kadar çeşitli konularda dilekçe veren arkadaşlarımızın taleplerinin hiç birisini kabul etmemiştir.

REFERANDUM SORUNLARI Ç

6 Eylül'de yapılması kararlaştırılan eferandum nedeniyle Türkiye'de siısi tansiyon yeniden yükselmeye ışladı. Yasak olayının tarafları bün imkanlarını seferber ederek bu runun kendi lehlerine çözümü için yasıya bir mücadeleye girişmiş bunuyorlar. Burjuva siyasi odakları, endi aralarındaki hesaplaşmada kitleri de taraf haline getirmek için er türlü yöntemi deniyorlar. Halk tleleri ise referandum sürecine yüzrce yasakla *"cezalandırılmış"* olarak riyor. İzlenen politikalarla, referanımun topluma ait bir çok sorunu özeceği görüntüsü yaratılmış duımda.

Oysa, 6 Eylül'de yapılacak olan eferandum, toplum üzerindeki yaıklarla ilgili değildir. Bu referanum, eski burjuva siyasi odaklarıyla 2 Eylül'cüler arasında geçmişte yaanan bir sorunun çözüm yolu olaak gündeme gelmiştir. Böyle olmakı birlikte, referandum sürecinde yaanacak gelişmeler ve 7 Eylül sabahı rtaya çıkacak sonuç, Türkiye'nin akın *geleceğini etkileyecek bir ö*em taşımaktadır. Devrimci-Demokatik güçlerin siyasi arenada yer alaıadığı süreçlerde egemen *güçler a*asındaki sorunlar ve bu sorunların özüm şekilleri siyasi-toplumsal geişmeleri önemli ölçüde belirleyip *önlendirmektedir.* Bu nedenle, refeandum sürecinin egemen sınıf ve ümreler açısından taşıdığı anlamı rdelemek ve hangi şekilde sonuçlaırsa *sonuç*lansın referandumun yaraacağı muhtemel gelişmeleri izlemek ararlı olacaktır.

yerine getiremeyecekti. En başta, sınıfsal temeli daralan egemen ittifak, kendi siyasal tercihini tek bir partide somutlaştıramıyacak; dolayısıyla burjuvazinin siyasi birliği sağlanamıyacaktı. İttifak dışına düşen kesimlerin partileşmesine izin verilmesi halinde, bu kesimlerin iktisadi ve siyasi karar mekanizmalarında tekrar etkili olabilmek için mücadele etmeleri sözkonusu olacaktı. Bu ise, hem yeni devlet düzeninin oturmasını geciktirecek, hem de 12 Eylül'ün toplum gözündeki meşruiyetine gölge düşürecekti. Egemen sınıfların siyasi planda erken bir şekilde kamplaşması tekelci güçlerin egemenliğini riske sokacak ve böylece bastırılmış bulunan toplumsal kutuplaşmanın da erken bir şekilde açığa çıkmasına kapı aralanmış olacaktı.

Yasaklar bu ve benzeri nedenlerle gündeme gelmişti. Kimilerinin zan*nettiği* gibi, yasaklar generallerin ve ordunun sivil burjuva güçlere karşı duydukları olumsuz hislerin ürünü olarak; ya da Evren'in Demirel'e öfkelenmiş olmasının bir sonucu olarak konulmamıştı. Anayasa maddesi ha*line getirilen yasakların arka planın*da, *egemen sınıfların yıllardır çözülemeyen* çıkar çatışmaları yatmaktaydı.

12 Eylül Rejimi, Türkiye'deki kapitalist *ilişkileri emperyalizmin ihti*yaçları gereğince yeniden yapılandırmak, (ekonomiyi, emperyalist sistemin yeni iş bölümüne uyarlamak.) te*kelci sermayeyi hem ekonomik, hem*de siyasi düzeyde tek başına hakim *kılmak* ve devlet düzenini buna göre yeniden ayarlamak için toplumsal sürece kapsamlı bir müdahalede bulunmuştu. Bu müdahalenin başarısı, sadece Devrimci-Demokratik güçlerin dağıtılmasına bağlı değildi. Bunun

Yasaklar Egemen Sınıfların *Siyasi Birliğini* ve Sistemin İstikrarını Sağlamak İçin Konulmuştu

Yasaklar konusu, 12 Eylül'cülerle *eski burjuva* siyasi odakları arasındaki mücadelenin sonuçlarından birisi olarak 82 yılında gündeme getirilmiş*ti. Gündemde kaldığı süre* içinde ise egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışmanın sebeplerinden birisi hali*ne geldi.* Bu konu zamanla oligarşi içindeki ve dışındaki kesimlerin kendi aralarındaki çatışmaların yoğunlaşıp odaklaştığı bir sorun düzeyine yükseldi. Sanki, Türkiye egemen sısınıflarının bütün sorunları sonuçta yasaklar meselesinde düğümleniyordu!..

Nasıl olmuştu da, 3-5 kişiyle sınırlı olan bu yasaklar, egemen güçlerin ve Türkiye'nin temel sorunlarından birisi görüntüsüne bürünmüştü? Bu sorunun cevabı, yasakların konuş sebeplerinde yatmaktadır.

12 Eylül'ün ilk yıllarında bazı partilere konan yasaklar, tekelci güçlerin siyasi istıkrar ihtiyacını karşılayan önlemlerden birisiydi. Yasaklanan partiler, 12 Eylül öncesi dönemde krizi çözecek politik programları uygulayamaz ve parçalanan egemen ittifakı yeni bir temelde birleştiremez duruma düşmüşlerdi. Bu olay, temsil krizi olgusunda somutlanmıştı. Darbe programı, bir yönüyle de, bu krizi çözmeyi amaçlamıştı. Her alanda tekelci sermayenin lehine olacak bir düzenleme yapılmak suretiyle istikrarlı bir siyasi sisteme ulaşılmak istenmişti. Yasaklar, bu amaçla alınan önlemlerden sadece birisiydi. Eğer bu yasaklar, belirli ve somut bir ihtiyacın gereği olarak konulmamış olsaydı, 82 Anayasasında ifadesini bulan yeni devlet düzeni kendi-

Süleyman Demirel

yanısıra tekelci güçlerin bir takım ayakbağlarından (müttefiklerinden) da kurtulması gerekmekteydi. Halk muhalefeti bastırılıp-ezildikten sonra, eski partilerin kapatılıp liderlerine bir süre için yasak konulması adeta bir zorunluluk olmuştu. Çünkü eski partilerin yasal olarak devam etmesi, egemenlik mekanizmalarından dışlanan sermaye kesimleri için bir korunak ve mücadele aracı imkanı yaratacaktı. Oysa böyle bir durum, tekelci güçleri ve bunların yeni siyasi temsilcilerini henüz hazır olmadıkları bir evrede eski müttefikleriyle kapışmaya zorlayacaktı. Bu korku, devlet iktidarını eski partilere yasak koymaya yöneltti.

Yasakların Delinmesine Bilerek Göz Yumuldu

Tekelci güçlerin toplum üzerinde ve kendi eski müttefikleri üzerinde mutlak bir egemenlik kurmasına yardımcı olacağı düşüncesiyle konulan

bu yasaklar, bir süre kendinden beklenen fonksiyonu yerine getirdi. 6 Kasım 83'teki Genel seçimler, bu yasaklar sayesinde, ANAP'ın tek başına iktidarıyla sonuçlandı. ANAP, kendinden önceki burjuva partilerine göre tekelci sermayeye *çok daha yakın* bir konuma sahip olsa bile, ekonomik kriz ve egemen *ittifakın eski ya*pısının parçalanmış olmasının yarattığı belirsizlik vb. faktörler genel olarak burjuvazinin siyasi temsil düze*yindeki hareket kabiliyetini* kısıtlamaktaydı. Aynı sebeplerle siyasi yapıda meydana gelen daralma, sistemin esneme *imkanlarını sınırlamıştı.* Tekelci güçler, *kendilerine tarihin en* büyük hızmetini yapan bir partiye sahip olsalar bile, onlar, sınıfsal tecrü*beleriyle tek partiye* dayanan bir temsil sisteminin uzun vaadede yeni sorunlar yaratacağının farkındaydılar.

Bilindiği gibi, burjuvazi toplum üzerindeki egemenliğini tek bir partiye dayanarak sürdürmez. Siyasi partilerle sınıf arası*ndaki ilişki*lerin dolaylı oluşu, burjuvazinin tercih değişikliği yapabilmesine imkan tanıyan çok partili bir siyasi yapının oluşmasını sağlar. Sınıftan bağımsız olarak çeşitli siyasi odaklar ortaya *çıkar ve bunlar* oluşturdukları programlarla devlet yönetimine talip olurlar. Bu partilerden toplumun talepleri ve eğilimiyle burjuvazinin sınıfsal çıkarlarını bağdaştırabilenler, (bu hiç bir zaman gerçek bir bağdaştırma olmaz) temsil hakkını elde ederler. Bu hakkı kazanamayanlar ise, objektif olarak, rezerv bir güç; ya da emni*yet sübabı konumunu* kazanırlar. Başka şekilde söylersek: Burjuvazi kendi güvenliği ve egemenliği için her zaman yedek siyasi güce gereksinim *duyar. Bir değil*, birkaç ata oynar, burjuvazi.

Bu yönlerden bakıldığında ANAP'ın yıpranması karşısında oligarşinin güvenilir yedek ve taze temsilcilere *ihtiyaç* duymaya başlaması anlaşılır bir şey olmaktadır. Ne yazık ki, 12 Eylül'cüler, oligarşiye, Özal'dan başka *"yeni"* ve taze bir siyasetçi armağan edememişlerdir. Kendi oluşturduğu siyasi yapının yürütücüsü olabilecek yeni yedek kadroları ve kişileri yaratamaması ve dolayısıyla sistemi yasaklı kadrolara tekrar muhtaç hale getirmesi noktasında 12 Eylül başarılı olamamıştır. Turgut Sunalp, Necdet Calp, Mehmet Yazar'lar burjuvazinin sınıfsal çıkarlarıyla çeşitli toplum kesimlerinin talep ve eğilimlerini birleştirmeyi başaracak ve dolayısıyla Özal'ın yıpranması halinde devreye girebilecek program ve politikaları geliştirememişlerdir. Adı geçenler ve bunların partileri (MDP,HP ve HDP) kendilerine önceden biçilmiş misyonlar ne olursa olsun, tercih edilmek için gerekli şartları, (burjuvaziye gerçekleşebilir programlar sunmak, çeşitli toplum kesimlerinin desteğini kazanabilmek vb.) yaratamamışlardır.

Bu noktadan bakıldığında, mevcut politik odaklar arasında bu tür bir tercihe hak kazanmaya aday olanların başında eski AP kadroları gelmekteydi. Ne varki, eski AP kadrolarının büyük bir bölümü yasaklıydı. Egemen sınıflar açısında bu sorunun bir biçimde çözülmesi gerekmekteydi.

Her ne kadar yerli ve yabancı büyük tekellerle batılı büyük devletlerin siyasi tercihleri hala ANAP'ta somutlanıyor olsa da, bunların yedek güce duydukları ihtiyacın mevcut partilerden sadece DYP tarafından ve AP'nin eski yasaklı kadroları tarafından karşılanabileceği ortaya çıkmış bulunmaktaydı. MDP'nin, HP'nin, *HDP'nin (Yazar'ın partisi)* birer birer dökülmesi, SHP'nin ise henüz muha*lefetteyken yıpranması* karşısında, gözlerin Demirel ve ekibine çevrilmesi doğaldı.

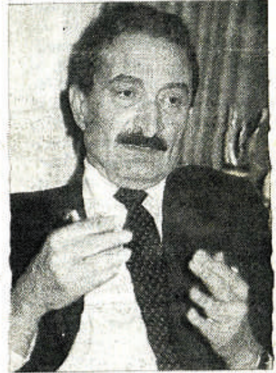
Zaman zaman sert üslup kullanıyor olsa da *Demirel'in orta*ya çıkıp yasallaşmasına sermaye çevrelerinin ve devlet iktidarının göz yummasının bir nedeni de şudur: ANAP henüz tam anlamıyla bir parti *olamamıştır. Bu nedenle onun* muhtemel dengesizliklerini frenleyecek ve *başına buyruk hareket etmesinin ö*nüne geçecek denetim mekanizmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Egemen güçler, daha başka meknizmaların ya*nısıra Demirel gibilerinin varlığını da* ANAP'ı frenlemek için bir tehdit un*suru* olarak kulllanmak istemektedirler.Buraya kadar saydıklarımızın yanısıra, ABD'nin ve özellikle Avrupa'nın tavsiye ve telkinlerinin de yasakların kaldırılabilir hale gelmesinde belli bir rolü olmuştur.

Bütün bu gelişmelerin sonucunda, artık pratik hiç bir değeri *kalmayan, aksine devam ettiği* sürece egemen güçler arasında ve toplum katlarında gereksiz kutuplaşmalara ve gerginliklere yol açacağı belli olan ya*saklar sorunu çözüm aşamasına* gelmiş oldu.

Burada bir noktayı önemle vurgulamak gerekmektedir. Yerli ve yabancı sermaye güçleri *ile* Evren'in ve ordunun yasaklar konusunda eskisine göre daha yumuşak ve esnek bir tavır takınmış olmaları, onların hukuk kurallarına ve insan *haklarına* saygı *duy*maya başladıkları ve bundan sonra ülke yönetiminde daha demokratik usulleri benimseyecek*leri şeklinde yo*rumlanamaz. Aksine, Demirel'in Ecevit'in yasağı referandumla kalkmış olsa bile, faşist baskı-yasa*k zinciri ve* kurumsal terör metodları devlet yönetiminin asli ögeleri olarak yürürlükte kalmaya devam edecektir. Sözkonusu yasakların kalkmasıyla Türkiye, daha demokratik bir ülke haline gelmeyecek; ülkemizde demokrasiye geçmiş olmayacaktır.

Yasaklarla Toplumun Talepleri Arasında Kurulan İlişki

Demirel ve Ecevit gibilerine konulan yasakların işlevini yitirmesi, egemen güçlerin tercihlerine otomatik olarak bağlı bir olay şeklinde görülemez. Sermaye çevreleri istemiş olduğu ya da göz yumduğu için, sadece bu nedenle yasakların kalkacak olduğundan sözetmek doğru değildir. Bu sorunun çözümü için gerekli şartlardan birisi egemen güçlerin tutumundaki değişme idi. Ancak bu yeterli değildi. Bu değişme başka gelişmelerle desteklenmiş olmasaydı 6 Eylül'ün yolu açılmazdı. Yani, toplumun yasaklar konusundaki tutumunda hissedilir bir değişme görülmemiş

Bülent Ecevit

olsaydı, bu sorun bu şekilde erken çözüm aşamasına gelmezdi.

Öyleki, 82 yılında süngüzoru, korku, 12 Eylül'ün şartlanmaları vb. ne*denlerin* sonucunda oylarıyla bu yasakları destekleyenlerin bir kesimi bugün, *"kurtar bizi baba!"* diye Demirel'e koşmaktaydı. Bu koşma eylemi, DYP tarafından planlanmış ve örgütlenmiş bile olsa, koşanlar eski AP militanları bile olsa, bunun arkasında 80'den buyana yaşanan *ekonomik ve toplumsal çöküntünün* yarattığı tepkiler saklıdır. Demirel bu tepkilerle ve çeşitli toplum kesimlerinin haldeki talepleriyle yasaklar so*runu arasında; (dolayısıyla, kendi si*yasi geleceği ve programı arasında) yakın bir bağ kurarak yasaklar sorununu gündeme sokmayı başarmıştır.

Kabul etmek gerekir *ki, özellikle* AP Kurmayları kendilerine konan yasakları, bazı toplum kesimlerine maledebilmişler; bir çok sorunun çözümünün yasakların *kalkmasında* yattığına çeşitli güçleri ikna edebilmişlerdir. Bu sayede Demirel, tekelci güçlerle ve *devlet iktidarıyla yeniden* uzlaşmak ve daha geniş tabanlı bir egemen sınıflar ittifakını tekrar yaratmak amacıyla oluşturduğu *politika*larını kitlelerin bazı taleplerini de karşılayacak bir proğram gibi sunabilmiştir. 24 Ocak Kararları'nın yaygın ve uzun süreli uygulanması sırasında ekonomik durumları kötüleşen çeşitli kesimlerin huzursuzluğu, yasakların kalkması mücadelesinin önemli bir dayanağı olarak halen kullanılmaktadır.

Bazı sermaye çevreleriyle çiftçi ve köylülerin ve orta sınıfların ekonomik ve toplumsal sorunları ve talepleri üzerine politikasını oturtan AP lideri, bu politikanın toplumdaki yankısını aktif bir desteğe dönüştürerek kendisini yeniden siyasi arenaya ve tekelci sermayeye dayatmış bulunmaktadır.

Öncelikle, toplumsal muhalefetin radikal ve düzen dışı seçeneklere yönelmesinin önüne barikat oluşturmaya çalışan; ikinci olarak ise, ANAP'tan şu veya bu şekilde uzaklaşan kesimlerin sosyal-demokrat proğramların peşine takılmasını önlemeyi planlayan Demirel'in bu amacı tekelci güçlerin uzun vadeli politikalarıyla çakışmış olmalı ki, eski AP lideri kendisini siyasi arenaya ciddi bir engelle karşılaşmadan dayatabilmiştir. Siyasi iktidarla büyük burjuvazi, biraz da bu dayatma nedeniyle yasaklar konusunda geri adım atmıştır.

Bir Devrimci Hareketin yokluğu

HANGİ ÖZECEK?

şartlarında, kitlelerin ekonomik ve siyasi talepleri (toplum üzerindeki yasakların kalkması, demokratik hak ve özgürlüklerin engelsizce kullanılması vb.) bu talepleri gerçek anlamıyla karşılamıyacak olan çeşitli burjuva siyasi programlarının hayata geçmesinde birer dayanak olarak kullanılabilmektedir. Sıralanan bu taleplerde çıkarları yatan toplum kesimleri neticede, egemen sınıflar arasındaki çatışmada taraf olmakta, ya da olmaya mecbur bırakılmaktadır. Demirel gibileri de, bu çıkışsızlık şartlarında bir seçenek olarak toplumun karşısına çıkmakta ve toparlayabildiği desteği, egemen sınıflar arasındaki mücadelede bir koz olarak kullanmaktadır.

12 Eylül Konusundaki Uzlaşmanın Bu Süreçteki Rolü

Yasaklar meselesinin çözüm aşamasına gelmesinde rol oynayan gelişmelerden birisi de 12 Eylül konusunda yaratılan uzlaşma zeminidir. Geniş bir kesim, referandum sürecinde 12 Eylül tartışması yapmamak eğilimindedir. Özal'ın ısrarlı çabalarına rağmen Demirel ve diğerleri böyle bir tartışmaya girmekten kaçınmaktadırlar.

Özellikle Demirel'in bir süredir 12 Eylül tartışması yapmıyor oluşu, yasakların fiilen geçersizleşmesine tekelci güçlerin ve ordunun gözyummasında önemli bir rol oynamıştır. Demirel'in 12 Eylül konusundaki bu tutumu, burjuvaziyi rahatlatmıştır. Demirel, kendisinden umut bekleyen sivil toplumcuları ve Dönüşümcüleri, büyük hayal kırıklıkları içerisinde bırakarak, önce DYP'ye mecliste *"Devrim Muhafızları"* aracılığıyla grup kurdurmuş, sonra orduya kur yapmaya başlamış ve nihayet, *" Benim 12 Eylül'le bir meselem yok, kimseyle kırgınlığım yok, biz ileriye bakıyoruz"*: (Mill.7.7.87) diyerek 12 Eylül olayını kendi yönünden bitirmiştir. Demirel'in yasakları delme stratejisinde merkezine 12 Eylül'ü değil de, Özal'ı almış olması, aslında büyük tekelci güçlerle ve siyasi iktidarla uzlaşma arayışının bir ifadesidir. Bu gelişme karşısında Evren, *"mecbur kalmazsa 12 Eylül'le ilgili konuşmayacağını"* açıklamıştır.

Aslında Demirel, bir süredir izlediği politikayla, Özal'ı devreden çıkarmaya ve böylece egemen sınıflar arasında yeni bir uzlaşma -birleşme zemini yaratmaya çalışmaktadır. Bunun için her yola başvurmaktadır. 12 Eylül'ü tartışmayarak orduya; mevcut ekonomi-politikanın doğrultusuna dokunmayarak tekelci güçlere; mitinglerde Kuran'dan ayetler, peygamberden Hadisler okuyarak dindar kesimlere güven vermeye çalışmaktadır.

Özal ise, ustası Demirel'in uzlaşma girişimlerini bozmak istemektedir. Çeşitli güçler arasında 12 Eylül'ün tartışılmaması noktasında ulaşılan nisbi uzlaşma zeminine rağmen Özal'ın yasaklar sorununu mecliste değilde referandum yoluyla çözmeyi dayatmasının altında Demirel'in yükselişinin önüne geçmek isteği yatmaktadır.

Gerçekten de Özal, Demirel'in yükselişinin kendi sonu olabileceğini hesap ederek Mecliste rahatlıkla çözebileceği bir sorunu, Evren'i de ikna ederek referanduma havale etmiştir.

ANAP lideri, Demirel'in orduyla ve büyük burjuvaziyle uzlaşma girişimlerini, 12 Eylül kozunu oynayarak boşa çıkarabileceğini düşünmüş ve bu amaçla referandumda ısrar etmiştir. Özal, referandum sürecinde, *"12 Eylül öncesine dönmek"* tehdidini kullanarak gerginlik politikası uygulamayı ve Demirel'i 12 Eylül tartışmasına mecbur bırakarak kendi yerini sağlamlaştırmayı ve böylece oligarşinin yegane temsilcisi olma konumunu korumayı planlamıştır. Özal, *"12 Eylül kozu"* nun referandum sürecinde etkili olacağının bilinciyle hareket ederek, bir yandan Demirel'in kitle desteğini dondurmaya, bir yandan da egemen güçlere istikrarsızlık tehlikesini hatırlatarak onların bir kısmını Demirel'i desteklemekten vazgeçirmeye çalışmaktadır.

12 Eylül kozunun Özal tarafından hangi sınıra kadar kullanılacağı belirsizdir. Görülen odur ki, Özal'ın bu süreçteki politikalarının sınırlarını kendisi değil, devlet iktidarıyla egemen sınıfların tercihleri çizecektir. ANAP bu sınırı şüphesiz zorlayacaktır, ancak tekelci güçlerin büyük gerginliklere ve kutuplaşmalara meydan verecek politikaları desteklemiyeceği söylenebilir. Böyle olmakla birlikte, egemen sınıfların siyasi temsilcisi olma yarışında,Özal'ın da Demirel'in de bujuvazinin tercihlerine ve isteklerine aldırmadan siyasi gelişmeleri gerilim politikasıyla kendi lehlerine çevirmeye çalışmaları beklenebilir.

Yasakların Kalkması Egemen Güçler Arasındaki Çatışmayı Sona Erdirmeyecektir

Daha önce de vurguladığımız gibi, referandum olayı, egemen güçlerin kendi aralarındaki bir meselenin çözüm şekli olarak gündeme gelmişti. Arka planında tekelci güçlerle ekonomik ve siyasi karar mekanizmalarından dışlanmış güçlerin çatışmasının yer aldığı yasaklar meselesini referandumla çözme yöntemi, Özal tarafından bilinçli olarak tercih edilmişti. Bir bakıma Özal böyle yapmakla Demirel'i tuzağa düşüreceğini hesaplamaktaydı. Referandum sürecinin gündemini 12 Eylül öncesi-sonrası tartışması şeklinde belirlemeye çalışan ANAP, DYP'yi zor durumda bırakabileceğini düşünmekteydi.

Bir süredir Özal, çok yönlü bir manevrayla Demirel'i yalnızlaştırma operasyonu yapmaktaydı. AP liderinin aktif destek aldığı kırsal alana yönelik yeni bazı ekonomik önlemler alan Özal, büyük çiftçileri ve köylüleri DYP'den koparmaya, Demirel'i destekleyen şirketleri de çeşitli yöntemlerle zor durumda bırakarak bazı sermaye kesimlerini tehdit yoluyla kendi yanına çekmeye çalışmaktaydı.

Özal, referandumu da Demirel'le arasındaki rekabeti şiddetlendireceğini bile bile meclise dayatmıştı. ANAP lideri, referandumun gerilimi artıracağını ve böylece Demirel'i köşeye sıkıştıracağını ummaktaydı. Böylesi bir gerilim ortamında Demirel'le arasındaki bütün köprüleri atarak muhtemel bir uzlaşmanın yollarını tıkamak istiyordu.Özal,Demirel'i 12 Eylül tartışmasına zorlayarak,ANAP'la DYP'yi uzlaştırmaya çalışan, en azından bunu arzulayan yerli ve yabancı sermaye çevrelerine ve sağ eğilimli kitleye böyle bir uzlaşmanın hayal olduğunu, kendisini tek tercih olarak desteklemeye devam etmek zorunda olduklarını anlatmak istiyordu.

Özal'la Demirel'i birleştirmeye çalışan güçlerin bu çabalarını daha başından dinamitlemek isteyen ANAP lideri, referandum sürecini bu amaçla kullanacaktı. Gerilim politikasını Temmuz başındaki Genelkurmay operasyonuyla takviye eden Özal, bu operasyonla bir değil bir kaç sonuç elde etmeyi başardı. İlk olarak, Demirel'in orduyla uzlaşmasında köprü görevi gören N. Üruğ'un planlarını bozdu. İkinci olarak ise sağ eğilimli kitleye (ve hatta bir takım solculara) sivil hükümetin orduya hakim olduğu görüntüsünü vererek kendisinin darbeleri önleyecek birisi olduğu izlenimini vermeye ve böylece Demirel'in yapamadığı şeyleri yapan bir devlet adamı olduğunu kanıtlamaya çalıştı. Bu operasyon sayesinde tam bir güç gösterisi yaparak referandum sürecinin daha başında rakiplerine ve özellikle Demirel'e nefis bir çalım atan Özal, bu operasyondan aldığı destekle gerilim politikasına asılmaya, yayı gerebildiği yere kadar gererek Demirel'i vurmaya çalışacaktır. (Dipnot)

Necmettin Erbakan

Yasakları 'bilerek referanduma götüren Özal yukarıdaki örneklerin de gösterdiği gibi, oligarşinin siyasi temsilciliği rekabetinde bu sürecin kendisini güçlendiren sonuçlar yaratması için her yolu deneyeceğe benzemektedir.

Yeterince kanıtlanmıştır ki, dünün ağabey-kardeşi olan Demirel'le Özal arasındaki bugünkü kapışmanın arka planında mülk sahibi sınıf ve zümrelerin iktisadi ve siyasi çıkar çatışması yatmaktadır. Kişisel, ya da partisel hesaplarla örtüşen bu çatışmanın sebepleri oldukça derin ve köklüdür. Referandum bu çatışmanın odaklaştığı bir olay haline gelmiştir.

Ne varki, yasaklar kalksa bile, burjuvazi içindeki hesaplaşma sona ermeyecektir. Yasakların kalkması bu hesaplaşmanın kendisini ve sebeplerini değil, görüntülerinden sadece birisini gündemden kaldıracaktır.

Denebilirki, belki de asıl kıyamet referandumdan sonra kopacaktır. Çünkü, referandum, evet'le de sonuçlansa, hayır'la da sonuçlansa, Özal'la Demirel'in şahıslarında somutlaşan mülk sahipleri arasındaki çatışma devam edecektir. Demirel, referandum evet'le sonuçlanırsa, elde ettiği yeni pozisyondan güç alarak hükümete asılacak, egemen güçleri kendi programına ikna çabasına hız verecektir. Halkoylaması hayır'la sonuçlanırsa bu kez, belki de üslubunu daha da sertleştirip bir takım fiili durumlar yaratarak yine aynı amaca ulaşmayı deneyecektir.

Demirel'in bunları yapmaya eli mecburdur. Çünkü, arkasına alıp kendilerini tekellerle yeniden uzlaştırmaya çalıştığı kesimler, 12 Eylül döneminde büyük kayıplara uğramışlardır. Bu kesimlerin ekonomik ve toplumsal plandaki kayıpları gün geçtikçe artmaktadır. Sadece iç pazara hitap eden bazı sermaye kesimleriyle toprak ağalarının ve büyük çiftçilerin tam bir yıkım süreci yaşamamalarının tek yolu, ekonomik ve siyasi karar mekanizmalarında tekrar yer almaktan ve böylece kaynak paylaşımında büyük tekeller ve ihracatçı şirketlerden pay koparmaktan geçmektedir. Demirel, mevcut ekonomi politikalarda temel bir rota değişikliğine gerek kalmadan bu taleplerin gerçekleşebileceğini düşünerek egemen sınıflar arsında yeni bir denge oluşturmaya çalışmaktadır.

Alpaslan Türkeş

Özal ise, kaynakların yeniden paylaşımının ve bunun bir yolu olarak yukarıda saydığımız güçlerin karar mekanizmalarında tekrar yer almasının büyük tekelci sermaye yönünden yaratacağı sakıncaları bildiği için yeni denge arayışlarını boşa çıkarmayı temel bir yol olarak benimsemiştir.

Bu tablonun işaret ettiği gerçek şudur: Yasaklar kalksa da kalkmasa da Türkiye'deki kapitalist sömürü sisteminin açmazları ve sorunları birikerek devam ettiği için egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışma devam edecektir.Çatışmanın görüntüsü ve biçimi değişmekte ancak çatışma sebepleri ortadan kalkmamaktadır. Yasakların konuş sebepleri ile referandum sürecindeki gelişmelerin kanıtladığı gibi, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın temel sebeplerinden birisi budur. Bu açıdan bakıldığında, hangi biçimde sonuçlanırsa sonuçlansın, referandum, hakim sınıflar arasındaki problemlere temelli bir çözüm getiremeyecektir. Aksine, referandum sürecindeki gelişmeler ve oylamanın sonuçları burjuva kampındaki iç hesaplaşmayı daha da şiddetlendirecektir.

DİPNOT:

Genelkurmay operasyonu çok yönlü ve çok sebepli bir olay olarak görülmelidir. Biz bu olayın sadece referandum süreci ile ilişkisi olan yönleri üzerinde durduk. Özal'ın Komuta kademesine yaptığı müdahalenin sebeplerinden bir kaçına burada kısaca değinmekte yarar var.Devrimci İşçi'nin daha önceki sayılarında vurgulandığı gibi, 12 Eylül'den sonra devletin hiyerarşik düzeninde önemli bir değişme meydana getirildi. Devlet iktidarı esas olarak, hükümet değişikliklerinden ve seçim sonuçlarından doğrudan etkilenmeyen bir takım kurumlarda odaklaşmıştı. Parlamentonun ve hükümetin devlet örgütlenmesindeki konumu 12 Eylül öncesine göre daha aşağı bir düzeye düşürülmüştü. Tekellerin ve faşist güçlerin bilinçli bir tercihi olarak yapılan bu düzenleme, ülkenin yönetimi konusunda söz sahibi olmak üzere seçilmiş hükümetin yanısıra başka güç merkezleri de yarattı. Ordu, milli güvenlik Kurulu, Cumhurbaşkanlığı Konseyi, Devlet Denetleme Kurulu, YÖK gibi birçok odak çoğu kez hükümetin denetimi dışında hareket edebilecek şekilde konumlandırılmıştı. Bu, Anayasal bir statü olarak da yasallaşmıştı. Aynı programı uyguluyor ve temelde aynı siyasi felsefeyi benimsiyor olsalar bile hükümetle bu odaklar arasında sürtüşmelerin çıkması kaçınılmazdı. Nitekim türban konusunda YÖK'le hükümet arasında başlayan sürtüşmenin uzun süre devam ettiği biliniyor. Benzer bir durum Ordu ile hükümet ilişkilerinde ortaya çıkıyordu. ANAP hükümetiyle Komutanlar ordunun yeni devlet düzenindeki fonksiyonu, iç güvenliğin sağlanış şekli, toplumsal muhalefete yaklaşım, ilerici-devrimci halk güçlerine karşı tutum vb. konularda temelde aynı düşünceleri paylaşıyorlardı. Böyle olmakla birlikte hükümetle komutanlar zaman zaman yetki uyuşmazlığına düşüyorlardı. Ege krizi sırasında, T.Kürdistanın'daki olaylara müdahale konusunda yaşananlar sadece bir kaç örnekti. Bunda birazda, Genel Kurmay Başkanı Necdet Üruğ'la diğer bazı generallerin kendi eserleri olan Şeriat'çı yükselişe karşı "Atatürk'çülük"ü savunmalarının, ANAP'ın hükümet ediş şeklini ciddi bulmamalarının, sivil otoriteye karşı güvensizlik beslemelerinin de rolü vardı. Üruğ ve ekibi, zamanında MDP'yi desteklemişler, seçimi ANAP'ın kazanması üzerineyse kendilerine yakın bir sivil siyasi güç aramaya koyulmuşlardı. Son zamanlarda bu arayış, DYP'ye doğru bir yön değişikliği göstermişti. Bu durum Özal için bardağı taşıran son damla oldu.

Üruğ'un erken istifa ederek Öztorun'a Genelkurmay Başkanlığının yolunu açma planı açığa çıkınca ANAP lideri, şartların son derece elverişli olduğu bir ortamda General Öztorun'u istenmeyen adam ilan etti. Sözde "Sivilleşme" adına basının ve kamuoyunun da desteğini alan Özal, Ordunun mevcut şartlarda bir şey yapamıyacağının da bilinciyle hareket etti ve deyim yerindeyse müthiş bir şov yaptı. Felsefesi ve uygulamasıyla sivil komutandan, emekli bir faşist generalden farkı olmayan Özal, bu manevrayla hem batıda, hemde içeride güç topladı. Bu operasyon ilginç bazı noktaları da açığa çıkarmıştır. Türkiye'de dengelerin kısa sürede nasıl değiştiğini, siyasi temeli köklü olmayan devlet içindeki gruplaşmaların nasıl yer ve konum değiştirdiğini gösteren ilginç bir olaydır son operasyon. Şöyleki: Necdet Üruğ ve Necdet Öztorun, bir kaç yıl önceki tutumlarıyla farkında olmadan ve belki de hiç istemeden Özal'a iktidar yolunu açan ekiptendirler. Eski partilere yasak koydurtan, MDP'yi ordunun sivil kolu olarak örgütleyenler arasında en etkili güçlerin başında bu generaller gelmekteydi.

83 Genel seçimlerinde Evren'i televizyonda Özal'ın aleyhine konuşturanların bunlar olduğu biliniyor. Bunların bu tutumları sayesinde Özal'ın aradan fırladığı hatırlardadır. Daha sonra ise adı geçen generaller MDP'nin hezimetinin yarattığı şokun da etkisiyle "Ordunun kışlasına çekildiği" gibi bir görüntü yaratarak geri planda durmaya özen gösterdiler. Bir süre sonra ise Özal'ın dışındaki sivil siyasi güçlerle diyalog yolları aramaya başladılar. Aynı dönemde Demirel'de Özal'a karşı devlet kurumları arasında ittifak yapacak güç arıyordu. Turgut nalp'ın ve MDP'lilerin aracılığıyla başlayan Demirel-Komutanlar diyalogu, Demirel'in cesaretle ortaya çıkmasına zemin hazırladı. Demirel, kendisine yasak konulmasında belirleyici rolü bulunan Necdet Üruğ'la ilişkileri geliştirip uzlaşma zeminini genişleterek, Evren-Özal ittifakına karşı güçlü bir hat tutturmaya çalıştı. Nazlı Ilıcak'ın Necdet Üruğ'u demokrasi kahramanı ilan etmesi boşuna değildi. Dün yasakların koyucularından birisi olan Necdet Üruğ, bugün Demirel'in ve Nazlı'nın ağzında demokrat oluvermişti. Bu garip trafiğin ve denge değişikliklerinin Özal'ın son operasyonuyla kesintiye uğrayıp uğramadığı henüz belirsiz. Bakalım,"memleketin ve devletin yüce menfaatleri" uğruna daha ne numaralar dönecek... Kesin olan birşey varsa, oda şudur: Özal, Komutanlar operasyonuyla bir taşla

TÜRKİYE'DEN

BİR ÖĞRENCİ HAREKETİ OLARAK ÖĞRENCİ DERNEKLERİ VE BİR PROĞRAM TASLAĞI

GENÇLİK MÜCADELESİ KONUSUNDA DEVRİMCİ GENÇLERİN GÖRÜŞLERİ

Yaklaşık bir yıldır Türkiye'de üniversite gençliğinin mücadelesi ve örgütlenmesi üzerine tartışmaların sürdüğü biliniyor. Çeşitli siyasal akımların bu konuya ilişkin görüşleri bazı legal yayın organlarında dile getiriliyor. Gençlik mücadelesi içinde aktif olarak yer almaya çalışan devrimci gençler de kendi görüşlerini çeşitli biçimlerde tartışmaya açıyorlar. Aşağıda okuyacağınız yazı, bir üniversitedeki devrimci gençlerin gençlik mücadelesine ve örgütlenmesine ilişkin olarak hazırladıkları yazının bir bölümüdür. Bize ulaşan yazı oldukça uzun olduğu için biz yazının güncel önem taşıyan bölümlerini yayınlamayı yararlı gördük. Yazı, son gençlik eylemlerinden (Mart 1987) önce yazılmış olduğu için okuyucunun bu durumu göz önünde bulundurmasını diliyoruz.

Devrimci İşçi

"Bir yanlışı görüp suskun kalmak, o yanlışa karşı savaşıp yenilmekten ya da o yanlışı bizzat yapmaktan daha vahimdir."

Lenin

1980 sonrası ivmesi oldukça azaltılan devrimci hareket birçoklarının bu hareketten umudu kesip alternatif arayışları içinde bulunduğu dönemlerde kendini yenileyerek, dönüştürerek yeni bir çekirdek oluşturdu. Oluştutulan bu çekirdeğin kitleye seslenmeye, kitleyle kucaklaşmaya hazır hale geldiği, egemen sınıfın en üst düzeydeki elemanı olan Cumhurbaşkanı'nın 19.11.1986 tarihinde Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi mezuniyet töreninde, güya isim vermeden fakat açıkça, hedef göstererek saldırmasıyla da kanıtlandı.

Doğru düşünceleri içeren devrimci bir diyalektikle öğrenci hareketinin sorunlarını *irdelemek* istiyoruz. Sorunların düşünsel ve eylemsel olmak üzere iki boyutta algılanmasının, çözüm yollarının daha rahat üretilebilmesine kolaylık sağlayacağı kanısındayız.

Öğrenci dernekleri zor günler yaşamaktalar. *Örgütsüzdürler ve kendiliğindenciliğe* kölece boyun eğmektedirler. Gelişen olayların ye*tersizliklerinin kanıtladığı* geçici yönetim kurulları, çıkışlarındaki olumluluk bir yana, demokratikleşme sürecini sağlayamayacak düzeydedirler. Bir yanda demokrasi mücadelesiyle öğrenci eylemlerini sınır*landırmaya çalışan* ve koşullara esir düşen sağ oportünizm diğer yanda *teoride eklektik pratikte pasifist kü*çük burjuva devrimcileri keşmekeşi *içerisinde derneklerin hiç* bir yere varamayacağı kesinleşmiştir. Bu koşullar altında net ve ödünsüz devrimci bir tavır takınmak gerekmektedir. Aksi taktirde altı yıllık aradan sonra yeni yeni kitleselleşmeye başlayan Öğrenci Gençlik Hareketi ya başlamadan biter ya da demoklesin kılıcı altında sahipsiz bir yolculuğa devam eder. Liderliğini kayyumların üstlendiği mariinal gruplar yaratmak da öğrenci derneklerini bekleyen tehlikelerden birisidir. Amaçları ne olursa olsun tüm bu eğilimlere hayır diyelim. Ve neler yapılması gerektiği konusunda önerilerimizi tartışmaya açalım. Mücadelemizin tarihsel bir geçmişi vardır. Bugün başladığımız nokta da bu tarihsel birikim üzerinden (doğruları yanlışları eleştirel bir gözle değerlendirip, doğruları alınıp, eksikleri tamamlayarak, zenginleştirerek) olmak zorundadır. Bu mirasın sürdürücüleriyle (hayatta olmasalar bile) ilişki kurmayı, boşa çaba harcamamak için, Devrimci Gençlik Hareketini

çin gerekli görüyoruz. Hedef eleştiri ve katkılarla nitelikli bir devrimci öğrenci mücadelesinin proğramını oluşturmaktır.

Toplumun, demoralizasyon dönemini gerilerde bırakmaya çalıştığı şu günlerde demokrasi kavramı, doğası gereği bir hayli öne çıkmış *durumdadır. Öyle ki* basından parlamentoya, anfilerden fabrikalara, serserilerden(!) deklaşe kadar herkesin gündeminde olan bu kavramı ve buna bağlı olarak da *kitle* örgütlerine yaklaşımların tartışılması *gerekmektedir.*

Demokrasiyi, içeriği ve işleyişi devletin karekteriyle ve son tahlilde varolan toplumun üretim ilişkileriyle belirlenen ve her yurttaşın biçimsel-hukuksal yönden eşit olması ve azınlığın çoğunluğa uyması gibi temel ilkelere dayanan bir devlet bi*çimi olarak* tanımlayabiliriz. Demokrasinin tarihsel gelişimini, sosyo-ekonomik oluşumlara bağımlılığını ve sınıfsal karakterini yadsımak *saf demokrasi* anlayışına yönelik anlamına gelmektedir. Reformistlerin savunusunun tersine,saf demokrasi olamaz.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNE YAKLAŞIMLAR

Bugün bir ülkede pek çok etmenle birlikte, baskı grupları yeterince örgütlüyseler demokrasi güvencededir. Yalnızca güvencede olmakla kalmaz,özgürlüklerin sınırı gittikçe genişletilir. Talep olmadan bu sınırın geliştirilmesi dünya tarihinde görülen bir olay değildir. Bu nedenle, hak ve özgürlüklerin, korunarak geliştirilmesi birbirinden ayrıt edilemez. Unutmayalım: Yaşama ile verilen hakların-yürütme nezdinde-geri alınmadığı yaşamın özgürlükten yana yasalarla genişletildiği bir toplum, ancak ve ancak örgütlü ve kararlı bir mücadeleyle mümkündür.

*Ülkemiz acılı bir likitasyon dö*nemi geçirmiştir. Parlamentosundan, sendikalarına, demokratik kitle örgütlerine kadar hepsi kapatılmıştır. 1961 Anayasası'nda bir referanduma gidilmesi yerine, gerici bir anayasa oylamaya sunulmuştur. *Büyük uğraşlarla kazanılmış haklar, geri alınmıştı. Ama bugün gelinen* ortamda, mevcut anayasanın, toplumun istemlerine yanıt vermekten çok uzak olduğu, hemen her kesim tarafından dile getirilmektedir. 1962'de EVET diyenler bile, bugün *EVET demediklerini belirtmek* için *yarışa kalkmışlardır. Bir örnek:* O tarihlerde Türk-İş yönetim kurulunun TV'de ve basında yazılı açıklamaları ortada iken, şu an inkar noktasına gelmişlerdir. *Yalnızca* onlar mı? Bu insanları, böylesine ikircikli bir duruma *iten nedenler nelerdir?* Neyse, o gün HAYIR diyenler bugün de HAYIR diyorlar. Fakat aynı insanlar, HAYIR dedikleri ana*yasanın tüm maddeleri ile birlikte* uygulamasını istiyorlar (...) Çünkü sorun demokrasiye geçiştir. Demokrasiye geçiş ise baskı gruplarının örgütlenmesinden geçer. Baskı gruplarının oluşmadığı, katılım hakkının olmadığı bir demokrasi, Rousseau'lardan Robes pierre'lerden bugüne kadar, henüz icat edilmedi.

Demokratik güçlerin, demokrasi mücadelesinde, son bir yıldır epeyce yol aldıkları tartışılmaz bir gerçektir. Baskı gruplarının, yürütmenin yasal olmayan uygulamalarına karşın örgütlenmeye başladıklarını onurla karşılıyoruz. Bu örgütlenme, amaç ve işlevleri yönünden oldukça farklı olan iki platformda gelişmektedir. Bunlar siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleridir. Parti, iktidara alternatif olma özelliğinden kaynaklı, geniş bir programa sahip olan ve toplumun tüm kesimlerine yayılmış *bulunan* bir örgütlenme ağıdır. Demokratik kitle örgütleri ise, çalışma yaptıkları alanda temsil ettikleri kesmin sorunlarıyla uğraşan, bu sorunlara çözüm yolları üretmeye çalışan, akedemik, ekonomik, mesleki ve demokratik örgüt*lenmelerdir. Söz konusu* kesim, bu işlevler kapsamında, demokratik kitle örgütü aracılığıyla yönetime katılır ya da günümüzde olduğu gibi *katılmaya çalışır.* Toplumsal anlamda katılım olgusu geliştiği ve yaygınlaştığı ölçüde, demokratikleşme çizgisinde olumlu *yeni* boyutlar kazandırmak *mümkündür. Demokrasi* katılıma dayandığı ölçüde biçimsel *olmaktan uzaklaşacaktır.*

Demokratik *kitle örgütlerinin* varlık nedeni yok, nedenleri vardır. Bu nedenleri ise başındaki iki sıfat ve amaçlardır. Bunların herhangi birinden taviz verildiği an, örgütün varlık nedenleri yok olmaya başlarlar. Bildiğimiz gibi, çelik üretimi yapılırken, *kullanılacağı yere göre* sertlik düzeyi ayarlanır. Su katılarak, *çok sert, esnek* ya da kırılgan olması sağlanabilir. Bu örnekten amaç, demokratik *kitle örgütlerinin* amaç ve işlevlerine göre, yukarıda belirtilen üç bileşimin optimum düzeyde biraraya getirilebilmesi için nelere, dikkat edilmesi gerektiğidir.

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ NEDİR?

Belli bir üretim süreci ya da faaliyet temelinde nesnel bir birlikteliğe sahip olan insanların, büyük ölçüde ortak çıkarlarını korumak ve geliştirmek için oluşturduğu çeşitli örgütler vardır. Öğrenci dernekleride ilk bakışta böyle bir statüye sahip örgütlerdir.

Öğrenci derneklerinin içinde bulunduğu nesnel alan: Üniversite. Fakat Öğrenci dernekleri, akademik ilişkiler ağı içerisinde yer alan insanların tümünü, üniveristenin birincil çıkarları doğrultusunda biraraya getiren kooporatif kurumlaşmalar değil. Akademik ilişkinin, öğrenim/öğretim sürecinin yalnızca bir tarafını oluşturan insanların *kuruluşudur.* Yani öğrenci derneğinin varoluşunun özel gerekçesi: Bu örgütün üniversitedeki bir tarafı örgütlemesidir. Bu kesim yani öğrenciler, öğretim-öğrenim sürecine *katılırken,* salt elverişsiz anti-demokratik koşullarda değil, her zaman edilgen birer alıcı olarak yer alırlar. Bilgi edinme, bilgiyi üretme sürecinin yapısıyla bağdaşmayan bu konum, tüm çelişkisiyle bile, öğrencilerin, *üniversitedeki* konumlarını alırlar.

Öğrenci dernekleri temelde devrimcilerin örgütlendiği kurumlar değildir. Öğrenci dernekleri yapısal olarak devrimci *olup olmadığına* bakılmaksızın tüm öğrenci kitlesinin *katılabileceği,* taleplerini bu meka*nizma ile iletebileceği* ve *talepleri*nin yerine getirilebilmesi için varolan sistemi zorlayabileceği mekanizmalardır. Bu mekanizmalar gücünü arttırabil*mek için kitleselleşmek zo*rundadır. Genelde öğrenci hareket*leri ilerici, devrimci nitelikler taşır*lar. Dolayısıyla öğrenci dernekleri kitleselleştiğinde devrimci *hareket* de nisbi olarak kitleselleşmiş, daya*tılan depolitizasyon* süreci kırılmış, eğitim kurumlarının siyasallaşması süreci *hızlandırılmış olacaktır. Kit*leselleşme nasıl sağlanacaktır. Bunu *daha ileride açılacak* bir soru olarak görüyor, yazının akışına bırakıyoruz.

İlk öğrenci derneği 1984 yılında kuruldu. O günden bu yana kurulan öğrenci derneklerinin toplam sayısı 70'i buldu. Fakat bu 70 dernekten hiç biri -ayrıntısız- öğrenci derneklerinin temel ilkelerinden biri olan "katılım"ı yaşama geçiremediler. Kimi dernekler genel kurullarını o*naya ya da redde açık olan tek bir* liste ile yaptılar. Kitleselleşmesi için *kitle insiyatifine ve denetimine ge*rek duyabilecek bir kurum daha başlangıcında kitle üzerinde denetim kurma yoluna gidiyordu. Başlangıç doğru olabilirdi eğer ki kitlenin sosyalist, devrimci bir hareket için ivmelendirmesi ve politik bir boyut kazanması amaçlansın ve eğer ki kitlenin kendisini bu yönde kanalize olması sağlansın. Neki amaçlananda yapılan da bunlar değildi. Yalnızca demokratik istemlerle yola çıkılıyor, kitleye bu empoze ediliyor ve nihai amaç olarak demokrasi(!) mücadelesi konuluyordu. Bu amaçlara ulaşmak için ise öğrenci derneklerine önerilen örgütlenme ancak bir partide uygulanabilecek olan demokratik merkeziyeçi örgütlenme tarzıydı.

Bunlar o sırada temel yanlışlardı. Yanlış olmalarının nedenini ayrıca tartışacağız. Daha sonra bu eğilimdeki yöneticilerin ağır bastığı öğrenci dernekleri birleşerek Öğrenci

❯

Postasını çıkarmaya başladılar. Ancak Öğrenci Postası varolan bir derginin yükünü hafifletmekten ve geçmişte öne sürülmüş bir söylemi yinelemekten başka bir şey yapmadı.

Öğrenci dernekleri kurulduktan bu yana hiç bir zaman politika üreten yerler olmadı. Ya güdümlü politikalar vardı öğrenci derneklerinde, ya da anlık ucuz, kariyerist tavırlar. Bu proğram bu ikisini de içermediğini savunan bir proğramdır. Öğrenci derneklerine politika aktarılmasına karşı değiliz; karşı olduğumuz politika aktarılması adı altında müdahale edilmesi ve öğrenci derneklerinin siyasi bir yapının şubeleri haline dönüştürülmek istenmesidir. İstediğimiz; her siyasi yapılanmanın öğrenci derneklerinde görüş bildirmesini, politika üretmesini ama bunları yaparken diğer yapılanmaların haklarına tecavüz etmeyecek dinamik bir üst yapılanma oluşturmanın koşullarını yaratmaktır. Yani istediğimiz: 1980 öncesi ilerici, devrimci forumlara benzetilebilir. Şu farkla ki bizim istediğimiz forumlarda siyasetlerin, siyasetlere üstünlüğü sınanmayacak ve siyasetlerin söz hakkı diğer siyasetlerce belirlenemeyecektir.

ÖZERK VE DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE

Çağdaş üniversite anlayışının en önemli ilkelerinden biri olan özerk ve demokratik üniversite kavramındaki özerklik iki başlık altında incelenebilir. Bunlar yönetsel özerklik ve bilimsel özerkliktir.

1-Yönetsel özerklik: Üniversitedeki yönetimin T.C'ndeki yargı organlarının haklarına tam anlamıyla sahip olması gerekir. Her hangi bir yönetim kademesine üniversite dışından müdahale edilmemeli, mütevelli heyet dağıtılmalı, rektör üniversite içinde seçimle iş başına gelmelidir. Devletin güvenlik güçleri üniversiteye girememelidir. Üniversite, kendi fonlarını kendisi oluşturmalı ve harcamalarını kendisi saptamalıdır.

2-Bilimsel özerklik: Üniversitenin, bilimsel araştırmalar yoluyla bilimsel üretime/düşünceye katkısı ancak öğretim üyesinin çalışma konusunu seçişinden, çalışma süresine ve dünya görüşüne kadar uzayan halkasına hiç bir kurumun müdahale etmemesiyle mümkündür. Çünkü bilimsel çalışma özgür bir ortamı beraberinde getirir. Çalışmanın değerlendirilmesi de ancak bilimsel kritere göre yapılabilir.

ÜNİVERSİTELERİN SİYASALLAŞMA SÜRECİ

Üniversitelerin siyasallaşması sürecinde, öğrenci derneklerinin çalışmaları oldukça önem taşımaktadır. Bir dernek yalnışca üyelerini -kazandığı haklar üniversite bütününü ilgilendirmesine karşın- temsil eder. Dolayısıyla fiilen katılım gösteren üyelerince tanımlanan amaçları ve talepleri ifade eder. Dernek yalnızca üyelerini temsil eder, üyelerinin, hayatın her alanındaki görüşlerini değil demek; daraltıcı bir bakış açısı değildir, egemen ideolojinin daraltıcı bakış açısı ancak partilerin ve siyasetçilerin politikayla uğraşabileceği; diğer insanların yalnızca ve yalnızca izleyici olabileceği yönündedir. Bu, politika alanını daraltan bir yaklaşımdır. Her kuruluş, özünde politikayla ilgilidir. Ama bu ilgi,dışsal ve eklemlenmeye dayalı bir ilgi olarak algılanmamalıdır. Yani somut, belirlenmiş bir siyaset alanı veya siyasal bir düzey var; herkes ve her örgüt de bu alana/düzeye tabi olarak, işlevlerini, o alanı odak alarak yürütmek durumundadır. Bu yaklaşım, radikal demokratik görünümüne rağmen, siyaseti,

tıpkı egemen yaklaşım gibi daraltan bir bakış açısı getiriyor. Önemli olan, siyaseti, ne hükümet, ne parlamento, ne parti, ne dergi, v.s. kurumlarla ne de bir takım görevler/konularla sınırlamak. Politika, hayatın her alanında içselleşmelidir. Gerçekten özgürleşip demokratikleşme böyle mümkün olabilir. Bu da her alanın kendi içsel ilişkilerinin siyasallaştırılması anlamına gelir.

Üniversite alanının siyasallaşması nasıl olacaktır? Her alanın siyasallaşması, o alanın özgül çelişmeleri temelinde olur. Bu temelde siyasal kurumlar ve hedefler belirlenir. Üniversite alanında, öğrencilerin özgül çelişkisi, öğrenim sürecindeki konumlardır. Bu konum dönüştürülmesi: Bilgi sürecinde aktifleşme, salt bilginin içeriğinin dönüştürülmesi değil, aynı zamanda süreç içerisindeki edinme tarzının da dönüştürülmesidir. Çünkü, yaşanılan geçici konum-öğrencilik-gereği edinilen bilgi, üretiminden kopuk ve sağlıksız olmaktadır. Bir diğer önemli yanda: Gelir dağılımındaki dengesizliğin, bilgi dağılımına, toplumun genel yapısına uygun olarak yansımasıdır. Bilimsel teknik faaliyetin başlıbaşına bir üretici güç haline geldiği çağımızda, dar gelirli ailelerden gelen öğrencileri alanları dışında ve öğretim düzeyinin daha düşük olduğu üniversitelerde okumak durumunda kalmaları şüphesiz ki bir rastlantı değildir.

Geçmişte, Türkiye'de ve Avrupa'da gözlemlenen olaylar bize şunu açıkça gösteriyor ki kapitalizm rasyonelleri dışında elverişsiz bir durum yoksa burjuvazi, hak diye uğrunda çırpınılan bir çok koşulu gönül rahatlığıyla sağlamaktadır. Bugün ülkemizde de düzen bir parça istikrara kavuşsa-egemen söylemle-yani aslında; toplumsal-siysal dinamiklerin apathy (gevşeklik-durgunluk) durumuna gelmesi sağlanmış olsa, ilerici, devrimci muhalefet tamamen susturulmuş olsa ve toplumsal güçlerin, oturtulmaya çalışılan sistemin yönünde/yanında akışı sağlanabilmiş olsa; egemen güçler kendi gereksinimlerine bile yanıt vermeyen bu eğitim-öğretim anlayışını düzeltme amacıyla asla verilmeyecek sanılan o hakların bir kısmını öğrencilere verebilir. Bil-Kent bu tezin tartışılmaz kanıtıdır. Bu üniversite, tekelci burjuvazinin varolan eğitim sistemindeki yetersizlikten bir ölçüde de olsa soyutlanabilmesi için kurulmuştur.

Bu ülkedeki özel koşullar nedeniyle bu uzun süre gerçekleşmiyebilir. Ama yine de bütün bu haklar veya demokratik talepler diye isimlendirilip istenen şeyler, burjuvazinin toplum düzeni anlayışı ufkunu bozan şeyler değildir. Harçlar diyoruz-ki bu şu ana kadarki en radikal istem gibi görünüyor- kalksın. 1968 yılında akademilerin ücretsiz olma sürecini hep birlikte yaşamadık mı? Sınavlar diyoruz, vizeler diyoruz değişsin. Peki, 1980 öncesi sistemi mi salt istediğimiz? Yani 1968'de burjuvazi egemen değilmiydi?

Şu ana kadar ki istemler, burjuva toplumunda üstlenilecek işlevi verip alıp, bu zeminde yaşam koşullarını düzeltme amacı taşıyan en azından o izlenimi veren istemlerdir. Unutulan "öğrenci" diye nitelendirilen unsurun varolan düzendeki rolü ve ileride aydın olarak üstleneceği rolün gündeme getirilmesi ve eleştirilmesi oldu. Bu sağlıklı olarak yapılsa öne sürülecek talepler çok başka olurdu. Şimdilerde sınav sisteminin biçimine yöneltilen eleştiriler o zaman sınav sisteminin kendisine, giderek eğitim öğretim sisteminin temelinin eleştirilmesine kadar uzanacaktı. Uyarıyoruz: Zaman kendisiyle flört edenleri affetmez. Öğrenci dernekleri geçmişte yapılan hataları tekrarlamak zorunda olan kurumlar değildir. Özerk ve demokratik üniversite yolunda sağlıklı adımlar ancak öğrenci hareketine, görünen çelişkilerin yanısıra ilk bakışta görünmeyen temel çelişkilerin varlığını gösterip hedef belirlemekle atılır.

●

TÜRKİYE KÜRDİSTANI'NDA DAĞITILAN BİLDİRİ

HALKLARIMIZA

12 Eylül Askeri faşist cuntası, 12 Eylül 80 öncesi varolan nispi demokratik ortama son verilmesinin yedinci yılına girdi. Bilindiği gibi Askeri faşist cunta, ülkede gelişen halk muhalefetini sindiremeyen iç egemen güçlerin ve onların dış destekleyicileri olan emperyalist güçlerin baş vurduğu bir yoldu. Başka çareleri kalmamıştı.

Baskı yasalarıyla, parlamentosu ile, kısmi ve genel sıkı yönetimleriyle durdurulamayan sosyal-siyasal uyanışı durdurmak için son çareyi faşist cuntada buldular. Böylece bir dönem son buluyor ve faşizmin yukarıdan aşağıya doğru bizzat devlet eliyle kurumlaştırıldığı bir dönem başlıyordu.

Devrimci-demokrat güçler devlet desteğindeki faşist saldırılara maruz kaldığı, meşru savunma yaptığı ve en kutsal hakkı olan, yaşama hakkını savunduğu halde cunta, Devrimci-demokratik kitle örgütlerini, işçi sendikalarını, siyasi partileri ve çeşitli biçimlerde faaliyet sürdüren dernekleri kapatarak; örgütlenme ve ifade özgürlüğünü bir bütün olarak ortadan kaldırdı.

12 Eylül rejimi ve onun takipçisi ve onunla tam bir uyum içinde olan ANAP iktidarı, Halklarımıza karşı ilan edilmiş tek taraflı ve çok yönlü bir iç savaştır. 12 Eylül ve onun devamcısı ANAP özellikle ABD'nin ortadoğudaki amaçları doğrultusunda, bölge jandarmalığını üstlenme uğraşı içindedir. Halk, halkın sorunları, halkın yönetimi, halkın geleceği diye bir sorunları yoktur. ANAP ve cunta, halkarımıza huzursuzluk, istikrarsızlık, can ve mal güvensizliği, baskı, işkence, ölüm ve sefaletten başka bir şey getirmemiştir. Göz yaşı döktürmüş, can yakmış ve can almıştır. Kürt halkı üzerindeki süre gelen milli zulüm bir kat daha artmıştır.

12 Eylül faşist diktatörlüğünün devamı olan Özal iktidarı, kendi yandaşı faşist ağa ve devlet yanlısı gerici aşiretlerden oluşturdukları ve devlet tarafından silahlandırılıp eğitildiği köy koruycularıyla, Jandarma ve özel olarak devlet tarafından eğitilmiş ve modern silahlarla donatılmış vurucu timlerle, jet savaş uçaklarıyla resmen Kürdan'a ve Kürt halkına karşı savaş ilan etmiş, tüm dünya ve Türkiye kamuoyu gözleri önünde Kürt halkı katlediliyor. Genç-ihtiyar, kadın, erkek, çala-çocuk demeden; Yerleşim bölgelerine bombalar yağdırmaktadır.

Nasılki Amerikan emperyalizmi Filistin halkını Ortadoğuda İsrail siyonistleri aracılığıyla yok etmeye çalışıyorsa aynı biçimde Kürt halkını çeşitli güçler aracılığıyla zalimce imha ediyor - etmeye çalışıyor.

Milli zulüm politikası bugün kendisini açık savaş şeklinde ortaya vurmuştur. Bugün özellikle Türkiye Kürdistan'ı açık savaş alanı ilan edilmiştir.

Oligarşinin Kürdistan'da estirdiği terör (faşist devlet terörü) Kürt halkına kendi topraklarında nefes aldırmamaktadır. 1983, 84 ve en son 87 yılında, üst üste Irak Kürdistan'ına yapılan saldırılar bu mantığın ve ideolojinin bir sonucudur. Bu günde Suriye Kürdistan'ına saldırmak için bahane aramaktadırlar.

Gerek sınır içi, gerek sınır dışı Kürdistan'a ve Kürt halkına saldırıların asıl nedeni, günümüzde orta doğuda artan Kürdistan'ın önemidir. Bu barbarlar Kürdistan meselesinin dünya kamuoyunun gündemine gelmesinden korkmaktadırlar. Çeşitli cezaevlerinde, özellikle Diyarbakır cezaevinde ve dağlarda hergün bir kaç Kürt yurtseverini katletmelerinin ve yüzellibin komando askerini Kürdistan'a yığmalarının sebebi budur. Ama bütün bu önlemler, Kürt halkının ulusal, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini engellemeye yetmedi; Yetmeyecektir.

Bugün Kürdistan'da estirilen devlet terörüne karşı Kürt halkının ve onun yurtseverlerinin mücadelesi kadar daha meşru, daha haklı bir şey olamaz. Bu mücadele halkın (yok edilmek istenen bir halkın) kendi yaşamını devam ettirme mücadelesidir.

Bu mücadele gerici, bağnaz ve bir takım şövenistlerin tam tersine ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu mücadele var olma ve yaşama mücadelesidir.

Demokrasi bayraktarlığını yapan, bir takım sivil burjuva güçlerde Kürt halkının katliamının karşısında Özal iktidarıyla anlaşma içerisindedirler. Sadece kendilerine olup bitenler hakkında bilgi verilmediği için hükümetten yakınmaktadırlar. Bu güçlerün sessiz kalmaları bizleri şaşırtmamalıdır. Çünkü bunlar Kürt halkının varlığını görmemezlikten gelen ve Kürt halkının varlığını kabul etmeyenlerdir. Tabi bu durum kendilerini sırf avutmaktan öte bir şey değildir. Kürt halkının varlığı yokluğu tartışma götürmeyecek kadar açıktır. Bugün bazı güçler bu gerçeği istemeyerekte olsa tartışmak zorundadırlar; ve tartışıyorlar.

Bugün faşist Özal iktidarının Türkiye ve Irak Kürdistanı'na saldırıları, Amerikan emperyalizminin Grenada, Kontralar aracılığıyla Nikaragua'ya ve Libya saldırılarının bir benzeridir. Amaç birdir. Bu ve bu tür saldırılar, halklara boyun eğdirmek, esir almak ve köleleştirmek için yapılmaktadır.

Bundan anlaşıldığı ve dün olduğu gibi bugün de ülkesinin bağımsızlığı ve halkının özgürlüğü için mücadele veren devrimcileri kitlelere "amaçsız" "anarşist ve terörist" *olarak gösterme çabasındadırlar. Gerçek anarşist ve teröristler, bağımsızlık, özgürlük, sosyalist demokrasi ve Halk İktidarı mücadelesini veren halk savaşçılarını katledenlerdir. Gerçek teröristler emekçi Kürt ve Türk halkını köleleştirmek isteyenlerdir. Asıl teröristler halkların birliğini ve kardeşliğini engelleyen; Demokrasi ve özgürlük düşmanı olan Amerika emperyalizmi, faşist cunta ve onun sivil devamcısı olan ANAP'tır. Çünkü hergün cezaevlerinde, dağlarda, şehirlerde, işkencehanelerde, darağaçlarında kendileri gibi düşünmeyen devrimcileri katleden, ülke topraklarını kanunun gücünde kararnameler çıkartarak yabancılara satanlar, ülke halkların çıkarını göz önüne almayanlar bunlardır.*

Oligarşinin genelde Kürdistan'da özelde Türkiye Kürdistan'ında estirdiği terör (devlet terörü) politikası, Tunceli'nin farklı bir takım özelliklerinden dolayı biraz daha farklı bir biçimde sürdürülmektedir. Bu politika "bol yönet", bol sömür", "böl teslim al", böl imha et" *politikasıdır. Yıllardır devletin, ve her dönemde çeşitli, hükümetlerin boy hedefi haline gelen Tunceli bugün çok daha büyük tehlikelerle karşı karşıya getirilmiş durumdadır.*

Devlet her dönemde Tunceli'de oluşturduğu ajan, muhbir örgütlülüğüyle halkı bölmeye, kışkırtmaya, bölmeye ve güvensizliği geliştirmeye çalışmıştır. Ancak bu çabalarında bekledikleri sonucu alamamış, halkın kendi iç dayanışmasını ve devrimcilere olan bağlılığı ve desteğini yok edememiştir. Halkın özellikle gençliğin kendileri lehine çalışmaları için ne gerekiyorsa onu yapmaktan geri kalmıyorlar. Çeşitli şekillerde insanları köyünü terketme zorunda bırakıyorlar. Devletin Tunceli'yi içten yıkma aşiret mezhep kışkırtıcılığı yaparak,Kürdü, Kürde kırdırmak ve halk arasında düşmanlığı geliştirmek politikası yeni değildir. Tezgahlamış olduğu bu oyunları, 1938'de Dersim (Tunceli) katliamında da uygulamıştır.O dönemde ileri gelen ve savaşan Kürt savaşçılarını en yakın akrabalarının eliyle vurdurmuştur.

Dersim katliamın bilançosu binlerce ölü (90.000) binlerce yaralı ve sakattır. Geriye kalanlarıda yine sürgün etmişlerdi. (1938 Dersim sürgünü).

Tunceli'nin faşizme ve mevcut sisteme karşı oluşu, ilerici-demokrat yapıya sahip oluşu, özellikle gençliğin aktif oluşu, hak arama ve isteme uğraşında halıkn mücadeleci oluşu, egemen güçleri çileden çıkaran nedenlerdir. Yıllardır Tunceli'de oynanan bu oyunların amacı Tunceli'nin politik yapısını bozmak ve apolitikleştirmektir. Tunceli halkına boyun eğdirmektir. Bu saldırı ve katliamlar 12 Eylül sonrasında devam etti,ediyor. Amaçlarından biride Tunceli'ği asimile etmektir. Dini anlayışı yaygınlaştırmak Alevi Tunceli halkını zorla camilere götürme, köylere cami yaptırma, operasyonlarda özel propaganda uzmanlarına askeri elbiseler giydirerek faşist düşüncenin propagandasını yaptırma gibi çok yönlü saldırılar içindedirler. Tek tek devrimci aileleri ve tek tek insanların sürgünü yetmemiş gibi bu günde Tunceli Halkı topluca sürgün edilmek isteniliyor.

Tunceli'deki bir çok uygulamaları beklenildiği sonucu vermediği için bu seferde ilkin bir takım dağınık yerleşim alanlarını kaldırıp toplu yerleşim alanları kurmaya çalıştılar. Bugün orman yasası ve milli park bahane edilerek köylüler topluca sürgün ediliyor. Oysa gerçek bunun tam tersidir. Asıl amaç devrimcilere olan desteği kesmek, kontrol edemedikleri alanları boşaltmak ve Tunceli halkını cezalandırmaktır.Bu doğrudan doğruya politik sürgündür. Tunceli halkı bunu böyle bilmeli ve sisteme karşı buna göre tavır takınmalıdır.

Tunceli'de sürdürülen baskı ve zulüm sözcüklerle ifade edilemez.Baskı ve işkence halkı şu veya bu biçimde bezdirmiştir. Güdülen amaç Dersim halkını taciz ettirip halkın evini ve köylerini terketmesini sağlamaktır. Çemişgezek, Hozat, Ovacık ve Mazgirt gibi yerleşim birimlerinde kimi aileler başka illerde zorla yaşamaya zorlanmış ve sürgün edilmişlerdir. Tunceli halkı her tür devlet yatırımlarından ve desteğinden mahrum bırakılmıştır. Adeta düşman halk ilan edilmiştir. Sürekli siyasi ve psikolojik baskı altında tutulmuştur. Tunceli gençliği eğitimde fırsat eşitliği hakkından mahrum bırakılmıştır.

Sürgün bugüne kadar süre gelen baskı ve zulmün bir halkasıdır. Sürgün saldırının son halkası değildir. Genelde Kürt halkının özelde Tunceli halkının mücadelesi bitmedi daha. Kürt halkı kendini kaale almayan ve varlığını kabul etmeyenlere karşı daha büyük daha köklü mücadeleler verecektir. Bu mücadele bağımsız ve demokratik devletini kurmak içindir. Bunun başarısıda kardeş türk halkıyla sistem dışı ortak örgütlü devrimci mücadelesi sonucu kurulacak halk iktidarıyla mümkündür.

Dersim'liler sürgün size sistem tarafından reva görülmüş bir cezadır. Orman yasası ve milli parkla hiç bir ikişkisi yoktur. Her zaman olduğu gibi bugünde düşmanınıza boyun eğmeyin. Direnişçi geleneğinizi sürdürün. Gerçek kurtuluş onlara boyun eğmek değil, onlara teslim olmamak ve onlara inanmamaktan geçer. Asıl kurtuluş sizin birliğinizden, kendi gücünüze güvenmekten ve kendi bilinçli örgütlü mücadelenizden geçer.

DEVRİMCİ YOL
Taraftarı bir grup devrimci

TÜRKEŞ'E AVRUPA DAR GELDİ

Başbakan Turgut Özal'ın özel izniyle Avrupa'ya gelen MHP lideri A. Türkeş gittiği her yerde protesto gösterileri ile karşılandı. Bir çok şehirde Türkeş'e *toplantı* yaptırılmadı. Toplantı yapmayı başardığı yerlerde ise olaylar çıktı, faşistlerden yaralananlar, dövülenler oldu. Bir bakıma Avrupa Türkeş'e ve MHP'lilere dar geldi.

*Dergimize ulaşan bilgi ve haber*lere göre Türkeş'in Avrupa seyhati şöyle gelişti.

Avrupa'daki Türk faşistlerine moral, ilerici-devrimci güçlere ise göz dağı vermek için kendisine başbakan tarafından özel izin verilen Türkeş Haziran ayının ilk günlerinde Viyana'ya geldi. Türkeş'in buraya gelişi *gizli tutuldu. Bu gizlilik,* Türkeş'in Frankfurt'a gelişinde de korundu. Gazeteler Türkeş'in gideceği yeri değil, gidip toplantı yaptığı yerleri haber olarak veriyorlardı. Türkeş Frankfurt'tan sonra Ruhr bölgesine geldi. Ancak bu geliş de çok esrarengiz oldu. Ruhr bölgesinin bazı şehirlerinde dağıtılan bir bildiride Haziran'ın ilk haftasında Türk Federasyonu'nun Hamm'da kurultay ve gece yapacağı bildiriliyordu. Bu toplantının afiş ve bildirilerinde konuşmacı olarak *"Türkiye'den süpriz bir misafir"* ifadesi yer alıyordu. Kısa süren bir araştırma sonucu *"sürpriz misafir"*'ın Türkeş olduğu anlaşıldı. Bunun üzerine, geceye az bir zaman kalmasına rağmen Hamm ve çevresinde yaşayan Alman ve Türkiyeli anti-faşistler harekete geçerek Türkeş'in bu şehre gelmesini engellemeye çalıştılar. DGB, SPD, Grüne Hamm şubelerinin ve Kuzey Ren Vestfalya Polis Sendikası'ndan 14 komserin bütün çabalarına rağmen, Hamm şehir yönetimi Türk Federasyonu'nun gecesini iptal etmedi. Bunun üzerine DGB, Grüne ve diğer Alman kuruluşlarının yanısıra Türkiyeli anti-faşist ve devrimciler geceyi protesto faaliyetine başladılar. Sürdürülen ortak çalışmalar sonucunda miting ve yürüyüş düzenlenmesi kararlaştırıldı. Belediye önünde yapılan mitingden sonra 300 dolayında Alman ve Türkiyeli anti-faşist gecenin yapıldığı yere doğru yürüyüşe geçti. Bazı gruplar ise *"faşizme gecit yok"* sloganı atarak miting yerinde kaldılar. Çok sayıda devrimcinin de içinde yer aldığı yürüyüş kolu şehirin içinde bir süre yürüdükten sonra Türkeş'in konuşma yapacağı salonun önüne gelindi. Burada faşizmi kınayan sloganlar atıldı. Bir süre sonra faşistler ellerinde bayraklarla ve *"Allah, allah"* sesleriyle anti-faşistlerin üzerine taş yağdırmaya başladılar. Bunun üzerine anti-faşistler saldırıya cevap vererek faşistleri salonun kapısına kadar kovaladılar. Polisin müdahalesi üzerine olay bir süre yatıştı, fakat daha sonra faşistlerin *"Katil Türkeş"* sloganı atılırken tekrar saldırmaya kalkışması üzerine yeniden olay çıktı. Araya polis barikat kurdu. Anti-faşistler salonun yakınındaki meydanda yaklaşık 2 saat protesto gösterisi yaptılar. Daha sonra mitingin başladığı yere geri gelmek için tekrar yürüyüşe başlandı. Yürüyüşün geçtiği yol üzerinde her tarafı Türk bayrağıyla donatılmış bir arabanın içinde bekleyen 5 tane MHP'li, yürüyüşe saldırmaya kalktı. Ellerinde bıçak, özel olarak imal edilmiş sopa ve demir bulunan faşistler bir kaç karate gösterisi yaptıktan sonra sağa-sola saldırmaya başladılar. Devrimcilerin saldırı karşısında kendilerini ve kitleyi korumaları üzerine saldırganların imdadına polis yetişti. Saldırganların çeşitli yerlerinden yaralandığı, arabalarının da kullanılmaz hale geldiği öğrenildi. Anti-faşistler daha sonra slogan ve marş söyleyerek miting başlama yerine geri geldiler. Oradan da dağıldılar.

Yürüyüşçülere saldırmaya kalkışan faşistlerin imdadına polis yetişti.

TÜRKEŞ BU KEZ GİZLİCE DOLAŞMAYA BAŞLIYOR

Hamm şehirindeki bu olaydan sonra Türkeş gezilerini bu kez daha gizli tutmaya başladı. Öyleki Hannover ve Hamburg şehirlerine gelişinden ve gidişinden en yakınları hariç kimsenin haberi olmadı. Berlin'e geleceği duyulunca Berlin'deki tüm anti-faşist Alman ve Türkiyeli gruplar harekete geçtiler. Geniş bir kesimin ortak çabası üzerine resmi makamlar Türkeş'i koruyamayacaklarını açıkladılar. Bunun üzerine Türkeş Berlin'e gitmedi ve Berlin'deki gece iptal edildi.

Sessizce Londra'ya giden oradan da yine sesizce Frankfurt'a dönen Türkeş'in Avusturya'da bazı şehirlere gideceği öğrenildi. Bunun üzerine bu ülkede çalışmalara başlandı.

AVUSTURYA YETKİLİLERİ TÜRKEŞ'E ÜLKEYİ TERKETMESİNİ İSTEDİ

Faşistlerin Türkeş'in katılımıyla Viyana'da gece yapmayı planladıkları öğrenilince Viyana'da içinde Devrimci İşçi'nin de yer aldığı bir komite oluşturuldu. Bu komite kendi arasında görev bölümü yaparak aktif bir çalışma örgütledi. Türkeş'i, MHP'yi ve Avrupa'daki faşist örgütlenmeyi, bunların saldırı ve cinayetlerini Avusturya kamuoyuna anlatan bildiri, broşür, el ilanı v.b. dağıtıldı. Televizyon, radyo ve gazetelerde bu konuda sürekli yayın yapıldı. Ayrıca İçişleri Bakanı'na önce telgraf çekildi, daha sonra ise bakanla görüşüldü. Bakana, Türkeş'in Viyana'ya gelmesiyle çıkacak olaylardan Türkiyeli ve Avusturyalı anti-faşistlerin sorumlu olmayacakları anlatıldı. MHP'lilerin gece için tuttukları salon sahibi ile görüşüldü ve salon sahibi gecenin kendi salonunda yapılmaması konusunda ikna edildi. Bir hafta boyunca her devlet kuruluşuna, sendika ve partilere ve diğer kuruluşlara Almanca dökümanlar dağıtıldı. Böylece kamuoyunun geniş bir desteği kazanıldı. Türkiyelilerin yoğun olduğu yerlerde de çalışmalar yapıldı. Türkiyelilerin alış-veriş yaptıkları bir semtte bildiri dağıtımı sırasında faşistler saldırdılar. Çıkan olay sırasında saldırganlardan 4'ünün ağır şekilde yaralandığı öğrenildi. Bildiri dağıtan gruptan bir arkadaşın ise hafif yaralandığı tesbit edildi.

5 Temmuz günü ise yani faşistlerin gece yapacağı gün bir miting yapıldı. Miting alanı Türkiyeliler'in yoğun olduğu yerdi. Faşistler gece yerine giremeyince derneklerine çekildiler. Bunun üzerine devrimciler de kalabalık bir kitleyle faşistlerin derneklerinin önüne gitti. İzinsiz *olmasına rağmen bu yürüyüşe polis* müdahale edemedi. Faşistlerin derneğinin önünde polisin müdahalesine rağmen yaklaşık 2 saat gösteri yapıldı. Polise, faşistler derneklerinden çıkarılmadan ve onlar dağıtılmadan kitlenin meydandan ayrılmayacağı söylendi. Bunun üzerine polis faşistlerin derneğini boşaltmak zorunda kaldı. Bu sırada faşistler *saldırmaya* kalktılar. Daha sonra öğrenildiğine göre saldırganlardan 3 tanesi komalık bir şekilde hastahaneye kaldırıldı.

Bu gelişmeler üzerine Avusturya makamları Türkeş'e en kısa zamanda Viyana'yı ve Avusturya'yı terketmesini söylemek zorunda kaldılar. Viyana'daki bu çalışmalar, Devrimci İşçi, HK, Av. Dev-Genç, Sol Birlik tarafından desteklendi.

Avusturya-Voralberg'de Türkeş'e karşı yapılan mitingden bir bölüm görülüyor.

TÜRKEŞ VORALBERG'E GELEMEDİ

Avusturya makamlarının uyarısı ve Voralberg'te yaşayan anti-faşist ve devrimcilerin çabaları sonucu, Türkeş, 11 Temmuz'da geleceği açıklanan Voralberg şehrine gelemedi.

Voralberg Devrimci İşçi taraftarlarının bildirdiklerine göre bu şehirdeki gelişmeler de şöyle oldu. Türkeş'in Voralberg'e geleceği öğrenilince hemen bir komite oluşturuldu. Komite önüne her yolu deneyerek Türkeş'in Voralberg'e gelişini engelleme görevini koydu. Bu amaçla MHP'yi, Türkeş'i ve faşistlerin Avrupa'daki çalışmalarını anlatan bildiriler hazırlandı. Bu bildiriler işçilerin yoğun olduğu yerlerde dağıtıldı. Bir fabrika önünde bildiri dağıtırken faşistler saldırdılar, fakat bu saldırı püskürtüldü, saldırganlardan 4-5 kişinin yaralandığı öğrenildi. Bu sırada, Avusturya makamlarının Türkeş'le ilgili aldığı karar öğrenildi. Fakat faşistlerin bu karara rağmen ve Türkeş gelmese de Voralberg'te gece yapacaklarını propaganda ettikleri duyuldu. Bunun üzerine komite çalışmalarını bu kez bu geceyi protestoya kaydırdı.

11 Temmuz günü faşistlerin toplantı yapacakları binanın yanında saat 12'de miting başladı. Faşistler yine amaçlarına ulaşamadılar. Miting 2 saate yakın sürdü. Gecenin engellenmesi üzerine dağılmaya karar verildi. Dağılma sırasında bir grup faşist kitleye saldırdı. Bu sıra*da kargaşa* çıktı ve bir devrimci başından yaralandı. Komitenin anında müdahalesi üzerine kitle üzerindeki şaşkınlığı attı ve saldırganlardan 4 faşist yakalanarak bizzat kitle tarafından dövülerek meydan dışına atıldı. Bu sırada polis müdahale edip önceden tesbit ettiği bazı arkadaşları yakalamaya çalıştı. Fakat kitlenin sıkı şekilde kenetlenmesi ve bu arkadaşları koruması üzerine polis amacına ulaşamadı. Kitlenin kararlı tutumu sayesinde, polisin ilk olay sırasında gözaltına aldığı 4 devrimcin serbest bırakılması sağlandı. Voralberg'te oluşan komiteyi destekleyenler şunlar: *Avusturya Sosyalist Partisi Gençlik Kolları, A. Komünist Partisi, Grüne.* Türkiyeli akımlardan ise, *Devrimci İşci, TKP, Partizan, THKO taraftarları.*

Voralberg'deki mitingden sonra eyleme katılan tüm kitle ile birlikte bir değerlendirme toplantısı yapıldığı öğrenildi. Bu toplantıda, sol gruplar arasında somut konular etrafında yapılan eylem birliklerinin başarılı sonuçlar vereceği tesbitinde bulunuldu.

Avusturya-Voralberg

DEVRİMCİ GÜÇLER DUYARLI OLMALIDIR

Türk ve Kürt halklarına ve devrimci güçlere karşı sivil faşist sürüler tarafından işlenen yüzlerce cinayetin ve provakasyon eyleminin egemen güçler adına komutanlığını yapmış olan A. Türkeş'in sicilli faşist örgüt Ülkü Ocakları'nın Avrupa kanadı olan Türk Federasyonunun davetlisi olarak çeşitli şehirlerde toplantı ve konferanslara katılması, devrimci-demokratik halk güçlerine önümüzdeki dönemde ortaya çıkabilecek muhtemel gelişmelere ilişkin önemli mesajlar vermektedir.

Her ne kadar faşist Türkeş Avrupa zemininde umduğunu bulamayıp, devrimci güçlere gözdağı verme hedefine ulaşmadıysa da, düzenlenen toplantı, gece ve konferanslar sivil Türk faşistlerinin siyasal arenada yakın tarihlerde kendilerini yeniden hissettireceklerini göstermektedir. 1981'e kadarki süreçte halk saflarında önemli ölçüde deşifre olan, yurtdışı zemininde yürütülen kararlı mücadele sonucu burada da politik bozguna ugrayan sivil faşistler 81 sonrası süreçte tamamen bir geri çekilme sürecine girmişler ve camilerde, Kuran kursları'nda, futbol klüplerinde v.b. kendilerini yeniden örgütleme ve kitlesel taban yaratma çabalarına başvurmuşlardır.

Devrimciler bu gelişmeler karşısında uyanık olmalı, faşistlere karşı teşhir ve tecrit politikaları şimdiden gündeme getirilmeli ve daha baştan faşistlerin siyasi arenaya girme çabaları önlenmelidir. Bizler, devrimci güçlerin bu başarıyı bir kere daha sağlayabilecek siyasal tecrübeye ve kararlılığa sahip olduklarına inanıyoruz.

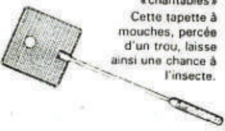
YAŞASIN ANTİ-FAŞİSTLERİN FAŞİZME KARŞI EYLEM BİRLİKLERİ

İSVİÇRE

"Merhametli" Sinek Öldürme Raketi, "Sandal Doldu" Edebiyatı ve Biz

TAPETTES À MOUCHES

«charitables»

Cette tapette à mouches, percée d'un trou, laisse ainsi une chance à l'insecte.

A cause de cette particularité, cette tapette est vivement recommandée par toutes les sociétés protectrices des animaux.

E. WASSMER SA
GIVISIEZ
Zone industrielle I
Rte du Tir-Fédéral ☎ 037/83 11 83
17-353

İlişikte gördüğünüz Fransızca reklam, büyük bir araç-gereç firmasının tanıtım ilânıdır.

Türkçesi şöyle: "Sinek öldürme raketi, merhametli". Ortasında bir delik olan bu sinek raketi, böylece hayvana bir şans tanıyor. Bu özelliği yüzünden, raket, bütün hayvanları koruma örgütleri tarafından içtenlikle tavsiye edilmektedir.

Kendilerine zarar veren sinekleri öldürme konusunda onlara şans tanıyan İsviçre'liler aynı şansı geçtiğimiz 5 Nisan'da yapılan halk oylamasında sığınmacılara tanımadılar. Söz konusu oylama, 1984 yılında revize edilen (kısmen değiştirilen) 1979 tarihli İsviçre Sığınma Yasası'nın yeniden revizyonunu öngören teklif üzerine idi. Sonuç: %67 evet, %33 hayır. Oylamaya katılma oranı:%38

Yasa değişikliğinin getirdiklerine bakmadan önce bir kaç rakam daha verelim. İsviçre, 6 milyon nüfuslu, ekonomisi en güçlü Avrupa ülkelerinden birisi. (Para birimi İsviçre Frank'ı, 50 yıldan beri ne devalüe ne de revalüe edilmiştir.)

Ülkedeki 900 bin civarındaki yabancının yerli nüfusa oranı %15, 50 bin sığınmacının 22 bini henüz sığınmacı adayı durumunda olup dosyaları incelenmektedir. 1 Ekim 1987'de yürürlüğe girecek yasa değişikliğinin sığınmacılar aleyhine getirdiği beş değişiklik şöyle:

1. Olağanüstü sığınmacı akını durumunda:

Revizyondan önce: Savaş halinde İsviçre, "Olay ve gelişmelerin izin verdiği sürece" iltica hakkı tanımaya devam eder. Barış zamanında hiç bir sınırlama yoktur. Fribourg gibi bazı kantonların "yer sıkıntısı çekildiği" gerekçesiyle kapılarını "yasadışı" kapatmaları dışında.

Sonra: yalnız savaş durumunda değil, "barış anında da, olağanüstü sığınmacı akını" olduğunda Federal Konsey iltica hakkı tanınacak kişilerin sayısını sınırlandırabilecektir.

Sorular: "Olağanüstü sığınmacı akını ne demek?
Belirlenen sayının üstündeki kişiler için ne yapılacak? v.b.

2. Dört kayıt merkezi.

Önce: Sığınmaya başvuranların büyük çoğunluğu İsviçre'ye kaçak olarak girmektedir. Başvurunun normal olarak sınır kapısında yapılmasına izin verecek bir vize elde etmek mümkün değildir. (İran'lılar hariç). Bir kere ülkeye giriş yaptıktan sonra kanton yetkilileri başvuruları kaybetmektedirler.

Sonra: Sığınmacılar giriş yapmadan önce sınırlarda resmen görevlendirilmiş 25 adet "sınır kabul bürosundan birisine" uğrayacaklar. (Büyük bir olasılıkla uğramamayı tercih edecekler.) Daha sonra Cenevre-Cointrin (Havaalanı), Basel, Chiasso ve ülkenin doğusunda (muhtemelen St. Gallen) bulunan dört kayıt merkezine gönderilecekler. Buralarda Federal görevliler tarafından kısa bir ifade alındıktan sonra ya bir kantona verilecek, ya da derhal İsviçre'den atılacaklar.

3. Dosya üzerinde karar.

Önce: Sığınmacı, başvurusunu yaptığı kanton görevlisi tarafından dinlenir. Bir kaç ay veya bir kaç yıl sonra Bern'e çağrılır ve Federal yetkililer tarafından ifadesi alınır. Hakkında verilecek karar bu sorgulama üzerine oluşur. 1984 yılındaki değişiklikten sonra, "başvurunun açıkça temelsiz" olduğu durumlarda ikinci ifade alınmaktan vazgeçilmişti.

Sonra: Bundan böyle, Federal Yabancılar Polisi, sığınmacılar dairesi görevlileri, eğer uygun görürlerse, sığınmacıyla kişisel olarak görüşmeden (ifade almadan) dosyası üzerinde karar verebilecekler. Bu du-

Sonra: Kantonlar sığınmacıların dağıtımı konusunda anlaşacaklar, eğer bu mümkün olmazsa Federal Konsey dağıtım kriterlerini saptayacak, sığınmacılar bu kriterlere göre kantonlara dağıtılacak, prensip olarak aile birliği gözönüne alınacaktır.

5. Yurtdışı etmeden önce hapis.

Önce: Sığınma başvurusu kesin olarak reddedildikten sonra, kişi, Yabancılar Yerleşim ve Oturma Federal Kanunu kapsamı içindedir. Ancak oturma izni olmadığından, İsviçre'yi terketmesi için kendisine bir süre tanınır. Bu süre içinde ülkeyi terketmemesi halinde, polisin kendisini yakalayıp göndermesi her zaman mümkün veya kolay olmamaktadır.

Sonra: Bundan böyle, yabancılar ülkesine geri gönderilmesi veya yurtdışı edilmesi işleme konulacaksa ve eğer bu kişinin bu işlemden kaçıp kurtulması ihtimali varsa (eğer ve en azından polis böyle düşünüyorsa) 48 saat süreyle tutuklanabilir. Kendisi hakkında hiç bir suçlama olmasa bile adli makamdan alınacak emir ile tutukluluk hali 30 güne kadar uzatılabilir.

Yukarıda açıkladığımız bu değişiklikler halk oylamasında kolaylıkla geçmesine rağmen İsviçre kamuoyunda en çok tartışılan konulardan birisi oldu. Bu önemde bir tartışma 1984 yılında "Banka Sırrı" kanununun değiştirilmesi için yapılan halk oylaması sırasında olmuştu. Yasanın bu şekilde revize edilmesine tüm sol partiler, katolik ve protestan kiliseleri, sendikalar, dini ve insani (humaniter) kuruluşlar karşı çıktılar. İlticacılar adına çeşitli faaliyetlerde bulundular. Baştan saptadıkları %30'luk "hayır" hedefine ulaştılar.

Bütün olup bitenlerin sonucundan ve şimdiki uygulamalardan doğrudan etkilenen sığınmacıların bu kampanya sırasındaki sessizliği, kaderine razı oluşluğu, akıl ve mantık ölçülerini aştı. Bazı arkadaşların kamuoyunda duyulmayan açlık grevleri ve Fribourg'daki sokak tiyatrosu çalışmaları dışında üzerimizdeki ölü sessizliği, ilerici kişi ve kuruluşları bile hayretler içinde bıraktı. Tüm yabancıları ilgilendiren böyle bir konuda örgütsel ve ideolojik sorunlar mazeret sayılamayacağına göre bir açıklama yapabilmek gerçekten zor.

Ancak şurası açık ve kesin: İnsan hakları, demokrasi ve kazanılmış hakların korunması konularında topyekun bir duyarsızlık içindeyiz. Türkiye'de olduğu kadar Avrupa'da da bu durum bir avuç aydının sorunu olmaktan çıkarılıp en geniş halk kitlelerinin ortak mücadelesine dönüştürülmek zorundadır.

S.S./Fribourg
İsviçre

Türkiye'nin bazı şehirlerinde 1 Mayıs ile ilgili dağıtılan bildiri

YAŞASIN 1 MAYIS

Emekçiler..! Alınterini, yaratılmış her değerde damla damla billurlaştıran dostlar!.. İşçisi, köylüsü, aydınıyla yüreği, insanın insan gibi yaşayabileceği, insan emeğinin en yüce değer sayıldığı bir düzenden yana çarpan Türkiye Emekçi Halkları..! Ülkemiz 12 Eylül açık Faşizm koşullarında 7. yılını yaşıyor. Halktan yana, emekten ve emeğin hakkından yana olan tüm seslerin «zor»' un en akıl almaz yöntemleriyle boğmaya, susturulmaya, unutturulmaya çalışıldığı bir dönemdir **bu 7 yıl.** Sömürünün en yoğununu, baskı, işkence ve katliamların en yaygının yaşandığı ve alınterimizin **emperyalist tekellere** en düşük fiatlarla peşkeş çekildiği, yaşamın her alanında toplumsal değerlerin hızla alt-üst **edildiği ve bütün** bunlara «demokrasi» adı verildiği bir dönemdir bu.

Demokrasi: Tüm dünya emekçilerinin ortak bayramı olan 1 Mayıs'ların süngü zoruyla yasaklanmasımıdır? Demokrasi: «KANLI 1 MAYIS'ın», Maraş ve Çorum katliamlarının ve yüzlerce devrimci, demokart, yurtsever insanlarımızın katillerinin temize çıkarılması'mıdır.? Demokrasi: Darağaçları, kanlıpusular, işkencehaneler, zindanlar, işçilerin politik, ekonomik, demokratik (Grev hakkı, toplu iş sözleşmesi vs) haklarının gasp edilmesi, sarı sendikacılığın teşvik edilmesimidir.? Yoksa, ülkemizi «en ucuz emek cenneti» haline getirmiş olmakla öğünmek, işçilerimizin başına Y.H.K. öğrenci gençliğimizin başına Y.Ö.K. ve ülkemizi cezaevi haline getirip, Faşist baskı, kanun ve yasaklarıyla böbürlenmek'midir demokrasi? Değil elbet.., Faşist Cuntanın ve sivil örgütlenmesi olan Özal hükümetinin ağızlarına çiklet yaptıkları «Demokrasi»Faşit uygulamalara bir siper faşizmi demokrasiye geçiş çabaları olarak gösterilmesinin bir aracıdır sadece

Her geçen gün göstermişdirki, ordusuyla, parlamentosuyla ve tüm resmi - sivil faşist örgütlenmeleriyle Oligarşinin bize sunacağı, daha fazla sömürü ve daha fazla baskıdan başka bir şey olmayacaktır, Varsın saldırsınlar! Savaşları kabülümüzdür. Türkiye Emekçi halklarına karşı ilan ettikleri bu kıyasıya savaşta her türlü kara çalma ve provakasyon yöntemleriyle saldıran düşmana karşı, İlerici, yurtsever, devrimci, demokrat tüm halk güçlerinin göravi; Tüm anti-faşist, anti-emperyalist güçleri birleşik devrimci mücadeleye çekebilmek, devrimci-demokrasi mücadelesini gündemde ve canlı tutabilmektir.

Varsın 1 Mayıs'ları süngü zoruyla yasaklasınlar, Dünyadaki Emekçi kardeşlerimizle sevinç ve acılarımızı paylaştığımız ve bir kat daha bilinçlendiğimiz bayramlarımızı biz yine kutlarız. Varsın yasaklasınlar Kürt ulusunun dilini, kültürünü ve üzerindeki baskılara karşı çıkan birelşik devrimci mücadeleyi

Ancak unutmasınlarki: sınıflar tarihi kadar eski olan yasaklar varolmasına karşın zorbalar' hesap vermekten ve yokolmaktan kurtulamamış ve kurtulamayacaklardır. Ve bunun içindir ki 1 Mayıs'lar işçi sınıfının güldüğü, zorbaların korktuğu günlerdir Uluslaraası İşçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma ve eylem günü olan 1 Mayıs'lar Faşizmin tüm çabalarına rağmen engellenemiyecektir.

Emeğin hak ettiği onura sahip çıkabilmesi için, Sözün Halkal Kararın Halkal Yetkinin Halkal İktidarın Halkal Geçebilmesi için Demokratık Halk Devrimi için mücadele bayrağını yükseltelim

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ

YAŞASIN TÜRK ve KÜRT HALKININ ORTAK DEVRİMCİ MÜCADELESİ

1 MAYIS 1977 KATLİAMINI UNUTMADIK

DEVRİMCİ YOL
TARAFTARLARI

DİSK GECESİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

18 Haziran Perşembe günü Köln Sporthalle'de DİSK ve Türkiye'de Sendikal özgürlükler ile Dayanışma gecesi yapıldı. Geceye 8 bin civarında yurtsever-devrimci-demokrat katıldı. Gece hem Türkiye işçi sınıfı mücadele tarihinde önemli dönemeçlerden olan *15-16 Haziran'ın* yıldönümüne denk düşmesi ve hem de 12 Eylül sonrası ilk kez alabildiğince geniş bir çevrenin desteğini vermesiyle daha bir önem kazanıyordu. Geceye DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, DİSK ile ilk kez dayanışan DGB adına İlse Beuss ve EGB adına da Fritz Rath konuşmacı olarak katıldılar. Kültür bölümünü ise Muhabbet, Yarinistan gruplarıyla folklör gösterileri oluşturuyordu.

Geceye Devrimci İşçi olarak kalabalık bir şekilde katıldık. Bunun nedenlerine geçmeden önce gece sırasındaki bazı olayları aktarmakta yarar görmekteyiz. Daha önce gece komitesiyle kitle örgütleri arasında yapılan toplantılarda gece sırasında slogan söylenmesi ve pankart taşınması kararlaştırılmış olduğu halde, bu karara gece komitesi uymak istemedi. Biz Devrimci İşçi olarak, Baştürk'ün konuşması sırasında "Faşizme karşı omuz omuza" sloganını attık. Slogan, salonda güçlü bir destek buldu. Daha sonra, "Üreten biziz-yöneten de biz olacağız" sloganını söyledik ve bu sloganın yazılı olduğu pankartı salonun duvarına astık. Yine salona, "Söz halka, *yetki halka, karar halka, iktidar halka*" yazılı pankartı astık. Sloganlarımızın salonda yankı yapması üzerine DGB temsilcisi olarak söz alan Mete Atsu adındaki kişi, mikrofona gelip yasakçılık yapmak istedi. Slogan söylemenin, pankart asmanın yasak olduğunu anlattı. Protestolarla karşılaşınca tehditkar ifadeler kullanmaya başladı, güvenlik kuvvetlerinin müdahalesinden söz etti. Sonra da konuşmasını bitirdi. Biz bu yasağı tanımayıp slogan söylemeye devam ettik. Davranışımız tamamen doğruydu ve yerindeydi. Çünkü, bütün kitle örgütlerinin aktif desteğiyle gerçekleşen bu gece apolitik bir kültür gecesi ya da bir gelir getirici faaliyet olmayıp, DİSK le ve sendikal özgürlüklerle dayanışma gecesiydi. Böyle bir gecede işçi sınıfının devrimci-demokratik taleplerini içeren sloganların söylenmesi hem doğal, hem de zorunluluktu.

DGB temsilcisi sıfatıyla konuşan Mete Aksu adındaki kişi, devrimci sloganlarımızdan niçin rahatsız oldu acaba? Yoksa FİDEF'lilerin atacak sloganları olmayışından mı? Gerçekten de FİDEF'liler, bu gecede dürüst davranmış olsalardı, "işçiler elele Türk-İş'te" sloganını atarlardı. Her yerde savundukları bu görüşü DİSK gecesinde söylemeleri halinde gülünç duruma düşecekler ve "müslüman mahallesinde salyangoz satmış" olacaklardı. Mete Atsu adındaki şahsiyet herhalde bu nedenle bizim slogan söylememize yasak koymaya kalkışıyordu. Bu tutuma DİSK'i yaşatmayı savunan, bu nedenle de TKP'lilerle mücadele içinde olan bazı DİSK yönetici ve temsilcilerinin ortak olması düşündürücüdür.

Konuyu biraz daha açarsak: Geceden yaklaşık üç hafta önce tertip komitesi yurtdışındaki kitle örgütleri temsilcilerini toplantıya çağırmış ve desteklerini istemişti. Kitle örgütleri ile yapılan toplantılarda "Gecenin anlamı" üzerinde değil daha çok anlamını ifade edebilecek araçların yaratılması üzerinde duruldu. Zira Türkiye Sendikal Özgürlükler mücadelesinin desteklenip, *desteklenmemesi değil; nasıl* bir dayanışma ile en olumlu sonuca ulaşılabileceği idi sorun; Türkiye İşçi Sınıfının devrimci sendikal mücadelesinin ve araçlarının yaratılma mücadelesinin yurtdışı kitle örgütlenmeleri tarafından gerçekliğine, anlamına uygun desteklenmesi idi.

Sorun; 12 Eylül Faşist müdahalesi ile zaten sınırlı olan haklarını, konumlarını hemen tümüyle kaybeden işçi sınıfının yeniden hak arama mücadelesinin yükseltilmesinde bizlere düşen görevlerin layıkıyla *yerine getirilmesi idi.*

İşte böyle bir anlamın içinde geceye ilişkin görevlerin kotarılması ve kitle örgütlerinin desteğini vermesi *tartışma konusu bile olmadı.* Böylesi bir olumlu ortamda başlayan gece çalışmaları aynı olumlulukta sonuçlar yaratabildi mi? Ya da gece gerçekten anlamına uygun bir şekilde yapılabildi mi? sorusuna çeşitli cevaplar vermek mümkün. Ancak gecenin *yetersizliği* konusunda hemen her katkıda bulunanın *ortak bir yargıyı paylaştığını* söyleyebiliriz. Peki neden böyle oldu sorusuna yanıtımız esas olarak, devrimci güçlerin böylesi bir alanı şimdiye değin gerektirdiğince dolduramamış olmalarıdır. Almanya'da yaşayan yabancılar ve onların devrimci-demokratik örgütlenmeleri "atama 'ile görevlendirilen bir DGB yabancı işçiler temsilcilerine sahip olmanın sorunlarını nasıl aşacaklarını düşünmek ve atamayla değil kendilerince, iradeleriyle oluşturacakları bir organı yaratmanın yollarını bulmak zorundadırlar! Zira Türkiye işçi sınıfının, Türkiye Halklarının (ve tabii ki DİSK'in) dayanağı esas olarak buradaki Türkiye'li işçiler, öğrenciler, gençlerdir.

Dün nasıl Türkiye İşçi Sınıfı devrimci demokratik sendikal seçeneklerini yaratıp yaşattılar ise bugünde aynı mücadele azmiyle ve hatta geçmiştekinden daha güçlü devrimci-demokratik mücadele araçlarını yaratacaktır. Ve mücadelede asıl olan "O" dur. Halktır. DGB ve benzeri örgütlenmeler ile buradaki Türkiye'li işçilerin, gençlerin, yurtseverlerin bağımsız ve özgür bir Türkiye mücadelesindeki yeri tartışılmayacak bir açıklığa sahiptir. Böylesi açık bir gerçekliğe rağmen-tertip komitesi- Gece örgütlendirmesinin son birkaç gününde meydana gelen gelişmelerin ve gecede DGB memuru bay Mete Atsu'nun provakatif davranışlarının gerekçelerini izah etmelidir. Daha önceki konuşmaların aksine, Mete Atsu, kitle örgütlerinin stand açamayacakları, bildiri dağıtmayacakları vb. konularda "kendilerine" güvence verildiği yalanını, kimlere neye dayanarak açıklamıştır. DİSK temsilcisi ve yöneticisi sıfatını kullanan bazı kişiler bu durumu açıklamak zorunda değiller midir?

İlk kez geceden bir kaç gün önce Ford'da yapılan bir toplantıda kimi sendika ve işçi temsilcilerinden, kimileri ise bazı Kneipe'lerin temsilcilerinden oluşturduğu gece *görevlilerine* daha sonra ise gecede yaptığı açıklamanın "kendi önemli şahsiyetlerinin" dışında dayanakları varsa açıklamalıdır. Çünkü toplantılarda tam tersi kararlaştırılmış; stand, bildiri vb. konularda tam bir mutabakat sağlanmıştı. Ayrıca tertip komitesi kitle örgütleri temsilcilerinden "DİSK ve Sendikal mücadele " ile ilgili pankartlar istemişti. Yine gece düzeniyle ilgili görevlilerden, sloganların tesbitine kadar birliktelik sağlanmışken son anda ortaya çıkan "önemli şahsiyet ya da şahsiyetler" büyük bir gayretle geceyi sabote etmeye çalışmışlardır.

Ayrılıkları ya da ayrılıkları noktasında yorum yapmak istememekle birlikte bir başka gayretkeşliğe de dikkat çekmek gerek. Daha önceleri buralarda bir kaç kez DİSK ile dayanışma geceleri yapan *şimdilerde* ise "İşçiler elele Türk-İş'e" sloganını atan çevrelerin başta TKP'lilerin *bu gecenin de "örgütleyicileri"* olma gayretkeşliğidir bu. Politikasının odağına faydacılığı oturtan bu çevreler artık kanıksadığımız yöntemleriyle sahnedeydiler yine. Neye nasıl devam edeceklerine kedileri karar verecekler elbette. Ancak Hamm'da yapılan *"Türkeş'i protesto" miting* ve yürüyüşü için kendileri gibi sadece miting yapıp dağılmadıkları ve yürüyüşüde gerçekleştirdikleri için DGB Hamm şubesi ve DEVRİMCİ İŞÇİ taraftarlarına "kafalarını gözlerini yardırmaya meraklı bir grup başıbozuk" diyebilen böylesi önemli bir *şahsiyet ile Mete Atsu* ile birliktelik lerinin sadece "Faşizme geçit verip vermemekte " sınırlı olup olmadığını izah etmelerinin yararlı olacağına inanıyoruz.

Sonuç olarak; Türkiye'de sendikal özgürlükler ve DİSK'le dayanışma bağlamında önemli sayılabilecek bir adım, bir olanak gereğince değerlendirilememiş oldu. Baştan da belirttiğimiz gibi bunun asıl nedeni devrimci güçlerin yetersizliğidir. Bu vesileyle birkez daha gördük ki devrimciler, yurtdışında, gerek Türkiye Halklarıyla dayanışma görevlerinde ve gerekse yurtdışı özgüllüğünde, devrimci-demokratik bir mücadeleyi örgütlemede başarıları oranında yaşama, mücadeleye gerçek anlamını verecklerdir. Ve bu gerçeklikte emekçi halklarımıza yanlışı sunanların, (örneğin AET emperyalizmini Türkiye halklarına onaylatmaya çalışanlar, NATO'da kalmayı savunanlar) sosyal reformizmin, revizyonizmin, oportünizmin yeri olmayacaktır. Bu gerçeklik Türkiye Halklarının devrimci-demokratik seçeneklerinin gerçekliğidir.

SÖZ-YETKİ-KARAR-İKTİDAR HALKA

ZAFER EMEKÇİ HALKLARIMIZIN OLACAKTIR!

Ruhr Bölgesi Devrimci İşçi

BREMEN
Anti-Faşist Eylem Haftası

Tüm Almanya'da olduğu gibi Bremen'de de yabancı düşmanı neonazilerin zaman zaman saldırıları gündeme gelmektedir.25 Ocak genel seçimlerinden sonra neonazi parti ve kuruluşlar (Liste D,FAP,DİE,Republikaner) Bremen'i pilot bölge seçmiş bulunmaktadırlar.Burada yabancı düşmanlığını körükleyici yoğun bir kampanya başlatmış durumdalar. *Her gün posta ile bildiri, broşür* dağıtmakta ve yaygın bir afişleme yapmaktadırlar.Ayrıca zaman *zaman ya*bancılara karşı fiili saldırıları gündeme gelmektedir.

Peki bütün bunlar olurken, yani neo-faşist saldırılar artarken anti-faşistler ne yapmaktadır?

Önce belirtmek lazımdır ki,antifaşistler bu gelişmelere karşı yeterince duyarlı değiller ve her hangi bir çabayı gündeme getirmemektedirler. Tavır alışlar salt zaman zaman başgösteren tepkilerden ileri gitmemektedir.Kısacası faşistlerin yürüyüş ve toplantı *haberi alındıktan sonra* birşeyler yapma istemlerinin artması bu eylemlerin bitmesinden sonra ise yine bir durağanlık döneminin yaşanması şeklinde gelişmektedir.

İşte yine 11.7.1987 tarihinde faşist FAP'nin yürüyüş yapacağı haberi alındıktan sonra antifaşist çevrelerde ne yapılacagı sorusu gündeme geldi. *Ne yapılacağı tartışmasına* geniş antifaşist kesimlerin katıldığı dahi söylenemez.Yapılan toplantıya katılan gruplar ne yapacaklarını bilmez durumdaydılar.Kimileri karşı bir yürüyüş yapmayı önerirken,kimileri ise faşistleri engellemek lazım diyorlardı.

Bu noktada ise biz Devrimci İşçi taraftarları kimi alman solcularına yanlış tavır takındıklarını hatırlattıktan sonra yabancılar üzerinde yo*ğunlaşan ırkçılığa* ve neofaşist saldırılara karşı bir eylem haftası yapılması gerektiğini önerdik.

Bunun üzerine 10.7.1987 tarihinde *yapılan eğlencede Uruguay* ile ilgili film gösterilirken saz çalınıp türküler söylendi,faşistlerin saldırıları protesto edildi.Daha sonra geniş afişleme ve bildiri dağıtıldı.Aynı zamanda bir yazılama eylemide gerçekleştirildi. Daha sonra 11.7.1987 tarihinde yaklaşık 300 kişinin katıldığı yabancı düşmanlığını ve faşist saldırıları protesto yürüyüşü yapıldı.Yürüyüş alman faşistlerinin yoğun olduğu Walle'den başladı,şehir merkezine ilerledi.Şehir merkezinde Devrimci İşçi taraftarı bir arkadaş çevredekileri yürüyüşe katılmaya davet eden konuşmalar yaptı.Daha sonra yürüyüşçüler yabancılar polisi *önünde gösterilerini devam* ettirdiler.Burada özellikle ilticacılar olmak üzere tüm yabacılar üzerindeki baskılar dile getirildi.Yürüyüş korteji daha sonra Türkiye'lilerin yoğun olarak oturduğu Steintor semtine doğru ilerledi.Yürüyüş FAP başkanının evinin önünde yapılan konuşmalardan sonra son buldu. Bu eylemden dersler çıkarılarak ayın 17'sinde yapılacak yürüyüşün propaganda faaliyetlerine başlandı.

17.7.1987 tarihi FAP başkanının ormanda 1983'te atış talimleri yaparkenbir kadını öldürmüş olması nedeni ile mahkemeye çıkarılacağı tarihtir.Nitekim Bremen mahkemesi FAP başkanı Prisenau'yu suçsuz buldu.Mahkeme olayın "kasten cinayet" olmadığından (!) dolayı FAP başkanına 6 ay ceza verdi.Ancak verilen bu gülünç cezada para cezasına çevrildi. Bremen mahkemesi *verdigi bu karar* ile faşistlere ne denli destek verdiğini bir kez daha kanıtladı.Yabancılara *saldırıların günlük* arttığı Bremen'de bu karar yargının taraf tuttuğunu bir kez daha kanıtladı.

Kararın verildiği gün mahkemenin önünde ikiyüz kişilik bir grup bu kararı protesto etti.Fakat polisin gösteri yapan antifaşistlere saldırısı sonucu olaylar çıktı.4 gösterici *tutuklandı*, her iki taraftada yaralananlar oldu. Tutuklanan bir arkadaşımız ellerine kelepçe takıldıktan sonra *herkesin ö*nünde polis tarafından dövüldü.Tutuklanan türk ve alman arkadaşlar hakkında dava açıldı.Devletin ve polisin bu tavrına karşı tüm antifaşistleri *bir kere* daha tavır almaya çağırıyoruz.

-YAŞASIN TÜM ANTİFAŞİST GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ

Karaduman Protesto Edildi

Evren-Özal faşist iktidarının meclis başkanı Necmettin Karaduman 18 Haziran'da Bremen Senatosu'nun davetlisi olarak Bremen şehrine geldi. Bremen Senatosu'nun vermiş olduğu nezaket yemeğine N. Karaduman ve Konsolosluk görevlileri dışında Silah fabrikasından yetkililer de katıldı.

Emeryalizmin, özelde Alman emperyalizminin şu son dönemdeki krizi bilinmektedir. Alman emperyalizminin içinde bulunduğu bu kriz nisbi bir biçimde bile olsa atlatılmasının bir yöntemi de bizim gibi ülkelere yönelik silah satışıdır.

Bremen şehrinde iki tane silah fabrikası bulunmaktadır. Bremen senatosunun N. Karaduman'a yapmış olduğu davetin içeriği ise; Bremen'deki silah fabrikalarından Türkiye'ye silah satımı konusunda pazarlıklar yapıp anlaşmaya varmaktı.

Bizlerde o gün F.Almanya'da özgür Bremen diye bilinen ve aynı zamanda Sosyal-Demokrat bir yapıya sahip olan Bremen Senatosu'nun özelde çağrıyı yapan Senatonun Sosyal-Demokrat senatörü Enrisol'ün bu davetini kınamak gerekse de özellikle şu dönemde Türkiye'de "*Demokrasiye dönüyoruz* "demogojileri altında sergilenen olayları ve T. Kürdistan'ındaki Kürt halkı üzerinde yoğunlaştırılan baskı ve terörü Bremen halkına anlatabilmek amacıyla bir protesto eylemi düzenledik.

Yemeğin verileceği Filet restaurantın girişine "Bremen Senatosu Türk faşizmi ile elele" ibareli bir pankart asılarak bildiriler dağıtıldı ve plakatlar sergilendi. Gerekli hazırlıkları tamamlayamamızdan dolayı, Devrimci İşçi, TDKP taraftarları, heviya gel taraftarları, DHB taraftarları, Partizan taraftarları'nın katılımıyla yaptığımız bu protesto çevrede ilgi uyandırdı.

"Kahrolsun Faşizm, Faşizme karşı omuz omuza, Faşist cunta Kürdistandan defol, İnsanlık onuru işkenceyi yenecek, Zindanlar boşalsın, Genel Af" vb. türden sloganlar atılıp çeşitli marşlar söylenince nezaket yemeği büyük ölçüde huzursuz bir biçimde geçti.

Bremen
Devrimci İşçi

LUDWIGSHAFEN Yabancılar Meclisi ve Bizler

Birkaç aydan beri Ludwigshafen'de Auslanderbeirat (yabancılar meclisi) tartışmaları başlamış durumda. Auslanderbeirat olayını hepimiz yeterince duyduk veya bazı arkadaşlar bu olayın içinde.

Çok açık ve net gözükse de karışık bir olay.

Bilindiği gibi Auslanderbeirat'lar ya şehir idaresinin direk atamalarıyla yahut da yabancıların bizzat kendi adaylarını seçmesiyle oluşturulur. Bunlardan en olumlusu elbette yabancıların irade ve güvenlerini alarak seçimle olanı. Böylesi bir çalışma içerisinde tecrübelerimizin olmayışı nedeniyle şimdiden işin politik detayını saptamakta güç oluyor. Yine de gördüğümüz kadarıyla politik gelişmeleri kısaca anlatmaya çalışacağız.

Ludwigshafen'de yürüyen bu tarışma platformu şehir belediyesine ait yabancılar koordinesi tarafından sunulan tüzükle başladı. Yapılan tüzük tartışmalarına alman ve diğer yabancı dernek temsilcileri katılmaktadır. Şimdilik toplantıların öncülüğünü yapan genç sosyalistler (JUSO). Şehir idare heyetinde söz sahibi bunlar. Bundan dolayı bu tartışmalarda etkin olmak, sosyalist bir liste yaparak işin başını çekmek istiyorlar. Kendi politik görüşleri doğrultusunda şimdiden çuval altında tokmak ucu gösteriyorlar." Auslanderbeirat'a aşırı türk solu(komünistler) ve aşırı türk sağı(faşistler) seçilemezler". Genç sosyalistler özellikle aşırı sol diye nitelendirdikleri hiç bir grubu görmek istemediklerini belirttiler. Ama bunların hepsi henüz tartışılıyor durumda; tamamlanmış değil. Bu tartışmalara politikaları gereği Alman Sendikalar Birliği (DGB)'de kısmen katılmaktadır. Yapacağı toplantılarla düşüncelerini ileride netleştirecekler. Bizler, böylesi bir tartışma platformunu veya bu tüzük tartışmasını bu konuda alınacak kararları, ne juso'ların ne de diğer alman kuruluşlarının alacağı kararla bağlanmasını istemiyoruz. Bizzat yabancı dernek ve kuruluşların ve diğer yabancıların duyarlılığının sağlanmasıyla daha olumlu bir yapıya sıçrayacağı düşüncesindeyiz. Bilindiği gibi her şehirde sosyal mafyalar var (insanlarla ilişkileri olmayan Türkiye'li ve diğer ülkelerden gelen burada resmi işlerde çalışanlar). Auslanderbeirat tartışmasının bu çevrelerce de tartışıldığı açık bir şey. Meydanı bunlara bırakmamak gerekiyor.

Ludwigshafen'de 6 bin Türkiye'li yaşamaktadır. Bunlardan 4 bini camiler ve gerici kuruluşlarla az çok ilişkileri var. Diğer 2 bini örgütsüz çok az bir kesim demokratik kuruluşlarda veya bir takım sosyal kuruluşlarla ilişkileri var. Karşımıza ilginç bir tablo çıkıyor. 4 bin insana nasıl gideceğiz sorunu var.(elbette camilere giderek, namaz kılarak onları örgütleme diye bir sorunumuz yok). Bu insanları duyarlı hale getirmenin mutlaka diğer yolları var. Bu politik bir olaydır yabancılar açsından da.

Hayatın bize dayattığı bu günkü bir görev. Auslanderbeirat yabancıların seçme ve seçilme hakkını elde etmesi yolunda sadece bir köprüdür, politik bir kazanımdır. İki yıl içerisinde sonuçlanacak gibi gözüken bu tartışmaların yabancıların sözü, yetkisi, kararı olmadan sonuçlanamayacağını bilen bizler, bu yöndeki çalışmalarımızı yoğunlaştırmalıyız.

Ludwigshafen-DEVRİMCİ İŞÇİ

HAMBURG'DA IRKÇI BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ

Her geçen gün hızla tırmanan yabancı düşmanlığı artık işyerlerinde de etkisini çarpıcı bir şekilde göstermeye başlamıştır. Yaşadığımız eyalet Hamburg'da Türk ve Kürt işçilerine karşı işyeri yönetimleri tarafından gündeme getirilen bu türden uygulamalar hemen hemen olağanlık kazanmıştır.

İşte bu fiili duruma canlı bir örnek; Hamburg şehrinde Altona hastanesinde 15 yıldan beri çalışan Türkiye'li işçi Mehmet Şahin 6 Nisan 1987 tarihinde "gerekçesiz" işten çıkarılmıştır. Hastane yönetiminin bu kararı tabi ki, gerekçesiz değildir: Mehmet Şahin'in bir yabancı olarak hakkını aramış olması, onun işten çıkarılması için yeterli gerekçe sayılmıştır.

Mehmet Şahin bu olay üzerine yeniden işe alınmak için hastane yönetimine karşı dava açıyor ve mahkemeyi kazanıyor. Hastane yönetimi bu karara itiraz ediyor ve bu defa davayı kaybeden Mehmet Şahin oluyor. Hakkını aramaya ısrarlı olan Mehmet Şahin bu defa yeni bir dava açarak mahkeme kararına itiraz etmeyi düşünüyor.

ALTONA HASTANESINDE NELER OLUYOR?

Altona hastanesindeki Türkiye'li işçilerin tarihi 1971'lere uzanıyor. İlk defa o yıllarda 40'a yakın Türkiye'li burada işe başlamış.1980'lere kadar işçilerin hastanę yönetimi ile hemen hemen bir sorunları olmamış. Fakat bu durum 1980 sonrası devlet eliyle körüklenen yabancı düşmanı politikaların gelişimine paralel bir şekilde hızla değişmiş. Bu tarihe kadar işçi başı olarak çalışan yabancılar yeniden işçi statüsüne getirilmişler ve yine ilk defa bu tarihten itibaren yöneticiler yabancı işçileri dövme metodunu da kullanarak sindirmeye yönelmişler. Bu aşağılayıcı hareketler yetmiyormuş gibi, yabancı işçilere mesai konusundada farklı muamele yapılmış."Yabancı oldukları için fazla mesai yapabilirler diye"mesai yaptırılan işçilerin ücretleri ödenmemeye başlanmış.Bu insanlık dışı uygulamalara karşı bir şeyler yapmak isteyen işçiler önce işçi temsilciliğine ve ÖTV sendikası temsilciliğine başvurmuşlar. Fakat bu kurumlar sorunları hasıraltı etmeye çalışmış ve işçilere hiç bir destek vermemişlerdir.

Alman işçileri yabancı işçileri desteklemiş, dayanışmalarını bir çok vesilede göstermişlerdir.İmza kampanyaları düzenlenmiş ve sonuçları gerekli yerlere ulaştırılmıştır. Bu eylemlerde Mehmet Şahin önemli bir işlev görmüştür.Ve işyeri yönetimi diğer işçilere gözdağı vermek amacı ile Mehmet Şahin'i kurban seçmiş ve işten çıkarmıştır...

BU GELİŞMELER KARŞISINDA BİZLER NE YAPTIK?

Bu gelişmelerden sonra bizler içerisinde Mehmet Şahin'in ,avukatının ve Yeşillerin de olduğu bir Dayanışma Komitesi oluşturduk.Komitenin toplantılarında bir bildiri çıkarma,bir basın toplantısı yapma ve hastanenin önünde bir miting kararı alındı.Şu ana kadar bildiriyi çıkardık ve geniş dağıtımını örgütledik. Bildiride olay kamuoyuna uygun bir dille anlatıldıktan sonra devletin resmi yabancı düşmanlığı politikalarını kınadık ve şu mesaja yer verdik:"Bu böyle devam etmez,etmemelidir.Bizler tüm bu haksızlıklara karşı ortak mücadele ettiğimiz anda güçlü olacağız.Ve işte o an Mehmet Şahin'e ve binlercesine karşı yapılan haksızlıklara karşı sesimizi duyuracağız!"

Bizler bu ve benzeri faaliyetleri demokratik kitlesel faaliyetin birer parçası olarak ele alıyor ve kitlesel bir Devrimci İşçi'ye böyle ulaşılabileceğini düşünüyoruz.

Hamburg Devrimci İşçi

Hildesheim'de İlticacılar Komitesi Kuruldu

Uzun süre yapılan çalışmalar sonucu, Hildesheim ve çevresinde güç şartlar altındada olsa bir ilticacılar komitesi oluşturduk.

İlk zamanlarda komite olarak Türkiye'li ve diğer geri bıraktırılmış ülkelerden savaş, açlık, kıtlık v.s. nedenlerinden dolayı ülkesini terk ederek Almanya'ya gelmiş bir çok ilticacı arkadaşla ilişkiye geçerek bunları bir araya toplamaya çalıştık.

1986 yılı sonunda açtığmız Dernek binası içerisinde dil kursları, folklör, tiyatro v.b. kültürel çalışmaların yanısıra Avukat v.s. sorunlarının çözümü için çaba harcadık.

İlk olarak 7.6.1987 tarihinde çevremizde bulunan ilticacı yezidilerin yabancılar polisine ani olarak çağrılmasını yaklaşık olarak 40 Türkiye'li - Alman antifaşistinin oluşturduğu bir grupla yabancılar polisini işgal ettik. Bu eylemimiz yaklaşık olarak 2 saat devam etti.

Bu kısa bir zaman içerisinde yabancılar polisinin bulunduğu binanın bütün camlarına ilticacıların yurtdışı edilmesini protesto eden yazılar yazıldı. Burada İlticacıların yurtdışı edilmesinin bu insanları tekrar baskının, işkencenin, hapishaneye atılmanın kısacası bu kişilerin ölümün kucağına atıldığını belirten konuşmalar yapıldı.

Şehir merkezinde yapılan bir yürüyüşle eylemimize devam ettik daha sonra nüfus sayım bürosuna (erhebungstelle) gidilerek burada nüfus sayımını boykot eden, nüfus sayımının, egemen güçlerin bizler üzerinde daha fazla bilgi sahibi olmasına, ilerde bunların bir baskı aracı olarak bizlerin aleyhine kullanılmasından başka bir işe yaramadığını belirten konuşma yaparak eylemimizi sona erdirdik. Bu tür çalışmaların bundan sonrada devam edeceğini belirterek mücadelenizde başarılar dileriz.

Hildesheim ve çevresi İlticacılar Komitesi

YABANCI DÜŞMANLIĞI PROTESTO EDİLDİ

Almanya'da baş gösteren yabancı düşmanlığı son günlerde kendisini en somut ve açık şekilde şehrimiz Wuppertal'da gösterdi. Geçen Mayıs ayı özellikle yabancıların oturduğu evlerin yakılması, gençlik buluşma yerinin yakılması, ve bu yakılmalar sonucu üç Yunanlı emekçinin ölümü, bir sürü diğer emekçilerin yaralanmaları, evsiz barksız kalmalarıyla sonuçlandı. Bu olaylardan sonra çeşitli anti faşist örgütler, partiler ve tek tek bireyler bir araya gelip yabancı düşmanlığını lanetlemek kınamak üzere ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı bir yürüyüş düzenlediler. Bizlerde baştan sonuna kadar eylemle ilgili tartışmalara katılıp görüşlerimizi açıklayıp, yürüyüşle ilgili üzerimize düşen görevleri alıp, çalışmaya koyulduk. Yürüyüş 30.6.87 cumartesi günü saat 11'de Wuppertal'da çarşıda başlayıp, yanan evin önünde bitti. Yürüyüşe katılan kitle sayısı 800 civarında idi. Yürüyüşe Almanlar, Türk ve Yunanlı emekçiler katıldı. Yürüyüş boyunca Almanca, Yunanca ve Türkçe konuşmalar yapıp, yabancı düşmanlığının nedenleri, yabancı düşmanlığını körükleyenlerin kimler olduğu, artan yabancı düşmanlığı karşısında korunmanın nasıl sağlanacağı (Yabancılar kendi korunmalarının devletin polisinden , hükümetler ve partilerden beklememeleri gerektiğini, kendi korunmalarını Hamburg ve Hagen'de olduğu gibi tüm ilericilerle birlikte almaları gerektiği, yol boyunca, miting bitimine kadar anlatıldı. Eylem sonunda Alman polisinin yine taraflı yüzü yürüyüşe katılan kitle tarafından bir kez daha görüldü. Görüldü çünkü yürüyüşe katılan kitlenin ve bir arkadaşın özellikle resmini çeken biri polis tarafından korunup, çekilen resimlerin negatifleri bize verilmediği gibi, polis denetiminde oradan uzaklaştırıldı.

Yürüyüşe havanın çok yağmurlu olması nedeniyle istenen kitle katılımına ulaşılmadı. Bu eylem buralarda yerel basınada yansıdı.

Ayrıca yine 16.6.87 günü NPD'ye karşı tüm ilerici Alman ve Türkiye'lilerin katıldığı (katılım 300 civarında idi) bir yürüyüş düzenlendi. Eyleme katılanlar NPD'nin buluştukları parti binasının önüne gelip burada yabancı düşmanlığını yeren sloganlar atıp, yabancı düşmanlığı ile ilgili afişlerin bulunduğu duvar afişleri yırtıldı. İki saat kadar orada beklendi. WDR 3 ve yerel basın olayları görüntülediler. Özellikle bir gün sonra o yürüyüşle ilgili görüntüler WDR 3'da yayınlandı.

Yürüyüş esnasında ortaya çıkan çatışmalar sonucu iki Alman arkadaş tutuklandı. Çünkü polis arkadaşlara kasdi silah çekti. Onlarda kendilerini korudular. Ama yeşillerin ve DKP'lilerin araya girmesi sonucu iki arkadaş yine serbest bırakıldılar. Kitleler halinde gece saat 9'da çarşıda yürüyüşle birlikte yabancıların oturduğu bir semte kadar yüründü. Yürüyüş boyunca yabancı düşmanlığını yeren sloganlar atıldı. Yürüyüş ve kitlenin azmi ve kitlenin tutuklanmalara karşı tavrı çok olumluydu. Bundan sonra yabancı düşmanlığına karşı bu tür eylemler devam edecek.

ANADİL VE KÜLTÜR EĞİTİMİ

En kısa tanımıyla dil, insanların duyduklarını ve düşündüklerini anlatmak için kullandıkları söz dizgesidir. Yani dil insanlara özgü bir kavramdır. Her ihtiyaç kendini ifade etmek için bir organ, bir araç yaratır. Düşünce ve düşüncenin kendini ifade etme ihtiyacı da "dil" organını yaratmıştır.

İki insan, aynı nesneye baktığı yada dokunduğu ya da aynı nağmeyi işittikleri zaman belli duyumsal imgeler oluştururlar. Üretimde, toplumsal yaşamda ve ev yaşamında işbirliği yapmak için, insanlar, görmüş oldukları ya da işitmiş oldukları şeyleri birbirlerine haber vermek, izlenimlerini paylaşmak ve çeşitli bilgileri derlemek ve iletmek zorundadırlar.

Duyumlar ve onlara dayanan göresel imgeler, çevre konusunda belli miktarda bilgi içerirler. Ama, duyumları bir kafadan "çıkarıp" bir başkasının kafasının içine sokarak, başkalarına geçiremeyiz. Öyleyse, bilgi, insan toplumunda nasıl iletilmektedir? İnsanların, bilgi toparlayıcı araç olarak sahip bulundukları nedir? Bu, dildir. Dil, bilgiyi iletme ve biriktirme aracıdır.

İnsana özgü bir olgu olan konuşma, insan toplumunun gerçekleşmesiyle başlamıştır. Nasıl insan toplumunun dışında bir insan düşüncesi oluşamazsa, insan düşüncesinin dışında da insan dili olamaz.

Dil, düşüncenin özdeksel yapısıdır ve sözcüklerle varlaşır. Dilsiz hiçbir düşünce varolmaz ve yaşayamaz. En gelişmiş hayvan *bile ölürken* çocuğuna bilgi bırakmazken, insanoğlu ölürken kendisinden sonra gelenlere yirmi milyon yıllık bir bilgi birikiminden büyük kesitler bırakarak ölür.

DİLİN TARİHSEL GELİŞİMİ, KONUM VE DAĞILIMI

Dil, toplumsal bir olgudur ve varolan pratik bilinçtir. Bilinçle birlikte varolmuş ve onunla birlikte etkileşerek gelişmiştir. İnsanların bireysel değerleri, dilleri aracılığıyla gittikçe toplumsallaşmıştır.

En gelişmiş bir hayvan bile dilini kullanamadığından başka bir hayvanı eğitemez. Başkalarını eğitebilen ancak insandır. Bu yüzdendir ki insan, dünyaya açılan ilk canlıdır. Başlangıçta *insanların küçük, kapalı top*lumlar halinde yaşamaları yüzünden birbirinden bağımsız olarak gelişen küçük grup dilleri, toplumlar büyüdükçe gelişerek ortak diller haline gelmiştir.

Dil, bireysel düşünceyi yansıtıcı bir organ olduğu kadar, toplumsal bilinci ifade eden, kalıcılığını sağlayan bir araçtır. İnsan toplulukları ulusal sürece eriştiklerinde ise ulus dilinin ortaya çıktığı görülüyor. Yalnız küçük bir ayrıntıyı gözden kaçırmamalı. Toplumların birleşmesi olayı büyük dil grubu olgusu yaratırken, en büyük, en etkin topluluğun dilde uluslaşmada ulus dili haline geldiği gerçeği kabul edilmelidir. Ancak ulusların ilişkileri her zaman iyi gitmiyor. Büyük ve güçlü ulus, diğerleri üzerinde baskı ve egemenlik kuruyor. Bu egemenliğin somuta yansıyan sonucu da dilini kabul ettirmeye çalışmak şeklinde kendini gösteriyor. Bir başka deyişle egemen ulusun dili resmi dil olma niteleiğini kazanıyor. (Biraz sonra bu konuya yeniden döneceğiz.)

KÜLTÜR (EKİN)

*Kültür, konuşma dilinde: bir toplu*mun duyuş, düşünüş ve yaşam birliğini sağlayan değerlerin tümü olarak tanımlanır. Bu tanım, toplumun dil, düşünüş, gelenek, görenek, sanat değerleri birliğinin tümünü kapsar. Yani o topluma ilişkin bilgiler anlamında, kısaca "bilgi" anlamında anlaşılır. O yüzdendir ki bir kişiye kültürlü demekle biligili demek eşanlamdır.

Bir tanıma göre "*İnsan, alet yapan hayvandır*" Hayvan aletsiz yaşayabildiği halde insan aletsiz yaşayamaz.

ması olayıdır. Belli bir amaç doğrultusunda insan doğayı kullanır, değiştirir. Doğayı değiştirmesi demek, insanın üretmesi demektir. İnsan doğayı üretirken kendisini de üretir. Kültür, bütün bu üretimin toplamıdırki, ilkel doğanın karşısına yepyeni, insansal bir doğa koyar. Pek çok bilimsel buluş, insanların üretim faaliyetleri sürecinde beliren ihtiyaçlarına uygun olarak halk kitleleri tarafından ortaya konmuştur. Ne var ki sınıflı toplumun varolmasıyla kafa ve kol emekleri birbirinden ayrılmış ve kültür, varlıklı sınıfların bir ayrıcalığı haline gelmiştir. Bu ayrıcalık, geniş halk yığınlarının kültürel faaliyete katılmalarını sınırlandırmıştır. Oysa kültür servetinin anası doğaysa babası emektir. Çalışan halkın ürettiği her değerin kültürel yapılanmaya katkısı olmuştur. Dolayısıyla kültür doğrudan doğruya halkın yarattığı varlık ve benliktir.

DİL-KÜLTÜR BAĞLANTISI

Kültür deyiminin kapsadığı geniş kavrama baktığımızda, kol gücünün ürettiği maddi kültür varlıkları yanında *sanat edebiyat, müzik gibi manevi* kültür varlıklarını da içerdiğini görüyoruz.

İnsan toplumu varoluşundan bu yana birçok kültürel değer günümüze kadar gelmişse bunu bugüne taşıyan tek araç "dil" dir. Tarih boyunca dil kültürü, kültür de dili geliştirmiştir.

İnsanlar günlük ihtiyaçlarının ortaya koyduğu doğal dillerin yanında simgesel diller de yaratmak zorunda kalmışlardır. Yazı ve matematik dili bunlardandır. İşte bu dil tarihi yaratmış ve *günümüzle dünümüzün* bağlantısını kurmuştur. Konuşma dili, simgesel dil, yapay dil gibi bütün diller *insanların bilgilerini saptar*, saklar ve yeni kuşaklara ulaştırır. Böylece dil ile kültür birbirinden ayrılamazlar. *Kültür bakımından ileri gitmiş*, yükselmiş bir ulusun dili de bu yükselmeye uygun bir şekilde gelişir. Düşünce yaşamının, düşünce boyutunun yükselmesine koşut olarak dil de zenginleşir. Zengin bir dilin geliştirdiği manevi kültür de boyuttan boyuta ulaşır.

ANADİL, ULUSAL DİL, DEVLET DİLİ KAVRAMLARI

Başlığımızda " dil" bölümünün sonunda bu konuya tekrar döneceğimizi belirtmiştik.

Dil'in toplumsal ve tarihsel işlevine baktığımızda en küçük topluluklardan en büyük toplumlara kadar kültürel kaynaşmanın aracı olduğunu görmüş ancak üstünlük kuran toplumların kültürünün egemen kılınmasından da önce dil egemenliğinin sağlandığını belirtmiştik.

Dil-toplum ilişkisine geçmeden önce toplumun biçimleri konusunda kısaca anımsayalım.

Bir kişilik bireyden fazlasıyla oluşan aile topluluğu ve bu aile topluluklarının oluşturduğu soy, klan,boy gibi ırka dayalı topluluklar birinci tip toplumlardı. Irka dayalı toplumlar

tarihsel süreç içinde, ilişkilerle güce dayalı, bölgesel çıkarlara dayalı daha büyük grupları oluşturdular. Bunlardan bazılarına *Ulus dendi*. Neden bazılarına?

Çünkü her toplum bir ulus değildir. Şimdi ulus kavramını ve sonra da dil'in toplumla ya da ulusal yapıyla ilişkisini inceliyelim.

Bir tanıma göre ulus, belirli bir bireyler topluluğudur. Fakat ne bir ırk topluluğu ne de bir aşiret topluluğu ulus sayılamıyor. Çeşitli ırklardan oluşmuş uluslar olabildiği gibi (İtalyanlar, Fransızlar) *tarihsel olarak* çeşitli ırklardan oluşan Keyhüsrev ve İskender'in büyük devletleri ulus değildir. Ama şu ya da bu fatihinin başarı ya da başarısızlıklarına göre birleşip-ayrılan rastlansal ve kendi aralarında pek bağlı olmayan gruplar topluluğudur. Demek *ki* ulus, rastlansal ve geçici bir topluluk değil, ama kararlı bir insanlar topluluğudur. Ne var ki her kararlı topluluk ulusu oluşturamaz. Örneğin: Osmanlı İmparatorluğu ulus değildi. Ulusal topluluğun en ayırıcı özelliklerinden biri DİL BİRLİĞİDİR. Bu, elbette çeşitli ulusların her zaman her yerde ayrı diller konuştukları ya da aynı dili konuşan insanların zorunlu olarak bir tek ulus oluşturdukları anlamına gelmez. (Ör. İngilizler ve Kuzey Amerikalılar aynı dili konuşurlar ama tek ulus değildirler).

Demek ki bu tanımlardan yola *çıkarak ulus kavramını* bulabiliyoruz. Ulus; Dil, toprak, kültür, ekonomik yaşam birliği gibi özelliklerin bir araya gelmesiyle oluşuyor. Ulus kavramını böylece belirledikten sonra ulusların anadili incelemesine geçebiliriz.

Her ulusun *bir tek dil kullanma* şartı yoktur demiştik. Örneğin; Yugoslavya tek bütünlükte bir devlet olmasına karşın ayrı ayrı dilleri konuşan ulusların oluşturduğu bir topluluktur. Ama bu ulusları temsil eden yönetim erkinin dili Sırp-Hırvatçıdır. Ne var ki biz buna ulusun anadili demiyor DEVLET DİLİ ya da RESMİ DİL *diyoruz*.

Ulusun anadili kavramı, bir ulusun *kültürel ve tarihsel kökenine iner. Bir* dili konuşan ulusun konuştuğu dil, onun tarihini, kültürünü ve karekterini etkiler. Anlaşılması zor gibi ge*lir bize* ama şunu da demek zorundayız ki; ulusun dil üzerinde, dilin de ulus üzerinde yadsınamaz biçimde güçlü etkileri vardır.

Sonuç olarak denebilir ki; ne kültürü dilden bağımsız inceleyebilir ne de dili *kültürün dışında görebiliriz.*

Bir çok şeyi açıklayabilmek açısından değişik bir kaç örnek sunalım. Afrika'da yaşayan, birçok ayrı kültürel değerlere sahip ulusların İngilizce, Fransızca konuştuğunu görebildiğimiz gibi Latin Amerika'da İspanyolca, Portekizce konuştuklarını, hatta Küba'nın ulus dilinin İspanyolca olduğuna tanık oluyoruz.

Bunun tersini de birçok yerde görebildiğimiz gibi ülkemiz Türkiye'de canlı olarak yaşıyoruz. Birçok teknik ürünler özgün adlarıyla benimsendiği gibi, kültürü yansıtan bir dizi terim ve deyimler de o dildeki adıyla hatta yazılış biçimleriyle giriyor ve öylece benimseniyor.(Ör.:Coca-Cola,By-Pass Disco, Baramerican ve niceleri)

Dil ve kültüre bir başka etki aracının da yine ulus kavramında vurguladığımız ekonomik yaşam biçimi ve bu yaşam biçiminin gereği, gelişen *ekonomik* ilişkiler olduğunu yine içinde bulunduğumuz durum olan Türkiye'nin bugünkü tablosundan çıkarıyoruz. Örneklemede de belirttiğimiz gibi girilen ekonomik ilişkiler ilişkiye girilen ulusun dilini ve kültürel değerlerini de beraberinde getirir. *Böylece ulusların anadili ya da ulus* dili tarihsel süreç içinde girdikleri sosyo-ekonomik ve kültürel ilişkiler zinciri içinde oluşur. Bir başka deyişle ulusların dilleri sosyo-ekonomik yaşam biçimlerinin gelişimine koşut olarak biçimlenir ve gelişir. Ya da tamamen yok olarak yerini yeni bir dil ve kültüre bırakır. (Ör.: *Kızılderililerin* dil ve kültürlerinin yok olması.)

ANADİL EĞİTİMİ İLE ANADİL VE KÜLTÜR EĞİTİMİ DEYİŞLERİNİN KAYNAK VE HEDEFLERİ

Dil ve *Kültür kavramlarının* birbirinden kopuk ve bağımsız olarak ele alınamayacağı, bu konunun uzman araştırmacılarından ve Humbolt tarafından uzun kanıtlarla belirlendiği gibi, bizde, yazımızın başında bunu vurgulamış*tık. Bu böylece bilinir*ken, iki ayrı deyiş belirlemenin "Eğitim" konusuna anlaşılmaz boyutlar getireceği görülmelidir. Bu iki deyiş farkı hiçbir zaman iki ayrı tez gibi ele alınmamalıdır. Ancak "eğitim" konusuna bakış açısını, hedef ve amacı belirtir bu iki deyiş biçimi.

Kültür taşıyıcısı olarak "dil" i, dil etkileycisi olarak da "kültür" ü benimsiyorsak, eğitim olgusu (yurt dışında) için kullanabileceğimiz deyim "Anadil ve Kültür Eğitimi" deyimidir. Tek başına "Anadil Eğitimi" denmesini bir "tez" gibi ileri sürüp, savunan anlayış, kültür olgusundan soyutlanmış bir *dil eğitimi ile baştan* örneklerini sergilediğimiz gibi dili ayrı ama kültürü özdeleşmiş bir toplum biçimi yaratmayı, yani bilinen şekliyle "Asimilasyon"u hedefle*mektedir.* Aslında adına Anadil Eğitimi dense de "dil"in bilinen işlevi olan kültür taşıycılığı görevini ister istemez yerine getireceğini görmek gerekir; *kültür kavram ve olgusundan* kopuk dil olayı ve dil eğitimi olamayacağına göre "Anadil ve Kültür Eğitimi" demiyelim de yalnız "Anadil *Eğitimi*"diyelim demek bir "tez"in savunusu değil ancak olsa olsa egemen yapının, dil gruplarını olduğu gibi ulusal kültür değerlerini de yok sayarak asimile etme çabalarına katkı anlamında bilinçli ya da bilinçsiz bir çalışma olur.

Bilindiği gibi "dili" in bir başka ö*nemli* özelliği de "düşünce"nin aktarılmasına araç olmasıdır. Eğitimin temel amacının insanı insanlaştırmak olduğunu yadsımıyorsak, eğitimin vereceği düşünce içinde *dil* aracılığıyla verebileceği bir düşünce de ulusal bilinç ve bağımsızlık düşüncesidir. Bu da Kültür *kavramı içinde* verilecektir. Ulusal kültürden soyutlanarak verilecek bir dil eğitimi, bir başka ulus içinde yer alıp yapılmış dil ve kültür grubunun, kendi dilinde de olsa yalnız dil eğitimiyle kendisine verilmek istenen düşünce biçimini kavrayacağından, yaşadığı geniş toplumun kültür değerlerini, o toplumun ulus dilinde aldığı gibi kendi dilinde de alarak asimileye elverişli gelişen kişiliğinde tek düşünce yapısını pekiştirmiş olur.

Asimilasyon-Entegrasyon (erime - uyum) ikilemi üzerinde yıllardır süren tartışmalarda "karşılıklı uyuma evet ama erimeye hayır" presibinde birleşmiş *eğitici* grupların, şimdi hiçbir şekilde, erimeyi getirecek oluşumlara yolaçan eğitim çizgisi üzerinde; "Anadil ve Kültür Eğitimi" değil yalnız "Anadil Eğitimi" diyerek, egemen anlayışın dümen suyu akıntısına gireceklerine inanmak istemiyoruz.

GEÇMİŞE KISACA GÖZ ATTIĞIMIZDA

Bugüne dek yazılı-sözlü yapılan tartışmalarda yüzlerce kez Batı Avru-

›

pa'da yabancı işçiler, yabancı işçi çocuklarının eğitimi ve çok boyutlu yabancı işçi sorunları konuları, geçmişiyle, tarihçesiyle ele alınıp duruldüğu için, yine aynı konuların tarihçesine uzun uzun dönmek istemiyoruz. Ancak kısa bir anımsatma yapmakla yetineceğiz.

Özellikle yabancı işgücü satın alan Batı Avrupa sanayi burjuvazisinin yabancı işçiye bakış açısı nasılsa -bunun değişmediği gibi- yabancı işçi çocuklarının eğitimi konusunda bakış açısı ilk anlayışından kaynaklanıyor olduğunu görmek zorundayız.

Anımsanacağı gibi, Batı Avrupalı patron, yabancı işçi gücünü yalnızca ucuz olması nedeniyle tercih etmiş, zor ve ağır olan işleri bu hak-hukuk bilmeyen canlı robotlara gördürerek bir süre sonra onları geldiği yerlere geri göndermeyi planlamıştı. Batı Avrupa'ya gelen yabancı işçilerin de düşünceleri aynı doğrultudaydı ve bazı temel gereksinmelerini sağlayacak ekonomik güce eriştikleri zaman dönüp gideceklerdi. Dolayısıyla yabancıların Avrupa toplumuna uyum sağlaması, Avrupalıların da yabancı işçilere alışmaları söz konusu değildi. Herşey buna göre programlandı. İlk yıllar hiç sorun olmadı veya yokmuş gibi gözüktü. Yabancı işçi vardı da yabancı işçi ailesi yoktu. İşçiler de işyerlerinin sağladığı geçici, sağlıksız konutlarda hallerinden şikayetsiz yaşayıp gidiyorlardı.

Yabancı işçi saysısı pazarlık yoluyla satın alınan işçi sayısıyla sınırlı kalmayıp, Avrupa'ya işgücü göçü biçimine dönüştü. Giderekte yıllarca yalnız yaşamalarının olanaksızlığı ortaya çıkan yabancı işçiler, ailelerini de yanına getirmeye başlayınca durum yabancı işçi ailesi göçü boyutuna geldi. Haliyle bilinen ve süren sorunlarda gündem oldu. Geçirilen bu aşamalar bir yığın öykülere, romanlara, filmlere konu olurken yeni bir toplum yapısının doğduğu da politik gündemin maddelerini oluşturmaya başladı.

Yabancı işçilerin gereksinimleri iki yönlü, yani bulunduğu ve geldiği ülkeye ilişkin gereksinimler olduğundan, iki ülke yetkililerinin de ilgilenmesi ve birşeyler yapmaya çalışması zorunlu hale geldi. Zorunluydu, çünkü bu işçilerin gücünden bulunduğu ülke, döviz kazancından da geldiği ülke yararlanıyordu.

İşte listesi çok uzayacak sorun ve gereksinimlerin de biri, bizim konumuz olan "Eğitim" konusuydu. Başta, böyle bir sorunun olabileceği kimsenin aklına gelmemişti. Öyle ya, pazarlık böyle değildi. Ne var ki, bu insanların bulunduğu ülkeler işgücü (ucuz); geldiği ülkeler de döviz kaynağı olmalarından, vazgeçemiyorlardı. O zaman yapılacak şey bunların isteklerini yerine getirmiş olmak görünümünün verilmesiydi. Bu insanların buralardaki ilişkileri, yapılanmaları ve örgütlenmeleri baştan kestirilmeyecek boyutlara varmıştı. Onun için istekleri gözardı ve kulakarkası edilemez olmuştu. Gereği gibi yerine getirmek de egemen güçlerin genel politikaları açısından olanaksızdı. En çıkar yol, bunların isteklerini yerine getirirken, temel çıkar politikalarına ters düşmeyecek biçimde istenileni denetimli olarak vermekti. Her konuda kendini hissettiren bu anlayış, eğitim konusunda da görülür.

Batı Avrupa'ya işçi göçü tarihçesi konusunda yazılıp söylenenlerin bir o kadarında eğitim tarihçesi konusunda yazılıp, söylenmiştir. Her ülkede ayrı ayrı biçim ve gelişme gösteren eğitim olgusu aşamasının ortak yanı; bunun 1970'li yıllarda başladığıdır. O yıllardan beri eğitim olayının içinde olan eğitimciler tarihçeyi daha yakından bilirler.

Anımsanacağı gibi: Batı Avrupa'da çalışan yabancı işçiler, gereksinimleri arasında eğitim konusunu da ileri sürünce; onları gönderen ülke, ilk zamanlar bu konuya ilgi duymamış. (Hatta T. Özal Almanya'ya geldiğinde; yabancı çocukların Türkçe eğitimi konusunda ne düşünüyorsunuz? diye sorulunca, verdiği cevap: - *Ne yapacaklar bunlar Türkçe öğrenmeyi, zaten Türkçe biliyorlar. Bırakın bunlar İngilizce öğrensinler...* diyecek kadar ileri gitmiş ve bu konuda ne kadar duyarlı olduğunu göstermiştir.)

Bu gereksinmeyi; eskiden mesleği öğretmen olan ya da eğitimle ilgilenen işçiler cumartesi - pazar günleri düzenledikleri kurslarla gidermeye çalışmışlar. Eğitimle ilgili işçilerin verdiği cumartesi - pazar kursları yeterli olmayınca ve istek sesleride yükselince T.C., Türkiye'den, kendi uygun bulduğu ölçüleri uygulayarak bir grup öğretmen seçip "Alın size öğretmen" demiş. Sonraki yıllar bu seçimler politik tercihlerle yapılmış. Buna tepkiler üzerine giriş sınavı gibi sınavlarla (göstermelik) yapılmış. Ama hepsinin ortak yanı aynı olmuş, öğretmen sadece gönderilmiş; o kadar. Nasıl, nereye, kiminle, hangi ölçü ve proğram çerçevesinde eğitim yapacağı, hatta nerede kalıp nasıl barınacağı bile söylenmemiş. Türkiye gözünde Avrupa'ya gönderilmiş seçkin öğretmen, Avrupa gözünde işçilerin isteğiyle gelmiş geçici bir konuk ama öğretmen bile olduğundan kuşku duyulan dilsiz bir konuk. Onları gönderen T.C. onlardan tek şey istemiş:"**Yurtdışında bir süre kalacaksınız; Türk devletinin itibarını koruyacak şekilde davranın**" o kadar. Kıt-kanaat geçinecekleri kadar maaş vermiş. Maaş konusu bazı ülkelerde, hatta Batı Almanya'nın değişik eyaletlerinde geldikleri yer yöntemlerince ödenmiş. Çeşitli farklılıklar doğmuş uygulamada. Ama bir sonuçta birleşmişler: Belli görev süresiyle gelmek ve süre bitiminde geri dönmek. Bir adaletsizlikte bu uygulamada doğmuş. Maaşı Türkiye tarafından verilenler süre bitiminde geri dönmek zorunda kalırken, maaşı buralardan alanlar dönmemişler.

Öğretmen görevlendirilmesi kargaşası bununla da bitmemiş. Gönderilen öğretmen sayısı yetmeyince, yerel yönetimler işçiler arasından öğretmen almaya başlamış. Çünkü sayıları gittikçe artan yabancı işçi çocuklarının eğitim sorunlarına çare arama işi, yasalarla kurallaştırılıp yerel yönetimlere verilmiş. Yerel yönetimlerce görevlendirilen öğretmenlerle Türkiye'den gönderilen öğretmenler arasında yer yer başlayan çelişkiler yazılı-sözlü çatışmalara dönüşmüş.

Bir türlü rayına oturtulmayan eğitim çarkının bozuk dişlileri sekiz-on kuşağı harcadıktan sonra; son birkaç yılda hem Tütkiye'yi hem Batı Avrupa'yı ciddi ciddi düşündürür olmuş. Çünkü ortaya o geçici olarak gelen yabancı işçilerin "ikinci kuşak ve giderek de üçüncü kuşak"sorunları çıkmış durumda. Ikinci kuşak ve üçüncü kuşak gidecek mi- kalacak mı tartışması iki tarafı da düşündürüyor. Gitmeleri için sarfedilen çabalar, bu konuyu siyasal slogan yapan faşist partilerin güçlenmesini yaratırken, kalmalarının genç, kalifiye ve ucuz işgücü olacağını düşünen Avrupa egemen burjuvazisini de onları ehlileştirmenin yollarını aratıyor. Bir yandan yabancıların ülkeyi terketmesi için özendirici primler önerilirken (bu konuda niyetleri çok iyi değerlendirmeli ve uyanık olmalıyız), bir yandan da eskimiş ve pahalıya malolan işgücü yerine dinamik ve ucuz işgücünün yitirilmesini önlemek için genç yabancıların bura toplumuna uyum sağlamaları (!) için birçok finansal yardımlar yapılıyor. Eğitimi de bu amaca yönelik planlama içine almanın hazırlıkları günden güne ilerlemektedir. Anadil ve Kültür Eğitimine getirilen kısıtlamalar, bu eğitimin işlevinin alanını hergün biraz daha daraltarak, ikinci ve üçüncü kuşağın asimilasyonunu kolaylaştırma ve giderek kendi kültür potası içinde eritme hedefine yürümektedir. İşte Anadil ve Kültür Eğitimcilerinin görevlerinin önemi bu noktada yoğunlaşmaktadır. Yalnız eğitimcilerin görevi mi olacak bu? Haliyle eğitim olgusu, içinde yalnız eğitimcilerin yeraldığı bir olgu değildir. Eğitim, "okul-aile-çevre-toplum" ilişkileriçevresinde yürüyen bir olgu ise o zaman bu görev, eğitimcilerle yabancı özörgütler, veliler ve Okul-Aile Birliklerinin el ele yürütecekleri ortak çaba ve mücadelelerinin sorunudur.

Bugüne kadarki eğitim işleyişi tablosuna gözattığımızda, baştan da belirttiğimiz gibi tam bir karmaşa ve keşmekeş göze çarpmakta. En başta eğitimin temel unsuru olan eğitimci kadrosunun çeşitliliği, eğitimde amaç ve hedef birliğinin oluşmasını önlediği gibi, sonuçlar açısından da düzeltilmesi olanaksız yanlışlıklar ortaya çıkmasına neden olmuş durumdadır. Bu konuya biraz sonra tekrar ve biraz ayrıntılıca döneceğiz.

Şunu saptamakta yarar olduğunu sanıyoruz.: Eğitim olgusunun parçaları olan eğitimci, eğitim çevresi, eğitim araç-gereci ve eğitim-öğretim metodu konularında organize ve karar mercileri, yıllardır, Anadil ve Kültür Eğitiminin asıl çevreleri değil, tam tersine içinde bulunan ülkenin yetkili mercileri ile bunlara koşulsuz uyum sağlayan, çoğu kez yetkinlikten yoksun ya da bunda çıkarı olan yabancı eğitimcilerle bu işten gelir sağlayan esnaf takımları olmuştur.

Bugüne kadarki işleyişin hataları yanında zengin ve olumlu deneyimleri de var kuşkusuz. Özellikle yabancı eğitimcilerin kuruluş ve derneklerinin kendi özgücüne dayanan, egemen ideolojinin dümen suyu dışında ve yabancı işçi çocuklarının gerçek eğitim çıkarlarını savunan doğru perspektiflerle koydukları eylemlilikler ve girişimler vardır.

Biz, olumlu ve olumsuz sonuçların bugüne ulaşan deneyimlerinin de ışığında bazı öneriler sunmaya çalışacağız. Bu önerilerin, varılan nihai sonuç kararları olmadığını,tartışmaya ve onu geliştirerek olgunlaştırmaya açık, bir EĞİTİM ÇALIŞMASI PLATFORMU oluşturmayı hedeflediğini önceden söylemiş olalım.

ANADİL VE KÜLTÜR EĞİTİMİNE İLİŞKİN BAZI ÖNERİLER

Eğitim olgusunun içerdiği unsurları saymış ve konuya biraz ayrıntılıca döneceğimizi belirtmiştik. Bu cümleden çıkarak, önerilerimizin anlaşılmasını sağlamak açısından bazı deyimler kullanacağız.

En başta, eğitim işlevinin sürdüğü alana EĞİTİM ALANI deyimini kullanacağız. Bu deyim, okulu okul dışını ve eğitime ilişkin işlevlerin yürütüldüğü her yerle, eğitim işlevini sürdürenlerin tümünü kapsar. Eğitim Alanına baktığımızda, eğitim işlevinin hedefi olan kesimle yani eğitimi alacak kesimle, eğitim işlevini yürüten yani eğitimi veren kesim görülmekte.

Eğitim verilen her ne kadar çocuklar ve gençlermiş gibi görünse de bunların kaynağı olan aileler de eğitimin temel hedefidir. Çünkü eğitim işi burada yaklaşık yirmi yıldır sürdürüldüğüne göre, bugünkü çocuğun kaynağı olan aile, dün çocuktu. Bugünkü eğitimi alan çocuk da yarın, çocuğun çevresini oluşturan aile olacaktır. İlk eğitimin, yakın çevreden yani aileden başladığı bilimsel bir gerçek olduğuna göre; bu yakın çevreyi iyi tanımak, sağlıklı eğitime atılan temel adım olacaktır.

Eğitim alanının ikinci bloğunu eğitim veren kaynak oluşturmaktadır. Bu blokta da eğitimciyi, okulu ve eğitim araç-gereçlerini görüyoruz.

Eğitim alanı tablosunu biraz ayrıntılıca sergiledikten sonra, önerileri buna göre çıkarmak kolay olacaktır. Önce biz, bu karmaşık çeşitlemeyi gruplaştırarak özetliyelim.

Anadil ve Kültür Eğitimi konusunun tüm yabancı işçilerin sorunu olmasına rağmen; gerek kolay anlaşılması gerekse bizi en yakından ilgilendirmesi bakımından Türkiyeli işçilerin ele alınmasının daha doğru olacağı kanısındayız.

Eğitim alanının birinci kesimine yani eğitimin verileceği kesime baktığımızda bir bütünlük görmemiz mümkün değil. Gerçi hepsine Türkiye'den gelen işçiler diyebiliyoruz; ama hemen karşımıza ne zaman nasıl, hangi yöreden, hangi kesimden (kırsal-kentsel), hangi nitelikte gibi sorular çıkıyor. Bu sorulara yanıt bulmak için baktığımızda da:

-Geliş kaynakları (yöre,kırsal-kentsel) yönünden.

-Vasıfsız ya da kalifiye olarak gelmeleri yönünden,

-Irk, dil, şive, dinsel inanç ve sosyo-kültürel yapı yönünden,

-Geliş zamanları, biçimleri ve yaşları yönünden (aile getirme, Türkiye'de doğma, burada doğma yönünden),

-Buraya uyumunda yaşadığı zorluk ve kolaylık yönünden (yıllardır uyum sağlıyamadan, hatta tam tersine gittikçe gericileşen yapısallık gösteren kesimle, uyum sağlamanın da ötesinde Avrupalılaşmış kesimin varlığı ve aradaki uçurum her konuda olduğu gibi eğitim konusunda da ciddi sorundur.)

İlk bakışta göze çarpan farklılıklar yanında sayılması uzun sürecek ayrıntılı çok çeşitlilik vardır. Aileler arasındaki bu çeşitlilik, çocuklar arasına da aynen yansımakta ve eğitim alanında açık farklılıklar oluşturmaktadır.

Eğitim alanının eğitim veren blokuna da daha karmaşık ve renkli bir tablonun sergilendiğini görüyoruz. Gerçi bu çeşitlilik, Türkiye'de öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarının uğradığı değişikliklerle, dıştan kumandalı eğitim metodları ve eğitim kurumları yüzünden Türkiye eğitim sistemindeki çarpıklıklara dayandırılıp, doğal olduğu söylenerek bir sorun olmadığı veya olmayacağı izaha çalışılırsa, bu doğru olamaz; çünkü Türkiye'de hiç değilse eğitimde birliktelik zorunluluğu vardı. Burada bunun olmadığını biraz sonra yineliyeceğiz. Şimdi şu eğitimci çeşitlemesine bir göz atalım.

Türkiye'de öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarının - Köy Estitütlerinden bugünkü iki yıllık Eğitim Enstitütlerine kadar- geçirdiği her aşamada verdiği mezunlardan onlarca örnek bulunmaktadır. Bunlara ek olarak (Türkiye'de olmayan bir eğitimci kesimi olarak) Sanat Okulu, İmam Hatip Okulu, Meslek Liseleri, Lise, çeşitli Fakülteler, Akademiler hatta bu arada Konservatuar mezunları burada "eğłtimci" olarak görev yapmaktadırlar.

Çok renklilik bu kadarla da bitmiyor. Bir de buradaki öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olup, Anadil ve Kültür Eğitiminde görevlendirilenler de var ki bu artık eğitimin tuzu-biberi. Doğal olarak her eğitimci gördüğünü, doğru bildiğini veya bilmediğini savunup uygulayarak eğitime renk üstüne renk katmakta.

Eğitim alanının eğitim verici kesimindeki bir diğer unsur olan okulların, Katolik, Protestan, Nötral, Yerel Yönetimlere bağlı genel (herkese açık) olarak işlev sürdürenler gibi amaç da farklılıklar arzettiğini herkes bildiği için, bu ayrıntıya girmiyoruz.

Asıl üzerinde durulması gereken, eğitim araç-gereçleri bizce. Eğitimde kullanılan ve temel araç olan kitaplara bakıldığında eğitim keşmekeşinin nasıl sırıttığı belirginleşiyor. Otuz yıl öncesinin ders kitapları yanında, Türkiye'de bile bir bölgede anlaşılıp diğer bölgede anlaşılmayan dilde yazılan kitaplar, burada dolapları dolduruyor. Bu boşluğu doldurmak için burada yazılan kitaplar arasında ise kiminin dolabını, kiminin de cebini doldurmaktan öte bir işe yaramayanlara da rastlıyoruz.

Temel ders araç-gereci olan kitaplardaki çeşitliliğe eklenen bir yeni kitap tipi de Avrupa'da Avrupa okulları için yazılan kitapların Türkçeye çevrilerek sunulmasından oluşan kitaplardır. Bu kitaplardan, Avrupa okullarındaki derslere, dil yetersizliği yüzünden uyum sağlayamıyan Türkiyeli öğrencilerin yararlanması umulmuş olabilir. Ancak çevrideki dil ve anlatım yanlışlıkları yüzünden bu amaca da hizmet etmekten yoksun kalınmış. AKE (Anadil ve Kültür Eğitimi) için özel araç-gereç geliştirme yerine, Avrupa okullarında kullanılan araç-gereçlere Türkçe etiketler yapıştırılarak yenileşme (!) yaratılması ise tam bir çaresizlik ifadesi. Kültürel etkileşim kavramı da böylece, Avrupa kültürel değerlerinin bir taşıyıcısı durumundaki araç-gereçlerin Türkçe sunuluşu ile varılmak istenen, Avrupa kültürel değerlerinin etkisinin artırılmasını veya asimilasyonu kolaylaştırmaktır.

Sayılan veya sayılmayan tüm olumsuzluklara karşın, herşeyin bittiğini, artık birşey yapılamayacağını kabullenip teslim olunması elbette düşünülemez.

İleri süreceğimiz öneriler kaba çizgilerle, ileride ayrıntılı andırılabilecek başlıklar halinde ve yeni önerilere açık haliyle sunulmaktadır. Bir anlamda konu enine boyuna tartışmaya açılmakta ve sorumluluk duyanları konuya eğilmeye ve çalışmaya çağırmaktadır.

BAZI ÖNERİLER

1-Anadil ve Kültür dersleri zorunlu dersler olmalı ve okul proğramına proğramın değiştirilmez bir parçası olarak alınmalıdır. Bu proğram, AKE üzerinde çalışması, etkinliği ve sorumluluğu olan yerli-yabancı uzmanlar, eğitim örgütlerinin temsilcileri ve Okul-Aile-Birliği temsilcilerinden oluşan bir kurul tarafından hazırlanmalıdır.

2-Anadil ve Kültür dersleri içerik olarak diğer dersler ile uyuşum içinde olmalıdır. Yani okul proğramı yapılırken, AKE proğramı nasıl okul proğramına uygunluk gözetilerek hazırlanıyorsa, okul esas proğramı da AKE proğramı ile uygunluk göstermelidir. Bununla varılacak nokta, yabancı çocukların burada kalmaları halinde de dönmeleri halinde de büyük güçlüklerle karşılaşmadan u-

Devamı 23. sayfada

HOLLANDA

TALİP ARKADAŞI KAYBETTİK

Özgürlüğün doyumsuz tohumu gibi bir can daha düştü toprağa. Arkadaşımız Talip Yalçın 1958 yılında Kars ilinin Posof ilçesinde doğdu.

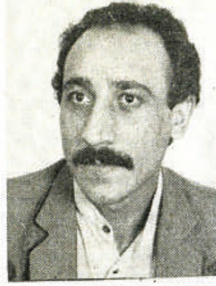
Yurdumuzun en yoksul yerlerinden biri olan Posof'ta arkadaşımızın yaşamı da çetin koşullar içinde yoksullukla boğuşmakla geçti. Bu koşullardan dolayı arkadaşımız baskının ve sömürünün olmadığı, insana şnsanca muamele edilen bir dünyanın yaratılmasını yürekten isteyerek lise yıllarında doğru düşüncelerle tanışarak halkımızın Devrimci Yol'unda tüm zorluğa karşı onurlu bir şekilde mücadeleye başladı.

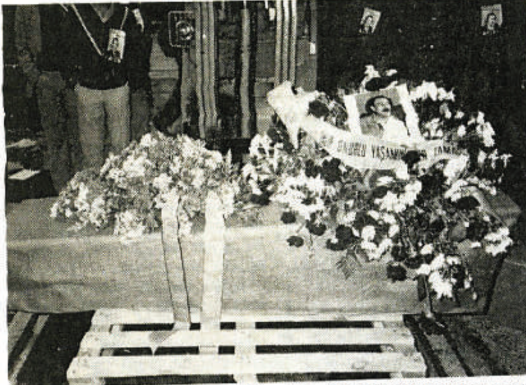
1980 yılında Hollanda'ya gelen Talip Yalçın, Hollanda da boş durmak yerine Türkiyeli yabancı işçilerin sorunları doğrultusunda çalışmalarını sürdürdü. Eindhoven Türkiyeli İşçiler ve Gençler Derneği'nin kurulmasında ve çalışmalarında aktif bir şekilde yer alarak özverili ve sabırlı çalıştı.

Nasıl ki Türkiye'de lise yıllarında her türlü haksızlığa karşı mücadele verdiyse aynı biçimde Hollanda da yabancı işçilere karşı yapılan haksızlık ve ayrımcılığa karşı tek mücadele şekli arkadaşımıza göre bireysellik düşüncesi yerine, insan hakkını insanca aramayı toplumsal bir kurtuluş bilerek arkadaşlarıyla birlikte tüm Türkiyeli insanları hem kendi kültürümüzü (gerek folklorüyle, gerek tiyatrosuyla, gerek muzikleriyle) yaşatmayı hem de Hollan'da'da yaşamak zorunda kalan Türkiyeli insanları sorunlarını çözebilecek bir toplumsal kuruluş olan derneklerimiz aracılığıyla bütünleştirmek insanlarımızla birlikte saygı ve sevgiyi tatmak isterekti, her zaman..

Çünki yetiştiği yoksul toprak ve halkımızın Devrimci Yol'u Talip Yalçın'a bunu öğretmişti.

Tüm zorluklara rağmen bağ eğmez bir onuruyla arkadaşımız 2 sene önce yine Türkiyeli insanların yanında onlarla dertlerini paylaşma ve yine onlarla gülüp eğlenme yeri olarak Amsterdam Türkiyeli İşçiler

ve Gençlik Derneği içinde her türlü çalışmaya katıldı.

Arkadaşımız üstelik çok düşük ücretle bir işyerinde çalışmasına ve daha sonra *işsiz kalıp sosyal ödenek* alamamasına rağmen yine de büyük *özverilerde bulunarak çalışmalara* katılıyordu.

ARKADAŞIMIZ HOLLANDA SİSTEMİNİN VE SAĞLIK KURUMLARININ BIR KURBANIDIR

Hollanda devleti parasına para katmak için tüm yabancı işçileri olduğu gibi Talip Yalçın arkadaşımızı da ucuz işgücü olarak görüp onun emeğinden çok fazla sömürü yapıp sonra da kendilerini haklı göstermeye başlamışlardır.

İnsanların vazgeçilmez em temel *haklarından* biri olan sağlık konusunda Hollanda devleti kendine bir çıkar bir sömürü aracı olarak kullanmaktadır.

Çünkü 3 ay önce bağ ağrısından hastaneye yatan arkadaşımız doktorlar hipokrat yeminini çiğneyerek sigortasının olmayışından dolayı hastahaneden çıkarmışlardır. Irkçı sosyal hizmette çalışan memur bile arkadaşımızı hastalık sigortasına kayıt ettirmemiştir.

Bir özverinin, bir sabrın, dürüstlüğün temsilcisi olan arkadaşımıza, arkadaşları onu son yolculuğunda da yalnız bırakmadı.

Ölüm yeri olan Eindhoven'de ....' de cenaze töreni yapılmış, Devrimci İşçi adına bir konuşma yapılmıştır. Ertesi gün son çalışma yeri olan Amsterdam Türkiyeli İşçi ve Gençlik Derneği'ne getirilmiş, konuşma yapıldıktan sonra Devrimci Yol'cu ve A.T.İ.G.D'li arkadaşları tarafından kortejle havaalanına getirilmiş cenaze ailesine ve yakınlarına teslim edilmiştir.

Hollanda
Devrimci İşçi'li
Arkadaşları

Yaşı 29'du.
Talip Yoldaşımızın
Öldü alaca karanlığın
Yeni güne gebe
olduğu günde
Gözlerinde yılgınlığın korkunun
eseri oluşmadan
Belki değmemişti elleri
sıcak bir kadının omuzlarına
Belki de dudakları hiç erişememişti
allı morlu yanaklara
Belki sevdikleri sevdalıları vardı
esmer, sarışın, kumral
Hiç içini dökememişti Talip Yoldaş
Ama en çok oydu layık sevilmeye
O halklarına duyduğu sevgiyle
Birleştirmişti tüm sevdalarını
Namluya sürülen çekirdekte
zevklerini ertelemişti bir bir
Gençlik dolu tüm algıları
silmişti gözlerinden
Sömürücünün, yobazın, dalkavuğun
düşmanın üzerine yürümek,
yenmek için

Baskının, sömürünün olmadığı
insanın insan gibi yaşadığı
güzel yarınları yaratmak için
Bir çok yoldaş gibi
Talip Yoldaşımızda
ana yüzü, sesi
yeteri kadar tatmadan büyüdü
Dizlerine alnını koyup ağlayamadan
'Ana, anam ' diyemeden doyasıya
Yaşam kavgasının içinde
bulmuştu kendini
Elleri oyuncakları bulamadan
Kazmayı,küreği kavradı
Devrimci Yol'u sevdi
öz kardeşleri gibi
Düşmanın üzerine yürümek
yenmek için
Bir saniye bile
haksızlığa karşı, zorbaya,
faşizme karşı
mücadele de;
ne yılgınlığa, ne çaresizliğe
boyun eğmemişti.
Özveri ve sabırlı çalışmayı bize
sen öğrettin
Bir saniye bile sen, Talip Yoldaş
Ne sevdalarını
ne dostlarını
ne de gelecek güzel günlere
olan inancını yitirdin.

Aramızdan ayrıldın.
Biz seninle...
Anadolu'nun
dağlarında, yaylalarında
halay çeker gibi, türkü söyler gibi
Bağımsızlık, demokrasi
mücadelesinde
Türkiye'nin dağlarında,
fabrikalarında
Yine seninle beraber, omuz omuza
olacağız

Talip Yoldaş düşüncelerin bizimle
yaşayacak
Ama vucudun bizlerden ayrılıyor
bugün

Selam söyle bizlerden
dağlardaki özgürlük savaşçılarına
fabrikadaki işçiye
.Halkı için
ölüp, ölüp
dirilenlere
namusunu
vatanına özlemini
halkına sevgisini
silahların son mermisinde
yitirmeden
Gözyaşları yanaklardan
silinmeden

sevgiyle
hasretle
toprağı
al kanları ile sulayanlara

Talip arkadaşımız, can yoldaşımız
bizi bir parça hazin
gizlenen gözyaşlarımız arasında
bırakıp gidiyorsun.
Sana burada söz veriyoruz!
Onurlu yaşamını ve mücadeleni
unutmayacak
seni mücadelemizde yaşatacağız.

Sen bir onurun
bir özverinin
bir sabrın temsilcisiydin
Mücadelen yarım kalmayacak
Rahat uyu can yoldaşımız Rahat uyu
ölümünden sorumlu olanlardan
birgün hesap soracağız.

RASİM

BELÇİKA

İLTİCACILAR ÜZERİNDEKİ BASKIYI PROTESTO ETTİK

Tüm gelişmiş Batı Avrupa devletleri gibi Belçika devletinin de amacı iltica akınını durdurmak. Durdurmak ama, bu nasıl bir durdurma olacaktır? Onların nasıl durduracakları bizlerce de bilinen bir takım anti-demokratik yollar olacaktır. Adalet Bakanı Jean GOL ve yandaşlarının çıkardıkları ve çıkarmayı düşündükleri yasalarda Belçika'daki ilticacıları şimdiden kara kara düşündürüyor.

Son günlerde çıkışların ard arda gelmesi bir çok insanı telaşlandırdı ve zaten var olan bu sorun aktüelliğini daha da artırdı. İçerisinde değişik fraksiyonlara mensup Türkiyeli ilericilerin yer aldığı derneğimizde yönetim kurulu olarak kendi aramızda toplandık. Bu toplantıda ilticacılarla ilgili bir takım eylemlilikler yapmayı düşündük.

Belçikalılardan oluşan ilticacılar *komitesiyle ilişkiye geçtik. Onlar* şehrin en kalabalık yerinde bir müzik şöleni düzenlemek ve bir takım konuşmalar yapmakla sorunu kamuoyuna duyurma önerisini getirdiler. Bizlerde, Liege'den Brüksel'e bir protesto yürüyüşünü önerdik. Bazı tartışmalardan sonra her iki görüş te benimsendi. Bunun propagandası yapıldığı için Belçika'da aktüel bir duruma geldi ve başka şehirlerde de bizleri destekleyici bir takım eylemlilikler yapılacak, onlar da Brüksel'e yürüyecek, Brüksel'de ilticacıların kaldığı kamptaki insanlar harekete geçecek bizleri karşılayacaklar, adalet bakanlığının önüne siyah bir çelenk konulacak, ilgililere istek ve taleplerimizi bildiren dilekçe verilecek, bu arada basın yayında hazır bulunacaktı.

Önceden de tespit etmiş olduğumuz gibi yürüyüş tarihi olan 13 Haziran 87 Cumartesi öğle saatlerinde toplanmıştık. İlgi umduğumuzdan daha fazlaydı. Yürüyüşe katılan değişik ülkelere mensup arkadaşlar, kendi ülkelerindeki anti-demokratik uygulamaları teşhir edici resim, yazı vb. şeyler sergilemişlerdi. Bizler de, Türkiye'liler olarak, bu konuda üzerimize düşen sorumluluğu azda alsa yerine getirmeye çaba harcadık. Bilhassa 80'den bu yana işçi sınıfı, demokratik öğrenci örgütlülüğü üzerindeki baskıları, *idam ve işkenceleri* teşhir edici dökümanlar sergiledik. Liege radyosuyla röpörtaj yaptık. Özetleyecek olursak; *İlticacıların* isteyerek buraya gelmediklerini, onların buraya gelmelerine neden olan bir takım uygulamaların olduğunu, bu uygulamaların başın*da da siyasi ve ekonomik politikaların* geldiğini ve bu durumun bilinme*sine rağmen sorunun çarpıtıldığını,* ekonomik ve siyasilerin farklı muamele görmelerinin yanlış olduğunu, çünkü ekonomik istikrarsızlığın iktidar tarafından yaratıldığını ve dolaylı da olsa ekonomik ilticacıların 'da kendi aralarında kendi rejimlerine karşı olduklarını, Türkiye ve daha geri kalmış ülkelerdeki ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın asıl nedeninin emperyalizm olduğunu, iltica sorununun ortadan kalkması için emperyalistlerin, bizim gibi ülkelerden ellerini çekmeleri gerektiğini, Belçikadaki ekonomik krizin ilticacılar yü*zünden değil, sistemden kaynaklan*dığını, bu nedenlerden dolayı ilticacılar aleyhine çıkarılan yasaların *kaldırılması* ve *insan hamları*na saygı gösterilmesini belirttik. Ne yazık ki, radyoda yayınlananlar söylenenlerin çok az kısmını kapsıyordu. *Eyleme, Belçika gazetelerinin büyük bir* çoğunluğu da yer verdi.

Brüksel'e doğru *ilk gün hareket ettiğimizde yüzden fazla katılımla* yola çıktık. Gün boyu yağan yağmur kitle sayısını olumsuz yönde etkiledi. On veya onbeş kişiyle Brüksel'e varabiliriz diye düşünüyorduk, ilk gün kırk kişi kaldık. İkinci gün, yirmibeş-otuz dolaylarında, üçüncü gün yirmibeş dolaylarında, dördüncü ve son gün yeni katılanlarla birlikte otuz kişiyle 130 km. yolu tamamlayıp 16 Haziran Salı günü Brüksel'e vardık.

En büyük propagandayı Brüksel'de yaptık. Çünkü 10 km. boyunca şehirde yürüdük. Polis, yolun bir şeri*dini bizlere ayırmak zorunda kaldı.* Televizyon kurumunun önünde(R.T.B.F.) durduk ve çekimi gerçekleş*tirdik. Buradan şehirin merkezine* doğru yola çıkarken bir taraftan da bildirilerimizi dağıttık. Daha sonra ilticacıların kalmış olduğu (petit cha*to) önüne gittik. Burada* kalabalık bir ilticacılar grubu bizleri karşı*ladı. Dayanışmayla ilgili olarak sloganlar atıldı. Tekrar şehir merke*zine doğru yürüyüşe geçmeye çalıştıysakta polis engelledi. Komitede bulunan Belçika'lı arkadaşlar da ikinci bir yürüyüşe karşı çıktılar. Polisin bizlere göz dağı vermek için, arkadaşlarımızdan birine köpeği saldırtması beraberinde bir provakasyon ortamı yaratmıştı. Provakasyonu etkisiz hale getirmemiz, ilk andaki öfkemizi kısa zamanda üzerimizden atmamıza borçluyuz. Polis, bilinçli ve sert tepki görmesi nedeniyle yumuşamak zorunda kaldı, kurttan kuzu postuna bürünüp"ben ne yaptım, kendisi bana saldırdı ve bu nedenle köpek ısırdı" diyerek geri adım attı. Yine burada bazı gazeteciler röportaj yapıp fotoğraf çektiler.

DEVRİMCİ İŞÇİ TARAFTARLARI
LİEGE- BELÇİKA

Baştarafı 7.-8. sayfada

Birlik Sorunu Konusunda Kimi Tartışma Noktaları

dele alanında yer alan kitlelerin mücadelesini siyasallaştırma sürecinde onları ideolojik olarak işçi sınıfı düşüncesine kazanmakla mümkündür.

İşçi sınıfının ve diğer kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesinin organizasyonunda kullanılacak örgütsel biçimler, sendikalar, dernekler, çeşitli halk komiteleri, kooperatif v.s. gibi yığın örgütleridir. Bu tür kitle örgütleri; hitap ettiği toplumsal kesimin somut talepleri etrafında oluşur. Bunlar proğram hedefleri ve kapsamı itibariyle olduğu kadar işleyiş ve ilişki tarzı bakımından da siyasi kuruluşlardan farklıdır.

Her şeyden önce, devrimci bir siyasi örgütte gerekli olan ideolojik birlik kitle örgütlerinde aranmaz. Demokratik kitlesel birlikler oluşturmanın ön şartı belli bir dünya görüşüne sahip olmak değildir. Önemli olan, içinde yer alınan toplum kesimin (işçi, köylü, gençlik, mesleki kuruluşlar v.s.) demokratik eylemini birleştirecek eylem proğramının içeriği üzerinde anlaşabilmektir. Burada şunu da açıkça belirtmek gerekiyor ki, demokratik eylem proğramı önerileri konusunda, geçmişte kimi grupların sıkça başvurduğu gibi, siyasi bir proğramın ilkelerini bir şablon gibi demokratik alanın proğramı üzerine monte etme saçmalığına düşmemek gerekiyor. Demokratik eylem proğramı, yığınların somut gereksinmelerini, ekonomik-demokratik taleplerini kapsayan ve bu taleplerin kısa ve uzun vadede çözümünün yol ve yöntemlerine ışık tutan bir çerçeveye sahiptir.

Yığınların somut gereksinimlerini, ekonomik ve demokratik taleplere hapsetmeden bu taleplerin siyasal talepler düzeyine yükseltilmesini amaçlayan, ekonomik-demokratik taleplerin nihai çözümünün siyasal taleplerin çözümüne bağlı olduğunu kavrayan bir bakış benimsenmelidir. Aksi taktirde ekonomik-demokratik mücadeleyi yığınların kendiliğinden bilinçleri seviyesine hapsetmek kaçınılmaz hale gelir.

Bugün devrimciler, devrimci teori temelinde bir siyasi hareket yaratma görevinin yanı sıra kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesine ilişkin bir proğram da önermek durumundadır. Kitlelerin demokratik eylemliliğinin birliği bu proğram etrafında sağlanacaktır. Bu şekilde, bir siyasi proğram etrafında birleştirilmeleri mümkün olmayan ilerici-devrimci potansiyeli demokratik içerikli bir proğram etrafında birleştirmek mümkün olabilecektir. Ancak bu da bir şartla mümkündür; siyasal bakış açısındaki farklılıklar demokratik içerikli proğram konusunda bir farklılaşmaya yol açmıyorsa...

Ekonomik-demokratik mücadele proğramı konusunda farklı içerikte proğram önerileri olmayan güçlerin siyasal bakıştaki farklılığa bakmaksızın eylemliliklerinin birleştirilmesi son derece önemlidir. Demokratik platformlarda güçlü ve etkili kitlesel birliklerin yaratılması, sol'da gözlenen bölünme görüntüsünün yarattığı yıkıcı etkileri önlemede de bir mevzi olarak görülmelidir.

Aynı şekilde; devrimcilerle halk kitleleri arasında devrimci-demokratik bir ilişki tarzının şekillenmesi halinde geçmişin sekter ve doğmatik eğilimlerinin aşılması yönünde önemli adım atılmış olacaktır.

Ayrıca, kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesinin siyasi iktidar mücadelesine tabi olması espirisi doğru kavranmalıdır. Devrimci hareket kitle mücadelesiyle bağı, bu mücadele içinde yer alan ve bu mücadeleye öncülük edecek siyasal örgütlenmesi aracılığıyla kurar. Ve bu bağın niteliği örgütsel değil, siyasidir, siyasal yönlendiricilik şeklindedir.

KISACA KİTLE ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNE

Kitle örgütlerinin örgütsel ilişki bakımından siyasi yapılardan bağımsız olması sadece biçime ilişkin bir durum değildir. Bunun teorik arka planında hedeflenen toplumsal sisteme ait bakış yeralır. Evet kitle örgütleri örgütsel ilişki itibariyle siyasal yapılardan bağımsız bir kimlikle oluşturulmalıdır. Oysa ki, ülkemiz solu'nda alışılagelen yerleşik gelenek bu anlayışa hiç de denk düşmüyor. Kimi sol gruplar kitle örgütlerini siyasi yapının birer yan kolu, onun organik bir aparatı olarak düşünmeye çok daha yatkındırlar. Bu hatalı bakışın kitle hareketine verdiği zarar, yakın geçmişte yeterince yaşandı. Egemen güçlerin estirdiği faşist terör politikalarına karşı kitleleri büyük birimler halinde örgütleyerek tüm anti-faşist potansiyeli birleşik bir güç halinde faşizmin karşısına dikmenin vazgeçilmez bir görev haline geldiği 70'li yıllarda bir adım ötesini göremeyecek kadar öngörü yoksunu kimi gruplar sözde "kitle örgütü" adına kitle hareketini bölücü bir konum sergileyebiliyordu.Kitle örgütlerinde yeralmanın ön şartını bu örgütlerin yönetim mekanizmalarında bulunmakta arayan bir bakış açısının temelinde kitlelerin demokratik iradesine ve bağımsız girişkenliğine karşı kuşku dolu bir bakış yer alıyordu.

Anti-faşist potansiyeli bölüp parçalayarak etkisiz hale getirmekten başka, kimseye bir şey kazandırmayan bu sekter bakış mutlaka aşılmalıdır.

Dün, kitle potansiyelinin devrimci-demokrat kanallarda akışının önüne set çeken, hatta DİSK, TÖB-DER gibi etkili yığın örgütlerini bile parçalanmanın eşiğine getiren (TKP ve eklentilerinin bölücü girişimleri hatırlansın) bu hatalı mantığa artık izin verilmemelidir.

Devrimci hareketimiz baştan beri kitle örgütleri sorununu geniş halk kesimlerinin faşist rejime karşı muhalefetinin ve direniş eğilimlerinin örgütlendirilmesi sorunu olarak kavramış ve anti-faşist güçlerin tümünü bünyesine alacak ve siyasal örgütlerden bağımsız kitlesel-demokratik örgütlenmelerin hedeflenmesi gerektiğini ısrarla vurgulamıştır; bu hedefe eylemlilik sürecinde varmak için elinden gelen çabayı göstermiştir. Burada Direniş Komiteleri konusunda sürdürülen tartışmalar hatırlanmalı. Estirilen faşist-terör politikalarına karşı toplumda oluşan muhalefet ve direnme eğilimleriyle bağ kurmak ve bu eğilimlerin bilinçli eyleme dönüştürülmesini sağlamak vazgeçilmez devrimci bir görevdi. Ayrıca bu tür örgütlenmenin gerekliliğini hayatın kendisi de dayatıyordu. Buna rağmen anti-faşist direniş eğilimlerinin örgütsel ifadesi olarak önerilen direniş komiteleri önerisi, o günün tozudumanı içinde diğer sol gruplar tarafından ya görmezden gelinmiş ya da tepkici bir tutumla reddedilmiştir. Öneri ne kadar doğru olursa olsun eğer o öneri başka bir gruptan geliyorsa bu durum önerinin reddi için yeterli bir sebep haline geliyordu. Bu psikolojik hava içinde, parti ve kitle ilişkileri konusunda da net ve doğru bir fikire sahip olmayan bir solun yükselen kitle hareketiyle bağ kurabilme şansı elbette ki, olamazdı.

Devrimci Yol hareketinin diğer sol gruplara oranla çok daha geniş kitlelerle bağ kurabilmiş olması ve büyük bir gelişme göstermiş olması sadece doğru devrimci fikirleri savunmuş olması ve doğru politik hat takip etmiş olması nedeniyle değildi, bunda aynı zamanda doğru bir kitle çizgisi anlayışının benimsenerek mücadele edilmiş olmasının da önemli bir katkısı olmuştur.*(Dipnot 2)*

Bugün Sol, eski hatalı kitle çizgisini terketmemekle beraber, eskiye oranla daha olumlu sayılabilecek yaklaşımlar sergiliyor. Bunu her bir hareket için söylemek elbette ki doğru olmaz. Ama, dün, Direniş Komiteleri önerilerini elinin tersiyle düşüncesizce iten pek çok kişi ve grup bugün bu konunun derinliğine bir bakışı gerektirdiğini kavrama noktasına gelmiş bulunuyor. Kaybedilmiş on yılı hesap dışı bırakırsak bu da olumlu bir gelişme sayılmaktadır.

(Bilindiği gibi Direniş Komiteleri tartışmaları sadece geniş halk kesimlerinin faşizme karşı direnme eğilimlerinin örgütlenmesi ile sınırlı bir önerme değildi. Hedeflenen sosyalizm, devrimci iktidarın niteliği ve iktidar organlarına ilişkin kapsamlı bir teorik arka planı da içeren bir tartışmaydı. Önermenin teorik arka planına ilişkin devrimci perspektifimiz belli yönleriyle bilinmekle beraber bu konunun kapsamlı bir tartışmayı gerektirecek önemde olduğunun bilincindeyiz.)

Sonuç olarak yeniden vurgulamak gerekirse; Dönemin temel siyasi görevi olarak devrimci bir hareket yaratma görevini önüne koyan devrimciler bir yanda devrimcilerin birliğini sağlama çabalarını sürdürürken öte yanda yeniden canlanma sürecine giren kitle hareketi içinde yer alarak kitlelerin en geniş demokratik birliğini yaratmak için mücadele edeceklerdir. Bu tesbit yurt dışında yaşayan devrimcilere de benzer bir görev yüklemektedir. Bu görev yine kendi içinde ikilidir: Yurtdışında yaşayan devrimcilerin birliğini sağlamanın yanısıra yabancıların demokratik kitlesel birliğini yaratma görevi olarak özetlenebilir

Bu görevlerin aynı süreçte birlikte ele alınacak oluşu devrimci birliğin süreçteki tüm diğer görevlerin belirleyeni olduğu gerçeğini gözardı ettirmemelidir. (Yurtdışı bağlamındaki görevlerimiz , yabancıların -özellikle Türkiye'lilerin- demokratik kitlesel birliğinin sorunları etrafındaki görüşlerimiz gelecek sayılarda ele alınacaktır.)

Dipnot 1: *Burada belirtmeliyiz ki, bizler sol'daki kimi yapay oluşumları eleştirirken, ayrı oluşumları zorunlu kılan ideolojik nedenlerin olmadığını; bütün solun bir siyasal çatı altında toplanabileceğini savunuyor değiliz. Biz farklı ideolojik temellerin varlığının bilincindeyiz ve farklı ideolojik temeller arasında birlik beklentisi ve arayışı içinde değiliz. Eleştirdiğimiz ve doğru bulmadığımız; benzer şeyleri savunan ve aynı ideolojik-politik zemini paylaşanların ayrı siyasi yapılar halindeki varlığıdır.*

Dipnot 2: *Hareketin belirlediği ve benimsediği bu doğru politikaların hareket içinde yer alan geniş devrimci kadrolar tarafından yeterince kavrandığı ve pratiğe geçirildiği elbette söylenemez. Hareketin bu alandaki eksiklikleri ve solun geleneksel anlayışından kaynaklanan etkilenmelerini kısmada istenen başarıya ulaşılamadığı bir gerçektir. Kitlelerin anti-faşist direniş mücadelesinin direniş komitelerinde, bu komitelerin de demokratik yapılar olarak bağımsız bir örgütsel kimlikte oluşturulması fikrinin zaman zaman tabandan gelen kimi direnmelerle karşılaştığı hatırlardadır. Sola egemen olan yönetici olma hesapçılığının devrimciler arasında bütünüyle kırıldığı söylenemezdi.*

Baştarafı 20.-21. sayfada

Anadil ve Kültür Eğitimi

yum sağlamalarını hedef edinmelidir. Böylece, eğitimin temel hedefi olan "bireyin toplum içinde yetkin, özbenlik sahibi, geleceğin ideal toplum yapısının oluşmasına katkıda bulunacak nitelikte yetişmesi" ilkesine hizmet edilmelidir.

3-Anadil ve Kültür dersleri, öğrencilerin buradaki yaşam ve öğrenim koşullarını yakından tanıyan yetkin öğretmenler tarafından verilmelidir. Eğitim, devamlı gelişen bir olgu olduğuna göre öğretmenlere meslek içi eğitim kursları verilmeli, bu meslek içi gelişim ve eğitim kursları iç saatleri içinde ve belirli süre için zorunlu olmalıdır.

4-Anadil ve Kültür Eğitimi ders araç-gerçleri hazırlanırken öğrencilerin buradaki konumları temel alınmalı. Araç-gereç saptaması ise, 1. madde de anılan kurul tarafından yapılmalı, bu kurula her türlü çalışma olanakları yaratılmalıdır.

5-Yabancı-yerli öğretmen eşitliği soyut bir kavram olmaktan ve yalnızca "eşit maas alır" anlamından çıkarılmalı; her tür sosyo-kültürel etkinlik alanında eşitsizlik görünümünü vermeyecek konumuna getirilmelidir.

6-Gerek istemler, gerekse dilekler halindeki önerileri gerçekleştirecek eğitim kadrosunun çeşitliliğini metinde işlemiştik. En iyi niyetli yaklaşımla söyleyecek olursak, AKE konusunda tam bir fikir birliği olsa bile bunun hayata geçirilişinde çeşitli yetersizlikler ya da olanaksızlıklar yüzünden (bu arada kasıtlı karşı olma bu yüzden yanlış uygulamaya girme niyetlerini gözardı ediyoruz.) aksamalar olacağı kuşkusuzdur.

Günümüzde denetimsiz işleyen bir sistem yok gibidir. Bu gerçekçi yaklaşımla, bir denetim aygıtının oluşturulması kaçınılmazdır. Bu aygıt, bir amir-memur işleyişi içinde değil, adına ÖZDENETİM de diyebileceğimiz, uygulayıcıların oluşturacağı bir kurul eliyle sistemin sağlıklı işleyişi sağlanmalıdır.

E.K./N.B. - HOLLANDA

BASIN AÇIKLAMASI

Bizler, Berlin, Bochum, Duisburg, Essen, Darmstadt, Aachen ve Köln ün iversitelerinde okuyan öğrenciler olarak 7-8 Mayıs tarihlerinde yapmış olduğumuz toplantıda ortak sorunlarımızın çözümü ve Türkiye'de YÖK'e karşı mücadele veren arkadaşlarımızla dayanışma için ortak hareket etme kararı aldık.

Türkiye'deki öğrenci arkadaşlarımız özellikle 12 Eylül'den sonra haksız bir biçimde bir dönemin suçlusu gösterilerek akıl almaz baskılara maruz bırakıldılar. Özellikle üniversite ve yüksek okul öğrencileri gerek yeni getirilen *"vize"* uygulamaları, gerekse okuldan atılma tehditleri ile robot gibi yetiştirilmeye çalışılıyor. Buna karşı çıkan arkadaşlarımız YÖK'e ve okul yönetimlerine rağmen kendi derneklerini kurarak, YÖK'e karşı özerk-demokratik üniversite mücadelesini başlattılar. Bu derneklere ve üyelerine yapılan polis, idare baskısının yanısıra geçen aylar içerisinde ANAP milletvekilleri tarafından *"tek tip öğrenci derneği yasası"* TBMM'ne verilmişti. Öğrenci derneklerinin çalışmasını olanaksız hale getirecek bu yasaya öğrenciler büyük tepki gösterdiler. Protesto yürüyüşleri yapan arkadaşlarımıza güvenlik güçleri acımasizca saldırdı ve bir çok arkadaşımız gözaltına alındı. Daha sonra bu yasa tasarısı meclisten geri çekildi. Ancak bizler bunun ANAP hükümetinin yasayı yeniden gözden geçirip içeriğini değiştirmeden yeniden ortaya atacağı görüşünde olduğumuzdan Türkiye'deki arkadaşlarımızla dayanışmayı sıcak tutmak istiyoruz. En küçük bir kıpırdanışı zorla bastırmak isteyenleri bu açıklamayla kınamak istiyoruz. Elbette görevimiz sadece Türkiye'deki arkadaşlarımızla dayanışmayı sağlamak değil, aynı zamanda F. Almanya'da okuyan öğrenciler olarak burdaki sorunlarımızı çözmek için mücadele etmektir. Bu sorunlarımızı şöyle sıralayabiliriz. Çalışma, Oturma Hakkı ile ilgili sorunlarımız, parasal zorluklar, konut sorunu, yabancı düşmanlığı ve irkçılık, eğitim problemlerimiz, askerlik, aile bütünlüğü gibi sorunlar. Bunların tümünün çözümü elbette sadece bizlerin üstesinden geleceği bir görev değil ama ortak mücadele ile bazı sorunları çözeceğimize inanıyoruz. Ayrıca F. Almanya'daki arkadaşlar arasında bir iletişim ve yakınlaşma sağlamak da amaçlarımız arasında yer almaktadır.

Bu konuda Bizlerle çalışmak isteyen öğrenci arkadaşlara gazete-dergi veya radyonuz aracılığı ile seslenmek istiyoruz. Birlik ve dayanışma için bir araya gelelim. İnancımız ortak mücadele ile bir çok hakkı elde edeceğimiz yönündedir.

Siz basın-yayın mensuplarınızdan ricamız bu açıklamayı değiştirmeden basmanız veya yayınlamanız ya da bu konuda bizlerle konuşmak için ilişkiye geçmeniz olacaktır.

Aşağıya ilişkiye geçebileceğiniz telefon numaraları veriyoruz. İlginize şimdiden teşkkür ederiz.

GEÇİCİ KOORDİNASYON KOMİTESİ
15 Mayıs 1987

Telefonlar:
Berlin: 030/ 314 56 83 (AStA [illegible] 4 39 60 [illegible]referat

Darmstadt: 06151/ 16 21 1[illegible]

Köln: 0221/ 41 61 93 Au[illegible]

Essen: 0201/ 18 32 [illegible]

DEVRİMCİ İŞÇİ

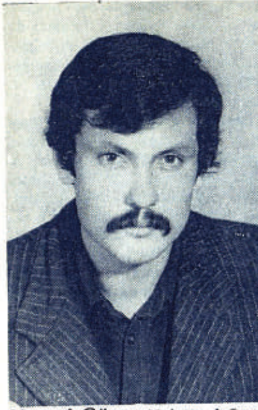

Mustafa Özenç: **1958 Samsun doğumlu. 8 Ocak 1981'de Tarsus'ta yakalandı. Aynı gün kaçmayı başardı. Daha sonra tekrar yakalanarak 21 Ağustos 1981'de Adana Cezaevi'nde idam edildi.**

DAĞLARI DÜŞÜNÜYORUM

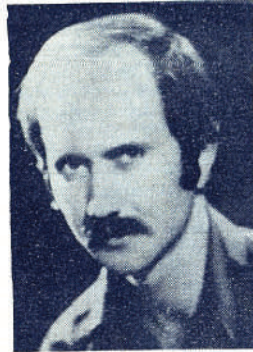
Dağları düşünüyorum bu akşam
hücremde buram buram terlerken
Islık çalıyor rüzgar, reçine kokuyor çam
alabildiğine özgürüz, azığımızı yerken
Sarp ve ıssız tepede mola veriyoruz
ağır ağır çöküyor akşamın alacası
kurtların vahşi konserini dinliyoruz
kucağımızda silah...
dudaklarımızda bafra cıgarası
Aşağıda kıvrılarakgeliyor kiraz deresi
buz gibi suyundan yıkandığımız...
kimbilir kaynağı torosların neresi?
Bazen dereden bazen pınardan doluyor mataramız
Dumansız bir ateş yakıyoruz kuru dallardan
Seyrediyoruz isli demliği ısıtan yalımını
rüzgar,çan seslerini taşırken bir sürünün uzaktan
reçel kavanozuyla içiyoruz dağ çayını
Şimdi nöbet tutuyorum yıldızlı gecede
Ay, olanca güzelliği ile çıkıyor bulutlardan
ninni söylüyor sanki rüzgar tepelerde
Ne kadar anlatsam dağları
eksik kalır mutlaka bir şeyler
Benim hissettiğim bu duygular
Benimle dağlarda olanlar bilir.

Mustafa Özenç

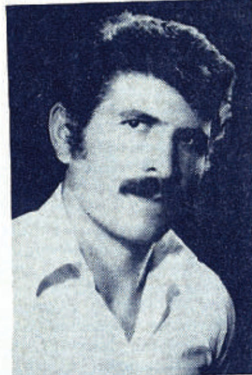
Veysel Güney: **Malatya doğumlu. 11 Haziran 1981'de Adana'da idam edildi.**

★

İbrahim Levent: **24 Haziran 1984'de Ünye'de cunta kuvvetleriyle girdiği çatışmada öldürüldü.**

★

Satılmış Şahin Dokuyucu: **1940 doğumlu. 17 Haziran 1982'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkencede öldürüldü.**

★

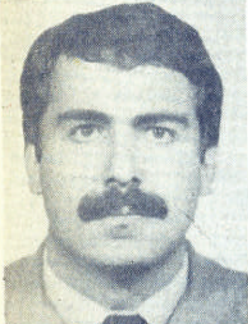
Ensar Karahan: **1953 Şavşat doğumlu. Haziran 81'de Artvin Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ile öldürüldü.**

CEVAHİR VE MÜCADELESİ YAŞIYOR, YAŞIYACAK!

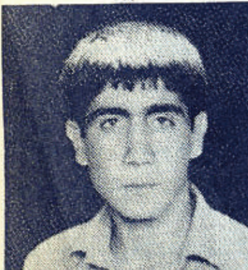
Hasan Sarıoğlu: *Giresun doğumlu*
Alaattin Mürteza: *Tirebolu doğumlu*
Gürsel Küçükyıldız: *Giresun doğumlu*
Zeki Subaşı: *Artvin-Şavşat doğumlu*
Mehmet Gümüş: *Giresun-Keşap doğumlu*
Asım Keser: *Artvin-Ardanuç doğumlu*
Ahmet Kılıç: *Giresun doğumlu*

31 Ağustos 1981'de Giresun'un-Espiye Dağlarında Resmi Faşist Güçlerle Giriştikleri Çatışmada Şehit Düştüler

Ahmet Pehlivan: **1953 Artvin doğumlu. Haziran 1984'de Tokat'ta cunta kuvvetleriyle giriştikleri çatışmada şehit düştü.**

★

Hasan Gök: **1960 Hozat doğumlu. 6 Haziran 1982'de Ovacık'ta öldürüldü.**

Arif Turan: **1962 Borçka doğumlu. 12 Haziran 1981'de Borçka'da çatışmadan sonra yaralı olarak yakalandı. Yapılan işkenceler sonucunda şehit düştü.**

Gürsel Morgan: **1961 Ardanuç doğumlu. 7 Temmuz 1981'de Ardanuç'ta öldürüldü.**

Mehmet Emin Kutlu: **Antalya doğumlu. 7 Temmuz 1981'de Ardanuç'ta öldürüldü.**

Metin Sertbulut: **1949 Salihli doğumlu. 25 Ağustos 1981'de İzmir'de işkencede öldürüldü.**

Süleyman Ölmez: **Reyhan'lı doğumlu. 12 Temmuz 1982'de Antakya-Altınöz sınırında jandarma ile giriştiği çatışmada şehit düştü.**

Ali .....: **Reyhan'lı doğumlu. 12 Temmuz 1982'de Antakya-Altınözü sınırında jandarma ile giriştiği çatışmada şehit düştü.**

Mustafa Gülpınar: **22 Temmuz 1983'de Antalya-Tekirova'da cunta kuvvetleriyle giriştikleri çatışmada şehit düştü.**

Ayhan Gökvelioğlu: 1956'da Tokat'ta doğdu. Haziran 1984'de Tokat'ta cuntacılarla girişilen çatışmada şehit düştü.

Necmettin Karagülle: 21 Haziran 1984'de Ünye'de cuntacılar tarafından çatışma sonucu öldürüldü.

Alaybey Yılmaz: **1956 doğumlu. 23 Haziran 1982'de Gölcük'te işkencede öldürüldü. Annesi ve babası Alaybey'in mezarı başında.**

ANILARI YAŞAYACAK